

I:08:2016

Ye bim et no labon rouli jäfidik, bi etopon vü bims natik tel zänodü "nisul" nen toodavegs (i nu topon fagü toodavegs). Votükam maletas dakosädalitömilik padunon te ad zeils jönavik, sümbolon lifi jäfedik tö 'London' e yofon beigolanis sa toodanis beivaböl.

Hiel 'Pierre Vivant' äjafom mödadilo in Linglän. Vobots omik suviküno pemekons su süts u su fels medü proyekaparats e pekipedons te sui fotografots. Spelob, das jafan at oblebomös famik – pu bevü Volapükans ut, kels reidons laiduliko eli "Vög Volapüka". ■

binät (*ma tikamagota-teor fa 'Plato'*) Form, Urbild, archetypo;
dakosädalitöm traffic lights, Verkehrsampel, lumine de circulation;
deidasägikön to desiccate, vertrocknen, exsiccari se;
logedön to look at, anschauen, reguardar;
memükön to remind, gemahnen, rememorar;
pu at least, wenigstens, al minus;
tiket (sudden) idea, Einfall, idea subitaneae;
toodamotoravaps exhaust fumes, Autoabgase, gases de escappamento;
vegatraväröp crossroads, Straßenkreuzung, cruciata (de vias).

KORÄKOTS TEFÜ GASED DEKULIK ÄYELA

Pad balid gaseda: *THE OSCOLARS* → *THE OSCHOLARS*

YELOD TELDEGMÄLID

NÜM: 01

YANUL 2016

Pads: 01 jü 08

PÖTÜ YELACEN

O Volapükaf lens valöpo!

Yelacen suvo pagebon as pöt lönedik tefü desins gudik. As sam, cifal siom, das ün paset änekälom boso kadämi Volapükane fa, do sötom dilekön oni ma § 3.1 statudas Volapükane fa. Kadäm binon stid zesüdik e veütik i nu: ün tim, ven no plu komipobs ad süädükön menefi, das Volapük sötön vedön "kosädamedöm bevünetik valemik vola", äsä nog äpenoy ün 1934. Nutimo steifobs ad laidabinükön Volapüki asä püki nog pageböli.

Kadäm ma § 5.2 statudas binädon me limans jöl, e cifef stida at me limans kil, efe: cifal, vicifal e guvan. Nutimo ye no plu labobs guvani. Bal calajäfas guvana binon redakam gaseda obsik: Vög Volapüka. Büfiko jäf at paduino fa cifal. Ba omögos, das ek kadämanas votik okanon lüsumön bligädi at.

Klülos, das kadämans vilöfons ad dedietön bosi tima e fägas onsik Volapüke, e dido atos äjenon ün paset ed i jenon nutimo. Ibä valans kadämanas nu dabinölas binons mens visedik e duinafägik, labons i bligädis votik mödik. Kludo no daloy spetön, das ai gebidons pro kudadins Volapükik. Ün yel kömöli cifal desinom ad vätälön, ön mod kinik okanoy-la frutidön gudikumo kadämi.

Ün yel pasetik Volapükane f ägeton vicifali nulik: *Daniel Morosof* e kadämani nulik: *Igor Wasilewski*, bofans mens vemo jäfädiks. Binobs su veg gudik. Laisteifobsös ad getön kadämi vo jäfidiki ün yel nulik!

Yel: 2016 blinonös valanes läbi, beni, e benoseki tefü zeils oksik!

Hermann Philipps

I:02:2016

KONSÄLS GRAMATIK

fa *Dr. Arie de Jong*

pekobüköls fa *Brian R. Bishop, Leigh-on-Sea, Linglän, setul 1979*

FONUN

Ven äjäfob me lärn Volapüka, älabob benofäti gretik, das ägespodob ko dokan ‚Arie de Jong‘ it. Äbegespikom lölöfiko e ziliko säkis obik, ed äkipedob bledis at kälöfiko.

Cedob osi dini gudik, das i votans kanonsös lärnön medü vobod at, klu ekopiedob setratis tefik, kels ofovons. Ob it epenob tiädis; däts binons ets penedas.

* * *

4.9.1952

FOMS DIFIK VOLAPÜKA

Volapük was invented in 1979. On the occasion of the second Volapük congress in 1887 some alterations in Volapük were made which were improvements indeed. Unfortunately, however, this opened the door to more alterations, with the consequence that nearly every country put forward its own suggestions.

In 1889, against Schleyer’s will, a third Volapük congress was held in Paris and equally against his will alterations were made to Volapük. To satisfy some people’s desire Schleyer himself started to alter his Volapük.

Chaos ensued and many people turned away from Volapük. The supporters who remained faithful to Schleyer had a Volapük Academy which had been founded in 1887 and is still existing now.

The deserters of Paris also continued the Academy, besides the acknowledged one (naturally against Schleyer’s will), under the name of „Kadem bevünetik Volapüka“. The members of this Academy now made a new world language: “Idiom neutral” and changed the Academy’s name in “Akademi intenasional de Lingu universal”.

In 1910, however, the deserters quitted this language too and propagated “Latino sine flexione”, changing the Academy’s name in “Academia pro Interlingua”. And now, since Peano’s death, this movement is also dying out, I believe.

With the course of events as outlined above, I could not be at peace and I spent about ten years in revising thoroughly both Grammar and Vocabulary. I accomplished all this in the greatest reverence for Schleyer and after the revised Volapük had been approved of by the Academy I laid it down in my two works: the Vocabulary and the „Gramat Volapüka“.

So there don’t exist several Volapük dialects; the revised Volapük remains Schleyer’s Volapük.

I:07:2016

Dakosädalitöm bisarik

Peponon fa ‘Daniel Morosof’

Stud Volapüka koedon dasevön dibätikumoe noe yufapüki jönik at, abi motapüki lönik sa bisarotis vola lölik. Bü brefüp eküpob, das Volapük labon subsati “bukitifan”, kel kaladon tifani ma yeg tifa, e nu sevob, das Rusänapük labon subsati tefik (efe ‘knigokrad’), keli vödabuk igo bal no nog ninädon (saitob tiädi bal se ‘Tula’: gased Rusänik: “Tö ‘Tula’: zif Rusänik < bukitifan pedafanom”).

I lunüpo ävätälob difi binälik vü “bukiselan” (Rusänapüko: ‘knigoproDavec’) e “bukatedan” (Rusänapüko: ‘knigotorgovec’). Nitedosöv, kisi äkanomöv sagön ‘Plato’ tefü dist vü binät bukiSelana e binät bukiatedana? Bo Vöna-Grikänapük no ägevon kurati somik.

(Vü kläms penob, das bai ced obik, bukiatedan kanon noe selön, abi remön bukiS. Bo bukiatedans anik dalabons bukiSelidöpis mödik sa bukiSelanis onSik. Dist kion!)

Vöd votik, sevabo “dakosädalitöm”, ememükon obi, das bü lunüp (büä timäd bevüresodik äprimon) ireidob in gased seimik dö “dakosädalitöm tuigagik” (logolsös magodi tefik pö yeged at!). Äsä memob, nunodan äpenon, das dakosädalitöm et äjäfidon in län semik.

Tiket ad logedön dönu fotografoti dakosädalitöma nekösömik et isüikon pö ob, ireafob ini nitedäl gretik, ivisitob bevüresodatopis mödik, e fino ätuvob oti. Eklülädos, das nunodan boso äpölon, bi yeg et no jäfidon as dakosädalitöm, do jäfidon as lekanot.

Jenöfiko dakosädalitömabim (el ‘Traffic Light Tree’) binon mebamal baitimädimik in stül: ‘pop-art’, pejafon ün yel: 1998 < fa ‘Pierre Vivant’: skulturän Fransänik, pepladon uto, kö bim büäto lifik, kel demü toodamotoravaps ädeidasägikon, piplanon. Bima-mebamal et binü dakosädalitöms jäfidik veldeglul e labü geilot mö mets jöl itopon nilü ‘Canary Wharf’ tö ‘London’: cifazif Linglänik, e poso päfeaplodon ini top nilü maket di ‘Billingsgate’.

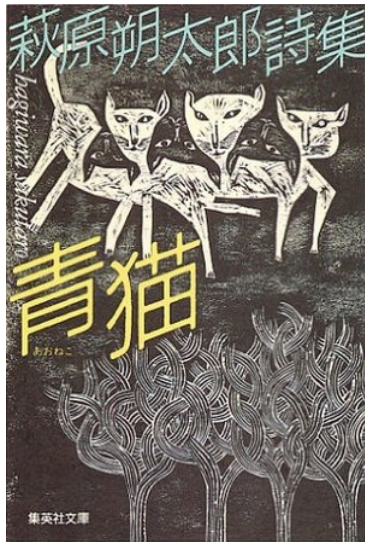
Ün yel: 2005 < ädasäkoy toodanes Britänik dö vegatraväröp nitidikün. Ästunükos neki, das pö vögodam vegatraväröp ko dakosädalitömabim ägaenon.

Dakosädalitömabim it vero jenöfimiko magulon stuki bimik. Len tuig alik bima et dakosädalitömils äs bleds lagons, kels flamülons sökaleodiko me köls natöfik ä natiks, sevabo: redik, grünik e yelovik.

brefüpil short moment, kurzer Moment, momento breve
klavön to type, tippen, typar;
krodavödarät cross-word puzzle, Kreuzwortsel, cruciverbo;
levielik garish, grellbunt, stridente;
logakosam eye contact, Augenkontakt, contacto de oculos;
spitins alcoholic beverages, Spirituosen, bibitas alcoholic;
sümbolamäk logo, Markenlogo, simbolo de marca;
telefonöm polovik mobile phone, Handy, telephono mobile;
toodana-dälazöt driver's licence, Führerschein, permisso de conductor;
trenatävan (train) passenger, Zugreisender, viaggiator (ferroviari);
turno by turns, abwechselnd, alternate;
vönädavogädik old-fashioned, altmodisch, foris de moda.

KAT BLÖVIK

fa *Hagiwara Sakutarō*, 1917, de *Yapänapük* petradutöl fa *Danny Zhang*, 2015

Gudos ad löfön lezifi jönik at.
 Gudos ad löfön bumotis lezifa jönik at.
 Ad flagön vomis gudälik valik,
 Ad flagön lifis lüxüodik valik,
 Gudos ad begolön sütis noidik valik in lezif at,
 Su süts so stanons keds celabimas,
 Su ons so kanitons spärs nenumovik.
 Ag! slipoy so takediko neito in lezif somik,
 Yufü kat blövik te bal.
 Yufü kat konöl jenotemi menas liedik.
 Yufü jad blövik, fulik me flag obsik e fred yumädöl.
 Jadi somik flagölo,
 Igo ün dels flodöl, pro obs eli ‚Tökyō‘ löföls,
 Len völ tö ütöp semik, koldiko,
 Äs men lubegöl et, drimon-la?

NEN TIÄD

fa *Bei Dao* (logolsös eli "https://en.wikipedia.org/wiki/Bei_Dao"), de *tsyin* petradutöl fa *Danny Zhang*, 2015

Kol vol at,	Kol ob it,
Ai binob foginan.	Ai binob foginan.
No suemob püki onik.	Dredob demü dag,
No suemon seili obik.	Ab me kop obik,
Ut, keli tökobs,	Vitob liti se litöm balik.
Binon te nestüm,	Jad binon oba löfäb,
Äsva kolkömobs-la in lok.	Lad binon oba hetäb.

22.9.1952

The guttural sound ch was done away with at the first revision already, e.g.: hem (chemistry) became kiem.

The „r” was used again.

At the last revision *menad* (mankind) became *menef*, *jeval* (horse) became *jevod*.

Many proper names of countries were altered: e.g. *Täl* (Italy) became *Litaliyän*, *Nelij* (England) *Linglän*, *Bodigän* (Portugal) *Portugän*, *Melop* (America) *Merop*, U.S.A. = *Lamerikän* (*Tats pebalöl Lamerikäna*), Brazil = *Brasilän* (*Tats pebalöl Brasiläna*).

Indeed the prefixes *a*, *ä*, *o* were used for nouns also, but now are attached to nouns and adverbs indicating time only. Vide e.g. in „Short Grammar”.

8.9.1952

SÖLAPLEK

El „Fat obas”, pelautöl in Volapük rigik fa ‚Johann Martin Schleyer’. (L. yelodi 6-id ela ‚Weltspracheblatt’ 1886 ‚August’ ‚Nr’ 68 p. 294). [Vödas sököl vokats poso pepenöls medü vokätamal pepenons balido medü sümbols, in kels flan nedetik labon blegodi äs].]

„Plek Söläla”, pelautöl in Volapük pos revid balid fa ‚Johann Martin Schleyer’. (L. eli ‚Mittlere Grammatik der Universälspräche Volapük’ ‚Neunte Auflage’ fa ‚Johann Martin Schleyer’ 1888 p. 56).

O Fat obàs, el in süls! paisanükömöz nem ola! Kömomöz lekinän ola! Jenomöz vil ola, äslik in sül, i su tal! – Bodi delik obsa givolös obse tudel! E fögivolös obsè debis obas, äs id obs aifögivobs debeles obas! E no nindukolös obis in tenüdi, sod aidalivolös obsi de bäd! Jenosöd!

Sölaplek, kel ma ‚L. Couturat’ e ‚L. Leau’ (‚Histoire de la Langue Univer-selle’, ‚Deuxième tirage’ 1907 p. 141) petraduton fa ‚Johann Martin Schleyer’ se vödem latinik (pos revid telid).

O Fat obas, kel binol in süls, paisaludomöz nem ola! Kömomöd monargän ola! Jenomöz vil olik, äs in sül, i su tal! Bodi obsik vädeliki givolös obes adelo! E pardolös obes debis obsik, äs id obs aipardobs debeles obas. E no obis nindukolös in tentadi; sod aidalivolös obis de bad. Jenosöd!

Sölaplek pelautöl fa ‚Dr. Arie de Jong’ in Volapük pos revid kilid.

O Fat obas! kel binol in süls! Nem ola pasaludükonöd! Reigän ola kömonöd! Vil olik jenonöd, äsä in sül, i su tal! Givolös obes adelo bodi aldelik obsik! E pardolös obes debis obsik, äsä i obs pardobs debanes obas! E no blufodolös obis, ab livükolös obis de bad! So binosös!

5.7.1953

E, Ä; U, Ü

Els „e” ed „ä”, „u” ed „ü” binons konyuns. „E” ed „ä” sinifons: ‚and’ ed „u” ed „ü”: ‚or’, ab „ä” ed „ü” tefons yegis u posodis otis. Fat e mot binons pals. Hipal ü fat. Jipal ü mot. ‚Victoria’: jireg Lingläna ä jilampör Lindäna. If dotoy, kiniki konyunas at mutoy gebön, väloyös elis „e” ed „u”!

GIVÖN, GEVÖN

„Givön” e „gevön”. Givoy yegis. ‚John’ ägivom buki söre okik. Gevoy diniti ‚gitodi’, ... Diplom at gevon ome gitodi ad tidön.

NUM, NÜM

„Num” e „nüm”. Num lödanas ela ‚London’ binon vemo mödiko gretikum ka ut ela ‚London’. Nüm = serial number. Sedob ole nümi: 2 yeloda kilid gaseda Volapükik. Yelod bal gaseda obsik binädon me nüms 6.

ATOS

„Atos” binon fom neudik ela „at”. „At” tefon yegis, ed „atos” samo notodi. Egivob ome alis (bukis at ‚pleadimis at, ...). Man binom jukel; esagob ole pluna atosi.

DU, DÜ

„Du” binon konyun, e „du-” präpod. Ägolom mo e ge, du ästebob su stul seadölo. Kösömiko men vobom dü del, e slipom dü neit.

DAS, DAT

„Das” e „dat” binons konyuns. (dat = ko disein, das ...). Sagob, das binom tifan. Ekonob ome jenoti, dat ösevom, kisi ämutom dunön.

BO

„Bo”. Vöd at kanon patradutön töbo in Linglänapük. In Nedänapük = ‚wel’, in Deutänapük = ‚etwa’. Sinif in Linglänapük binon: somewhat positively. Samo: Odunob bo osi = I’ll do it all right.

FOMAM VÖDAS VOLAPÜKIK

‚Schleyer’ no egebom metodi patik ad fomön vödis Volapükik. Klu edunom boso vilädiko. Evälom ed emekom so vödis Volapükik te ad fasilükön memidi. Demü kod at evälom stamädis mödikün Vpa se püks Yuropik.

binädön = to consist of	memidön = to bear / keep in mind
dinit = dignity	mo e ge = to and fro
gitod = competence, power	pluna = more than once
jenot = event	stamäd = word stem
lödan = inhabitant	vilädik = arbitrary.

Pofövon.

BLÖF – dil balid

fa *Frank Roger* (tiäd rigik: ‚The Confirmation’), petradutöl fa *Hermann Philipps*

Hiel *John Barrymore* älöükom kapi de buk okik ed ädalogom rietalina-gloki oka. Nog minuts foldeg e lul, jüs tren örivon zeilöpi. Deto äkanom loegön beiflitön länodi, nekleiliko logädiki dub lulit pluiköl. Ödagos, ven tren övegong ini finastajon oka.

Dönu ägleipom buki oka, ab ämoseitom oni, posä ireidom padis nemödik. Lekoned iprimon nitediko, ye anu änaüton omi. Älüödükom küpäli oka lü nemödiks trenatävans votik zü om. Ebo visü om äseadof vom redaherik, kel mu küpäliko äklavof nunis ini telefonöm polovik oka. Etflanü om äbinom man bädilik, kel älenlabom klotemi vönädavogädik äsvo de filmot Lamerikänik se yels: 1950 < pisumöli. Äreidom gasedi ed älabom stibi vü doats; nendoto äblümom ad bejäfön krodavödaräti.

Fagikumom ve seadöps älogom yuniki nämami lunaherik, kel älenlabom jiti brefaslivik ko sümbolamäk levelik musiganefa di ‚rock’. Logs oma tio ai äfärmons, ed ädalilom musigi de lilalilöms oka, jiniko züädi no sevedölo.

Äsäkom oke, sekü kod kinik pösods at tü zädelaneit ävilons tävön lü zif so soalöfik äs *Primrose Creek* in plödaziläk ela *New Lincolnshire*. Plu u läs ispetom ad binön tävan balik in tren at. Pösods kil et – e fümü tävans votik in trenavabs votik – bo no isludons ad gebön treni ot, bi iperons-la toodana-dälazöti okik, äsä om. (No idrinom spitinis dü yels mödik, e no ävilom mebön sökodi mijenotas dub lalkohol äkodölas, kels ilabons as sek fikulis so mödikis pro om.) E nendoto äbinons is demü kods vemo distiks, kas om: nü ziom *Jeremy* edeadom, das om e sörs tel okik isludons ad yufön turno ziani *Valerie* dü tim fikulik at, dubä äbilibons pö of tü vigafin telid alik.

Kins üfo pösods at äbinons-li? Desinis kinik älabons-li? Dönu ästudülom vomi, kel ai nog logetof lü skrin telefonöma ofik. Äsevedof-li komi omik? Ko kin äspodof-li, e dö kis-li?

Ätefidof-li ko mens tel et? Kis ikobükon-li etanis is? Ädabinos-li dunot kobädik bevü etans ön mod seimik? Ed ön mod kinik atos ätefon-li omi it? Tikäd ot – do äbinon te magälod nensiämik – äjinon lü om as meditabik. No äkanom dunön dinis mödik votik, bi tu ädagos ad lelögön länodi, e löliiko iperom nitedi tefü buk okik.

Ebo täno vom älölogof de telefonöm oka, jiniko dö seimikos tikölo. Logeds oda ädrefons odi dü brefüpil, e täno älüödükof logedi oka dönu lü skrin smalik. Bäldilan äjedom flanio gasedi okik, älöädöm, ed ägolom lü prifet. Hiyunan jiti brefaslivik lenlaböl ämaifükom logis e zao älogom omio.

Val at äjenon-li fädo? Vom esuemof-li, das itikom dö of – e das älecedom manis tel et miniludikis? Ägesteigof telefonömi ini saked oka ed äflekof kapi lü man bäldik de prifet gekömöl. Hiel *John* ävipom ad kanön sevön utosi, kelosi ipenof. E kikodo elabof-li logakosami ko bäldilan et? Igidetom-li? Älabons-li is desini kobädik ön mod seimik?

Fövot ofovon.

II:16:2016

Vi! ven ek vifavegon medü vegöm nenmotorik, glömi valikanas e vienafeifi in lils juitölo, bei toods mödik dub vif tio litastralik beimufölo, ebo tän jokon ta neletian no pespetöl, e dofalon, ad punakomipan sui mätöp pedojedöl sümölo. ■

Vöds anik:

fanäböpön to imprison, einkerker, incarcerar;
saikul bicycle, Fahrrad, velocipede;
tridavegöm kick-scooter, (Tret-)Roller, trottinette;
glöt envy, Neid, invidia;
luibasket roller skate, Rollschuh, patin de rotas;
mätatoodistiran race driver, Rennfahrer, curritor.

Vöds nulik (2)

(b) Lömins

In **Gramat Volapüka** fa hiel *Arie de Jong* tuvoy lisedi löminas, kel ninädon lömini: borin, lat.: *borium* (ü *boron*) ko malat: *B* e taumavet: 10,9.

Ün 1976 lömin nulik ko taumavet: 270 pejafädon mekaviko, keli fino änemoy latino eli *bohrium* (stimü füsüdan Danänik: *Niels Bohr*), ko malat: *Bh*. In "Vög Volapüka" yulula, 2010, nem Volapükik tauma nulik at penotükon as "borin", nes demön, das nem at ya ädabinon pro lömin votik, sevabo el *borium* löpo pemäniotöl. Kadäm Volapüka ekoräkon pöli at: Nem lömina nulik at nu binon "bohrin". Ven pronoy vödi at (üf atos föro ojenonöv), sötoy pronön eli 'h' äsä in vöd Volapükik: Bahruäns (= nisuls di *Bahrain*), dat no pocänidonös ko lömin votik et nemü borin.

KORÄKOTS TEFÜ GASED YANULIK

Pad: 1, setem: 3: ... mens visedik e duinafägik → ... mens visedik e duinafägiks.

" , kedet lätik: tefü zeils oksik → tefü zeils onsik.

Pad: 2, Volapük was invented in 1979 → Volapük was invented in 1879.

Noet: El *Arie de Jong* it rigiko ipenom dili balid vödema at Linglänapüki geböl, klu no evotükobs atosi. Ebüocedobs, das Volapükans mödikün suemons püki at.

Pad: 4, dis tiäd: ATOS: Egivob ome alis → Egivob ome atis.

" , dis tiäd: DÜ. DÜ: ... e „du-“ präpod → ... e „dü“ binon präpod.

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

YELOD TELDEGMÄLID

NÜM: 02

FEBUL 2016

Pads: 09 jü 16

O Volapükaflens valöpo!

Ven studoy Volapüki – e pato vödis Volapükik –, tän tuvoy anis, kelis nutimo lecedobs patädikis de timäd pasetik. Atos suvo baibinon tefü nems länas. Ön jenets mödikün no veütos, ömna ye sötoy dönu vätälön vödis somik. Volapükan Tsyinänik: *Danny Zhang*, kel i sevon mödikosi dö jenotem läna: *Korea*, e kel spikön Yapänapüki, emäniotom, das nem Volapükik läna at: Tsyosenän – bo fa hiel *Arie de Jong* penüdugöl ini Volapük – no pöton.

Ekö! limans kadäma estudons dinädi at. Su tinisul Lofüda-Siyopik et reigän nemü *Goryeo* ädabinon de 918 jü 1392 ma timed kritik. Täno reigän *Choseon* äsökon de 1392 jü 1897. Poso el *Daehan Jeguk* efünon, kel sinifon Linglänapüko: *Great Korean Empire*, Deutänapüko: *Großkoreanisches Kaiserreich*, kel äläidulon, jüs ün 1910 Yapänans äkonkerons oni. Län ävedon kolunän Yapänik ön nem ettimik, fe ön fom Yapänapükik: *Chōsen*. Nutimo lödans mödik läna at lecedons vödi at lenofi. Pos volakrig telid e klemed Yapäna, gretanämäds ettimik bofik, sevabo Sovyätabalatam e Tats-Pebalöl, äteilson läni patomöl ad flunaziläks oksik. As sek atosa tats tel ädavedons, sevabo tat nolüdik nemü *Chosön* e tat sulüdik nemü *Hanguk*.

Sis tumyels anik nem bevünetik tinisula at binon *Korea*, e nu geboy nemis *North / South Korea* (Lingl.), *Nord- / Südkorea* (Deut.), *Corée du Nord / Sud* (Frans.), e ret.

Hiel *Arie de Jong* ädefomom vödi: Tsyosenän < de nem Yapänik, vio äsevom oni ettimo. Ab nutimo vöd at vo no plu binon nem pötik, bi mödikos äjenon sis 1931. Kanols reidön su pad: 14 utosi, keli kadäm Volapüka esludon dö dinäd at.

Valikosi gudikün oles ed olsikanes sedom

HPL-Lipps

II:10:2016

KONSÄLS GRAMATIK

fa *Dr. Arie de Jong*, pekobüköls fa *Brian R. Bishop* ün setul 1979

DIL TELID

2.8.1953

LAFAB VALEMIK

„Johann Martin Schleyer’ idatuvom ün 1878 „lafabi valemik” tonatas 37. Ävilom ed äspelom, das pö penam natapükas valik vola te lafab at pögebon. Bi tonat alik lafaba at labon proni balik fümik, äcedom, das atos öbalugükönöv läрни, proni e suemi pükas foginänik.

VOTIKAMS VOLAPÜKA

Säkol, va votikams staböfik pelüblinons ini gramat. Cedü ob: si!

Samö: dins binons gramatiko neudiks, ab büikumö pö konyug ai foms manik värba pägebons. Atos no binon kludöfik ma ob. Nu pö dins foms neudik ai pagebons.

Sam telid: 2 = tel; 3 = kil; ... 10 = deg; 20 = teldeg; ab büikumö: 10 = bals; 20 = kils; ..., klu: 11 = balsebal; 12 = balsetel; 23 = telsekil; ... Nu: 11 = degbal; 12 = degtel; 23 = teldegkil; ...

I pö fomam koboyümavödas balugikams anik pelüblinons.

Vödeds anik:

cedü ob	= <i>in my opinion</i>	neudik	= <i>neutral</i>
kludöfik	= <i>consequent,</i>	staböfik	= <i>radical</i>
koboyümavöd	= <i>compound word</i>	votikam	= <i>change.</i>
lüblinön	= <i>to bring in</i>		

23.9.1953

KAPSÜL, KAPSUL, KAPSUT

kapsül	= <i>capsule, bottle cap.</i>
kapsul	= <i>capsule</i> ad kipädön (<i>to contain</i>) medini mismeköl (<i>nasty tasting</i>). Pötekan (<i>chemist</i>) kanom jonön ole kapsuli. Klu no binon pilul (<i>pill</i>).
kapsut	= <i>capsule (seed vessel of a plant).</i>

FULÜKÖN, PLOMÖN

<i>to fill</i>	= fulükön.
<i>to fill teeth</i>	= plomön. (Klu el ‚plomön’ no pagebon pro fulükam hogas plödü uts tutas.)

II:15:2016

Lio föfiomufoy-li vifikumo ka vien – tö ‘Yekaterinburg’?

Fa *Daniel Morosof*

“Rusänan kinik no plidon-li vabami vifik?” , äsäkom semanaedo hiel ‘Gogol’: lautan Rusänik famik. Lesi! valikans plidons osi, ab no valikans sevons, me kin mögos ad vabön so vifiko äsä sagit u vien, ü ma notodot Rusänapükik “ko filil”. Toodans, luyali algödo pö dakosädastob in sütadakosäd glumiko stebedöls, verato pafanäböpons fa pölaced, bi igo if labons jevodanämis mödik dis futs oksik, näms at no okanons so mofugön plödio, äsä filalanan Larabänik (sevabo ‘genie’, ‘jinnie’) ninü flad laidio pifanäbüköl äkanon. Vo motoravaban nonik fägon ad vedön hiel ‘Aladdin’ atimik.

Igo träms e lektinanibuds mufons nevifiküno: nims nobik at, pejafons ad binön stägs vifafutik ko hons spagik, bevü toods kofudons e cenons ad snels brefanatemamik ko honils lügiko delagöls.

Vätälölo dinädiz zifa kanoy konfidön te nämi oka, sevabo: konfidön nämi tira menik. Sekü atos vifavegons, joföri ad senälön glöti mütölo, äsä mätatoodistirans famik, dalabans saikulas, tridavegömas e luibasketas. E binos fikulik ad dasevön, vegöm kinik atas binon vifikün, ibä atos sekidon de mast stira. Esuemob atosi semanaedo, ven ävegob ko luibasketan bal mätölo ve süt: ‘Majnostroiteley’, sevabo “cinimekanas” ü “cinelas” Rusänapüko (ästanob su platot tridavegöma). Primo balan obas äföfovegom, poso votikan äföfovegom, e dönu mödikna ävotükobs sökaleodi tefü od – e fino leigüpo ärivobs dakosädalitömi lätik (klülos, das obs bofik imutobs suetön, äsif iseatobs-la dis bedategeds vodik pö hit kildeggradik züöpo). Ye luibasketan äkoefom, das su luibils okik, nesümiks tefü luibs gretik obik binöls, ven äspidikom vemo, tän doliko äsenom me futs kräki alik in sfal ed igo ökanomöv blufön vegis pos nätükam.

Täno äsuemob, sekü kod kinik tö ‘Yekaterinburg’ calans zifik bo desino sfalons e nätükons badiko pärunavegis, in mod somik, dat brekods, neplenöfots, kräks e sepils pro reinfivs obinonsöv ön mödot mu gretikün. Kod atosa binon klülik: calans valik vegons da zif medü toods e labons kudadini balik veütik bu saikulans, tridavegömans, luibasketans, sevabo: däms pärunavegas. Ed if ün hitüp – ön kodül nätükama – pärunavegs sa saikulavegs pedistukons jüi tim nifa balid, tän nek kanon komipön ta calans ninü motoravabs, bi atos binonöv din nen plöp (ön mod sümik hiel ‘Phaethon’ ästeifom ad leigikön tefü hiel ‘Helios’ nebenosekiko).

Man yunik äletiom omi lü prifet, äjoikom omi ninio, ed äflapom sui kap oma me yeg vetik. Val ädagikon.

Pos tim anik el *John Barrimore* äsevälöfikom; koap okik äseaton levemo nekoeniko in prifet, kap oka äpebon doliko, e logam okik äbinon nekleilik. Memamagots dö utos, kel ijenon, piano äprimons ad geikön: pösods kil et in tren; fomälod oka, kel iveratikon; per tröka, e fino mükükam.

“Lio lunüpo ebinob-li is?” äsäkom oki. Ägelugolom lü seadöp oka ed älogom, das midunans kil et inepubons – leigo trök oma e, pö vestig kuratikum, böb e telefonöm polovik oma.

“Dido sötob plu prüdön”, ätikom. “Mutob kontrolön oki tefü magälods oba. Tu vemo binons nämädiks e vobediks, e klienons ad votükön jenöfi. Reafons plödü kontrol e jenöfikons, ed ömna no frutü ob.”

Älasumom buki, kel nog äseaton näi om. Utans kil, kels itatakons omi, no initedälikon dö on. Älülögom tiädi: “Geidian pro primans ad drims ojenöfiköl”. Eköl! at no äbinon buk, keli ireidom. Atos äbinon-li ret lätik magäloda bisarik ut, keli ilifädöm? Äsludom ad blufön oni. Ämaifükom buki, ed äprimom ad reidön oni. Ba nog ämögös-la ad nätükön stadi, büä öbinos tu latik.

Du tren älaivegon äi *Primrose Creek*, äreidom ko küpäi vemöfik. ■

Vöds anik:

- büocedön** to presuppose, voraussetzen, presupponer;
- cifod** the authorities, Obrigkeit, autoritates;
- jenöfikön** to come true, wahr werden, realisar se;
- lugolön** to stagger, torkeln, titubar;
- magälod** fantasy (sth. fantasized), Phantasterei, cosa imagnate;
- mükükam** humiliation, Demütigung;
- nämädön** to be powerful, Macht ausüben, esser potente;
- vemöfik** intense, intensiv.

Vöds nulik (1)

(a) Tsyosenän

In **Vödabuk Volapüka pro Deutänapükans** fa hiel *Arie de Jong* tuvoy länanemi: "Tsyosenän" sa pükanem: "tsyosen" ad malön läni, keli bevünetiko sevoy as *Korea* (Frans.: *Corée*), e püki, keli spikoy us. Demü kods su tiädapad gaseda at pemäniotöls kadäm Volapüka esludob ad zepön vödi: "Koreyän", kel ya pagebon necalöfiko in resodatop: *Vükiped**, pla "Tsyosenän", kel reto pägebom te balna in yeged Volapükik, sevabo in "Bosil alsotikosa sogü hiel John Redgwell" fa *Ralph Midgley*. Koreyän Peteilon ad Nolüda- e Sulüda-Koreyän. Netapük paspiköl in läns at ponemonöd: "korey" pla "tsyosen".

* (<https://vo.wikipedia.org/wiki/Nolüda-Koreyän>)
(<https://vo.wikipedia.org/wiki/Sulüda-Koreyän>)

19.12.1953

VOTIKAMS SISIK VOLAPÜKA

Säkol, va Gramat Vpa ya pevotükon. Nö! Ni gramat ni vöds Volapükik plu votükons. Te if tüvoy pöki somik, ozesüdos ad menodön oni.

DIAMOIN, DIAMAIN

Dif vü „diamoin” e „diamain” binon, das diamoin binon min, e diamain binon bijut.

„ADDITION’ (LÄ, SA)

„Addition’: lä = *by*; läükön = *to add, to put to*; läükot = *addition, appendix*; sa = *plus*; saedön = *to enumerate, to number*; saedam = *addition, act of enumerating*; saedot = *sum, the whole amount*.

Vöds anik: bijut = *jewel*; menodön = *to amend*; min = *mineral*.

SMOKÖN-SMÖKÖN, LAGÖN-LÄGÖN, NOYÖN-NÖYÖN, SEADÖN-SEIDÖN

smokön	lagön	noyön	seadön
<i>to smoke v.i.</i>	<i>to hang v.i.</i>	<i>to be drowned v.i.</i>	<i>to sit v.i.</i>
smökön	lägön	nöyön	seidön
<i>to smoke v.t.</i>	<i>to hang v.t.</i>	<i>to drown v.t.</i>	<i>to seat v.t.</i>

Värbs in ked balid pemäniotöls binons neloveädiks, et uts in ked telid loveädiks. Malams at (sevabo: va binons neloveädiks u leveädiks) pagivons in vödabuk gretik. If demoy, das värbs, kelas vokats: ä, ö, ü, i < kömons in ked lafabik pos vokats: a, o, u, a, binons loveädiks, e votiks neloveädiks, tän kanoy memidön fasiliko, värbs kinik binons loveädiks e kiniks neloveädiks. (In Deutänapük ä, ö, ü binons vokäts elas a, o, u, ab in Volapük els ä, ö, ü binons tonats, äsä tonats votik lafaba.)

Sams:

Fil smokon vemo, bi boad binon luimik.
,John’ smökom zigarüli.
Elägob guni obik, e nu gun lagon len klotilägöm.
Äfalom ini vat, ed änoyom.
Enöyom nimis dämabik.
Eseidof bovedis sui tab, e seadof nu su stul.

Vöds anik:

boved	= <i>plate</i>	luimik	= <i>wet</i>
dämabik	= <i>harmful</i>	malam	= <i>indication</i>
ked	= <i>row</i>	neloveädik	= <i>intransitive</i>
klotilägöm	= <i>row of pegs</i>	zigarül	= <i>cigarette</i> .
loveädik	= <i>transitive</i>		

NEDÖN E NEODÖN

Ad suemön gudiko disti vü värbs at, zesüdos, das studol kapiti: „Värbasots” su pad: 69 gramata. „Nedön” binon värb sekidik, e „neodön” binon värb loveädik. Änedom golön usio = He needed to go there. (In Vp nen „ad”.) Neodobs penis e nigü.

Vöds anik:

dist = (*distinct*) *difference*; loveädik = *transitive*; sekidik = *dependent*.

9.3.1954

LADYEKS

Säkol obe, ön jenets kinik ladyeks i mutons padeklinön äsä subsats, lü kels dutons. Benö! if no binons po e fo subsats, ed if padeteilons de subsats dub vöds votik, no ladyeks binöls, mutons padeklinön äsä subsats, lü kels dutons. (Logolös § 51 gramata!)

Vöds anik:

deklinön = *to decline*; deteilön = *to separate*; jenet = *case, event*.

RAGEIG, STONASFER

Els „rageig” e „stonasfer” binons vödeds talavik. Rageig binon jüd bäldikün talakruta. Ün timäd rageigik lifots no nog ädabinons, klu fösilis no komädons in jüd talavik.

Stonasfer binon dil stonik talakruta. Ön mod ot kanoy spikön dö vatasfer, lutasfer, stratasfer, ...

Vöds anik:

fösil	= <i>fossil</i>	stratasfer	= <i>stratosphere</i>
jüd	= <i>layer</i>	talavik	= <i>geological</i>
krut	= <i>crust</i>	timäd	= <i>epoch, era</i>
lifot	= <i>living being</i>	vödot	= <i>term</i>
lutasfer	= <i>atmosphere</i>		

9.3.1954

PRÄPODS

In Volapük präpod neai kanon papladön len fin seta. Präpod muton ai papladön fo subsat, pönop, värb, ...

PLU, MÖDIKUMO

Vöds bofik et binons ladvärbs. Klu: „Ba okanob dunön plu (u: mödikumo) ün tim nilik”.

Pofövon.

BLÖF – dil telid

‘The Confirmation’ fa *Frank Roger*, petradutöl fa *Hermann Philipps*

Bo äkanoy büocedön, das pösods kil at no fädo äkomons is. Älabons bligi seimik. Vom itelefonof ko löpans okik. Man yunik ko lilalilöms te jino ädalilom musigi. Jenöfo ästebedom büdis. Bligäd bäldikana no nog äklülön, ab ösevädükon-la oki dü jenäd dinäda.

Kis äbinon-li natäl bliga onsik? Ävobons-li pro cifod, sukölo eki, kela komi in tren at äniludoy? Krimani-li? Eki tävöl zädelaneito lü zeilöp neverätik ko trök, äsä om it. Baiädöm-li ba ko bepenot pösoda pasuköl et? Öfanäbü-kons-li ba omi, cänidölo omi tefü pösod sümedöl om? Ud ävobons-la komitü krimanasog taik, ön jenet kelik badikumos öreifonöv omi.

Atos äbinon-la plän, kikodo vom et iklavof so spidiäliko. Inunof cife oka, das ituvons pösodi pesuköl in tren, ed äsäkof omi, va äsötions dadunön disini oksik ... u fanäbükön omi, ud – atos no binosös! – moükön omi. Kisi äcedons-li, das äkepolom in trök omik? Brietadrogis-li? Moni-li u völadayegis votik? Öbinosöv süpäd pro ons, ven ömaifükons oni ed ölogons ninädi. Täno ye öbinosöv tu latik.

Älemufükom kapi. Niluds valik at klülo äbinons nesiämöfik. Te ästeifülom ad jäfükön tikäli okik dü trenatäv näütik. Vom nu islipülükof. Man yunik dönu ädalilom musigi ko logs färmik, e man bäldilik nu löliko äjäfälokom ko krodavödarät. Val änomon. No änedom kudön.

Ven äbeigolom onis ad rivön prifeti, nek tävanas kil et älogedon lü om pu brefüpo. Ven ägekömom, äloegom ko stun levemik padasukön tröki oka fa vom e man bäldik.

“Kisi üfo dunols-li?” ävokädöm leskaniko. Man yunik jiti brefaslivik lenlaböl ägleipom omi len brad, dat no äkanom gesumön tröki oka. Man bäldik lülogom omi koldäliko, ed äsagom: “Äbinos stupot ad posblibükön päkemi olik nen galed, ven ägolol lü prifet, pato lo gredät olik. Vo ebinos pök vemo stupik.”

Hiel *John* äsevedikom, das dido igidetom. Pösods kil at äbinons is kobo demü blig, kel ön mod seimik ätefon omi. U pu so äcedons.

“Stopö!” äsagom mane bäldik. “Pölols. Nos binon in trök oba, kel nitedon olis. E no binob utan, keli lecedols obi.”

Man älöükom logabobi ed ägespikom: “No binol-li söi: *Barrymore*? El *John Barrymore*-li? De *Dartmoor Grove*-li? Tävöl lü *Primrose Creek*-li, kö kolköm veütik perajanon?”

Hiel *John* äslugülom me töb, steifölo ad bemastikön lejeki, kel in om ädavedon.

“Si! binob el *John Barrymore*, ab ...”

“Ekö! Etuvobs mani verätik. Ed egetobs tröki, keli ävilobs labön.”

“Ninädon utosi, keli neodobs”, vom äsagof, dü äfärmükom tröki dönu. “Moikobsös! Eledunobs komiti. O *Geoffrey*! jäfikolös dö söi: *Barrymore* at, dat no kanom kodön fikulis.”

Fövot ofovon.

Vödems tel se tidabuk fa ‚Arie de Jong‘: „Leerboek der Wereldtaal“ (1932), kels pamänotons su pad: 20.

38.

SEVÄDAN VÖNÄDIK.

Kiovamik äbinos, e kiofagik.

Äbinos poszedel filamahitik fridela in zif Nedänik semik; äbinos so hitik e so filik, das spärs su nuf äcavons: bos, kelos nämätü spikamamod Nedänik äbinon hit gretikün, keli kanoy fomälön. Sol äsvie-ton nemmiseriko ini süts ed älokon nidülölo su pavastons sekü säg pipuinädöls.

39.

In ‚Leerboek‘ is sökon vödem Nedänapükik.

40.

In süts ut, kels äzugons äl sulüd, e kels kludo no älabons jadaflani, ädäspärikon jenöfo beigolanis. Lumans, kels äzispatomis ko smalaplöms e vinabüns, ädekluinoms tü pülatimils valik flomis okas me lebavets linumik oksik.

Vöds anik:

cavön to yawn, gähnen, hiar;

lebavet apron, Schurz, avantal;

lokön nidülölo to glitter (brightly), flimmern, scintillar;

luman boor, ungebildeter Kerl, viro indocte;

pipuinädöl powdered, bepudert, pulverate;

säg drought, Trockenheit, siccitate;

smalaplöm kind of plum, Haferpflaume, sorta de pruna;

vinabün kind of pear, Weinbirne, sorta de pira.

KORÄKOTS TEFÜ GASED FEBULIK

Pad: 11, kedet: 7 donao:

Eseidof bovedis sui tab ... → Eseiṭof bovedis sui tab ...

Pad: 12, Vödalised dis tiäd: Rageig, stonasfer:

vödöt → vödēd.

Pad: 14, Vöds nulik (1), kedet: 8 donao:

kadäm Volapüka esludob ... → kadäm Volapüka esludon ...

Redak danon reidanis küpälik.

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

YELOD TELDEGMÄLID

NÜM: 03

MÄZUL 2016

Pads: 17 jü 24

O Volapükaflenes valöpo!

Suno celabims (ü celeps) dönu oflorons in Yapän (e votaseimo), e Yapänans dönu ofölons kösömi stimabik, sevabo ad zelön eli ‚sakura‘ [celaflor]. Kikodo celeps florons-li so jöniko? Säki at äbegespikom hiel ‚Motojirō Kajii‘ ün 1927. Reidolsös dö atos su pad: 21!

Ekö! yegeed votik: Ai binos jänälik ad lärnön nulikosi dö pük obas. Sis lunüp Volapükans ömik äsäkons okis: Kis binon-li natäl datifa in Volapük, ed ön jenets kinik geboy-li oni? Dido lemastan: ‚Arie de Jong‘ pu lafo äplänom atos: ‚Volapük labon bundani präpodas, patiko bi datif e kusatif pagebons in Volapük in jenets nemödik, sodas ...‘. Reidolsös mödikumosi dö präpods su pad: 18!

Nutimo menef, u dils atosa, jäfon me dadeid elas ‚orang utan‘ – kel sinifon: fotamen –, dat kanoyös feilidön rufoti demü leplanäns pro kots, kels neodoy ad prodön lipa-stafülis e jokoladaplatotis. Ettimo ye mens it äbinons fotamens bü balionyels tel. ‚Hermann Hesse‘, keli sevoy asä lautani bevü votiks bukas: ‚Der Steppenwolf‘ [= stäbalup], ‚Siddharta‘ u ‚Das Glasperlenspiel‘ [glätapärлатapled], älautom i konedis smalik, as sam eli ‚Der Waldmensch‘ [fotamen]. In gased at kanols reidön dili balid koneda at dö rumens e dö mod, ön kel dagetoy dasevi e vedoy livälik. Ettimo atos bo äbinon nog fikulikum ka nutimo.

Täläkt obsik benikonös mu pato dü florüp kömö, büä sol ostralon tu vemo!

Valikosi gudikün oles ed olsikanes
vipom

HPL. L. Pfs

KONSÄLS GRAMATIK

fa *Dr. Arie de Jong*, pekobüköls fa *Brian R. Bishop* ün setul 1979

DIL KIID

1.4.1954

SIÄMAMÄK VOLAPÜKIK

Begespikü säk olik tefü däsinot siämamäka Volapükik kanob penön ole, das Merop te pevälön, bi däsinot ona binon kleilik e balagikum ka däsinot lafadila lofüdik talaglöpä. Ab däsinot lafagöpa lofüdik kanon i pagebön as däsinot siämamäka, bisä gretot e binets votik siämamäka baiädons ko bepenam in noet: 3 gramata.

PRÄPODS (i)

Volapük labon bundani präpodas, patiko bi datif e kusatif pagebons in Volapük in jenets nemödik, sodas pö värbs neloveädik zesüdos suvo ad gebön präpodis, du in natapüks kanoy gebön in jenets semik deklinafomis pemäniotöl.

Ü

Tonat: ü binon semikna tonat boso kaladik in vöds timi teföls, leigodolös vödis: ün, ünü, bü, büä, laidüp, baldüp, ... Ab betikolös i, das tonat: ü i pagebon in vöds votasotik mödik!

„TO MAKE“

Nog vilob küpetön, das värb Linglänapükik: ‚to make‘ muton patradutön suvo dub vöd: vedükön, sevabo if no sinifon meki yegas. Värb: vedükön binon värb loveädik nemirik, labon kludo kusatifis tel. (L. § 249 gramata!) Liedo värb: „vedükön” no komädon in vödabuk.

PRÄPODS (ii)

Ma sev obik, in Linglänapük geboy pö värbs neloveädik i präpodis e no deklinafomis patik. Set obik pemäniotöl tefon sevabo jenöfoti, das in püks semik (Deutänapük, Nedänapük, latin, ...) värbs neloveädik dabinons, kel regulons me datif, kusatif, ed igo me genetif. If in jenets at, värbs Volapükik no binons loveädiks, mutoy gebön präpodi.

(genitif)	<i>Er schämte sich seines Vaters</i>	= äjenom <u>dö</u> fat okik.
(datif)	<i>Einem gleichen</i>	= sümön <u>ad</u> ek.
(kusatif)	<i>Via illa Romam ducit</i>	= veg et zugon <u>lū</u> ‚Roma‘.

Lü tribüt et, keli el ‚mata dalam‘ bleinik äcifom, id ädutom yunan nemü ‚Kubu‘. Äbinom cif ä pladulan yunikanas e nekoteni-kanas. Dido nekotenikans ädabinons, sis el ‚mata dalam‘ ivedom bäldikum e reigiälikum. Jünü ilabom privilegi, das om: bleinan < päkäledom fa votans me nulüdot; id äkonsälidoy omi ed äkanitoy fotalidi omik. Pianiko ye äbüadom valasotikis kösömotis nulik ä böladikis, kelis, äsä äsagom, god fota ädasevädukön ome in drim. Yunikans e dotimans aniks ye älesagons, das bäldikan at äbinom cütan e das ästeifom te ad dagetön fruti lönik oka.

As din nulikün hiel ‚mata dalam‘ inüdugom zäli nulamuna, dü kel äseadom zänodü sirk ed äflapom plöjalatrumi. Fotamens votik ye ämutons danüdön ä kanitön lidi: ‚golo elah‘ ninü sirk, jüä äbinons lefeniks ed ädonikons sui kiens. Täno alan ämutom düsteigön lili nedetik oka medü spin, e vomis yunik ämutoy dugön lü kultan, ed ädusteigom lili jialana medü spin.

Hiel ‚Kubu‘ sa bäldotakompenans anik isädütöns okis kösö-mote at, ed ästeifoms ad slüdön i jipulis ad tadun. Semanaedo ämögö-la pro oms ad binön vikodiks ed ad nosükön nämädi kultana. Ibä bäldikan dönu äjenükom zäli nulamuna ed ädusteigom lili nedetik pö jiyunans. Jiyunan bal nämik ye älerorof vemo ed ätakomipof, e dubo äjenos, das bleinan ästeigom ini log ofa medü spin, e log ävagikon. Nu jipul ärorof so däsperiko, das valans ärönons usio, e ven älogons utosi, kel ijenon, äseilons bluviko ä refudo. Ven täno hiyunans levikodiko ävügoloms atosi, e ven hiel ‚Kubu‘ äkünöm ad gleipön kultani len jot, tän bäldikan älöstanom fo trum oka ed äsagom me vög kravölo lukofik le-malediti so lenaudodiki, das valans lejekölo ägefugons e hiyunan it mu vemo älejekom. Kultan bäldik äsagom vödis, kelas sinif voik nek äkanon suemön, kelas mod e ton ye sovadiko e ledredodiko äsümöns ad vöds saludik e dredüköls kultiplägas. Ed ämaleditom logis hiyunana, ed älücödetom onis vulture ad lufid, ed ämaleditom ninämis oma, dö kels äbüosagom, das seimna ökukons dub solam su lardafel. Täno kultan, kel ebo anu änämädöm plu ka föro, äbüedöm kömön jiyunani et dönu lü ok, ed ästeigom spini id ini log votik ofa, e valans älogons atosi me lejek, e nek äriskon ad natemön.

FOTAMEN – DIL BALID

fa ‚Hermann Hesse‘, 1914, tradutod fa ‚Hermann Philipps‘

Primü timäds ut, büä nog menef yunik istäänikon love taled lölik, fotamens ädabinons. Älifons nabiko e plafiko in lulit rufotas vütropik, ai ta röletans oksik: leps < komipölo. Dun e bin onas päreigons fa god balik e lon balik: fot. Fot äbinon lom, jelöp, klädöm, näst e sepül, e no äfägoy ad tikodön lifi plödü fot. Ävitoy ad föfiodranön jü siems fota, ed utan, kel ärefafon usio dub fätots patik pö yag u fug, äkonon dremölo e dredäliko dö vag vietik plödo, kö loegoy lenidön nedabini dredabik in solaglut deidöl. Fotaman bäldik älifom, kel, bü degyels mödik, pipöjutölo fa nims sovadik, ifugom mo love siem fota, e sunädo ibleinikom. Nu äbinom sot kultana ä saludana, e pänemom: ‚mata dalam‘ (kela log ninon); ipoedom fotalidi saludik, kel päkaniton dü mistoms vemik, e fotamens äküpälons ad om. Äbinos glor e klänöf oma, das ilogom soli me logs okik, nes dubo deadön.

Fotamens äbinons smaliks, bruniks e vemo heragiks, ägolons föfioblegölo, ed älabons logis natädanimik plafik. Äkanons golön äsä mens äd äsä leps, ed äskilons leigoäsä löpo in tuigem fota äsä su glun. Nog äsevons ni domis ni ludomis, bo ye vafis e stömis ömsotikis, i deki. Äfägons ad jafädön me düfaboads caris, sagitis, spedis e kömipa-leklöbis, e me nijal särviga-tanodis, kelis äbelägons me bäls pesägüköl u nögs. Id älenlabons zü särvig ud in hers jerotis onik: sagliedatut, tigridakral, psitakaplüm, flumedakoan. Zänodo da fot nenfinik leflumed vemik äflumon, ab te ün neit dagik fotamens äriskons ad nilikön lü jol ona, e mödans neföro ilogons oni. Semikna kuradans neito äsükripädons plafiko e lüki-ko se fot. Täno äloegons banön leefadis in lulit fibik. Älogetons da löpafinots lovelagöl bimas, e jekölo äloegons lagön stelis nidülöl in tuigem mangrovas. Neföro älogons soli, ed älecedons as riskäd vemik igo ad logön loka-magodi ona ün hitüp.

Posbinükäbs fotamenas
nog dabinons su
Sumatreän e Borneän.
‚orang‘ = men
‚utan‘ = fot

6.5.1954

ÜFO

Säkol obe sinifi vöda: üfo. Benö! Openob seti in kel vöd at komädon; if nu tradutol oni ini Linglänapük, niludob, das onolol kleiliko sinifi ona. „Bi nu äsevol, das no ädalol dunön atosi, kikodo üfo edunol-li osi?”

1.9.1954

POYÜMOTS

In Volapük no kanoy gebön u no gebön poyümots vilädiko! In Volapük poyümot gevon vöde tefik sinifi pluuneplu votiki.

‚TERRITORIAL‘, ‚RESERVE‘

Tefü vöds: ‚territorial‘ e ‚reserve‘ cedob, das kanol gebön in Volapük vödis: reigänik u lomänik e resärfik, klu: milit regänik u milit lomänik e milit resärfik. Betikolös, das vöds: reigänik e lomänik no binons leigätods!

1.10.1954

UTOS, KELOS / UT, KEL

Utos, kelos < tefon bosu neudik, ed el „ut, kel” yegi.

FOMAM VÖDAS

Esaitol se bukil fa ‚R. Berger‘ vödis: ‚*que -ing qui est un pur volapükisme*‘. E nu begol obe ad plänön vödis at. Si! näiset at binon vemo drolik. Poyümot *-ing* no dabinon in Volapük. Volapük gebon pro malam ninädiana eli ‚iär‘ (I. § 182 Gramata!), klu söl ‚Berger‘ elobülomöv igo poyümoti et, if enolomöv oni. Ab kredob, das suemob ga vemo gudiko, sekü kod kinik egebom vödi: ‚volapükisme‘. Vöds Volapükik, ed i foyümots e poyümots, pevälons gretadilo vilädiko. Das pö fomam vödas Volapükik vöds pevälons se natapüks ejenos te ad no töbön u tufledön tu mödiko memäli. Dub fomam vilädik vödas, Volapük egeton kaladi mekavik. Atosi no kanoy noön. Glömoy ye, das Volapük labon kaladi veriko lönik, e das kanoy notodön in pük at vali mödo kuratikumo ka in pük votik ömik. Ab ad notedön nu naudodo kaladi mekavik at in mekavapük, kel no binon mekavapük, keli oy it no slopoy, nemoy vödi u yümoti mekavapüka no fa oy paslopöla Volapükimi.

20.11.1954

FÖLÖN

Sinif ela fölon binon: dunön utosi, kelosi epromoy, dunön utosi, kelos pebudon, ... Kludo: if promoy bosu, tän mutoy fölon oni. Mutoy fölon bligis okik, ... Niludob, das emekol pöli, bi etuvol in vödabuk: ‚nachkommen‘ = fölon. Ab el ‚nachkommen‘ ko sinif ela ‚halten‘, ‚befolgen‘ sinifon: fölon.

KIO-, VIO-

Penol obe, das etuvol difis in vödems bofik koneda: Sevädan vönädik. Si! gidetol, difs anik dabinons jenöfiko. Namapenädi elautob latikumo ka lautotis, kelis elasumob ini el ‚Leerboek‘. In tiäd kapita balid koneda dif binon jenöfiko gretik. Votükams votik binons gretadilo menods stülük. Tefü tiäd memob nog vemo gudiko, das pö tradut vödäs Nedänapükik: ‚*Hoe warm het was, en hoe ver‘* ävätälob: Kis sinif voik notodota at binon-li? Mutob-li tradutön oni as vokäd ud as rezipatef? Pos ked delas vamik, kanoy vokädön soaro pos belif dönuik dela vamik: kiö vamik äbinos dönu adelo! ed ek kanonöv täno penön flene okik viö vamik ebinos ün del et. Benö! ün tim, kü älautob eli ‚Leerboek‘, ävälöb sinifi vokädik, ab latikumo äcedob atosi pökiki e das sinif notodota at äbinon: kapit, in kel pakonos, viovamik (u: vio mu vamik) äbinos, in notodot kelik vöds: kapit in kel pakonos < pemoädons. [*Küpet redakana: Logolsöd konedis tel et su pad: 24 gaseda!*]

31.3.1955

PRON VOLAPÜKA

Tefü pron Volapüka konsälob ole ad reidön kuratiko padi: 5 gramata, patiko bagafi: 9. Dinädü vöds, su kels epladol kazetamalis, vilob sagön ole, das lekazet binon ai su finasilab. Atos binon saidiko kleilik. Klu omalob te näikazetis:

däbinons, Völapüka, èmekob, penàmamäk, däbinon
(in vöd: „binòb-li” kazet binon lekazet)

Logol, das egebob kazetamali vetik. Edunob desino atosi, bi mal at no givon vokate proni votik. Logolös § 11 gramata!

PRESENATIM

Tefü geb presenatima finik e presenatim nefinik, kanob sagön, das geb timafomas at sümon ad ut timafomas in püks Fransänik, Spanyänik, ...

Pofövon.

DIS CELABIMS (DIL VÖDEMA)

*Pelautöl fa hiel ‚Motojirö Kajii‘ ün 1927, tiäd rigik: „Sakura no ki no shita niwa“
ed ini Volapük petradutöl fa ‚Danny Zhang‘*

Dabinons funs pesepülöl dis celabims!

Mutoy zepön atosi! Voto, lio mögosöv-li, das celabims florons so sublimiko? Bi no äkredob glori somik, enu äsenob neplidi. Anu ye suemob atosi. Mutoy zepön, das funs pesepülöl binons dis celabims.

Alneito ven golob domio, kikodo ai tikob-li dö jeifaneif smalik e japik, keli epladob ini kvisinöp, äsvo vo anu fägob-la ad logön oni? Büiko esagol obe, das no sevol kodi. E jenöfo ob it no sevol oni. Fümo ye binon ebo ot, äs ut funas pesepülöl dis celabims.

Kösömiko, ven florabim alseimik rivon gloratimi okik, ai lutem klänik binon zi on. Binos sublim nekredovik ye voik, äsä tak lölöfik parivöl fa tupit vifiko tulöl, ud äsä tikaspäk süperik pajafädöl fa musigaplösen sublimik, kel davedükon magäli vemik.

Ye, edelo, ädelo, utos, kel eglumükon obi, ga ebinon sublim et. Cedü ob, sublim somik no pakonfidon. Taädo ävedob neplidik, glumaladälik, soalik. Ab fino esuemob osi.

Steifülölöd ad fomälön, das dis celabims lölöfiko floröls funs pasepülons. Täno fägol-la ad suemön utosi, kel böladon obi.

Funs jevodas, katas e dogas ud igo menas ai puridikons. Meits pubons, mismelos vemo. Laidiko seflumon flumot kristadasümik. Vuls celabima, äs sepiad zibidesirik, zigleipons oni e stäänükons vulaheris, kels äs fadilils katiniada nüsugons flumoti funas.

Kis äjafon-li florabledis somik? Kis äjafon-li stamenis somik? Jinos, das fägob ad logön flumoti kristadasümik fa vulahers panüsügöli; sökons stiliko odis; in veins nesevediko löpikons äsvo in drim.

Kikodo binol-li glümik? Binos fomälod lejönik, vo-li? Nu fino takedob e kanob logön stedöfo celafloris, bi emogolob de süfül, kel eböladon obi edelo ed ädelo. Elibikob de klänöf dränälöl. ■

tsj = [č];

kh = [ř] (gebob pronimagasit se "Gramat Volapüka").

Buükob penuli votik, keli egebob.

Tefü nems in koned at pegeböls sötob nunön sökölösi. Hikonan gebom (noloy, das konan binom man, bi värb Rusänapükik labon geni gramatik in pasetatim, e konan ägebädöm pasetatimi) nemis votik ad pösod bal, sevabo: 'Nadezjda Petrovna' (is tonatakoboyumot 'zj' malon toni bal: [j], if geboy lafabi fonetik bai "Gramat Volapüka"), 'Nadenjka' (is tonat 'j' malon, das el 'n' binon palataton), 'Nada' ü 'Nadja' (sotül telid binonöv lönedikum, bi jenöfo tonat 'd' malon palataton).

Nem lölik Rusänana alik binädon me lims kil, sevabo: pösodanem, famülanem, fatanemavöd (as sam, subsat 'Petrovna' malon, das pösodanem fata voma seimik ebinon 'Pjotr', e subsat 'Petrovic' malon, das pösodanem fata mana seimik ebinon 'Pjotr').

Pö kosäd bevü mens, kels no binons flens u sevädans, vödalölot, pösodanemi sa fatanemavödi ninädöl, pagebon. Vödalölot sümik binon lüspikanem plütik (samo 'Nadezjda Petrovna'). Zuo nems Rusänik tio valiks labons fomis pedefomöl mödik. As sam, de nem 'Nadezjda' (nem vomik at binon bal de gospul pedütülölas, sevabo: 'Vera', 'Nadezjda', 'Liubov'. Nems vomik et primo esinifons tugis kritik, tefädo: "lekred", "spel", "löf") kanoy defomön brefanemi 'Nadja'. Brefanem at binon nem necalöfik neudik. As sam, brefanemi sümik gebölo, tidan kanon lüspikön tidäbi u kevobans kanons lüspikön odis. De brefanem 'Nadja' kanoy defomön löfülanemis mödik, as sam: 'Nadenjka', 'Nadecka', 'Nadjusha', 'Nadjushenjka'. Flens bäldädik, lelöfans, röletans kanons gebön lofülanemis sümik. Suvo i daülans gebons lofülanemis somik asä lüspikotis lü cils ad notodön buami oksik demü bäldot, nols e ret. De brefanem ot i nems neplütik padefomons, sevabo: 'Nadjuha', 'Nadjka', kels binons telsiämiks. Balido, nems neplütik jäfidons ad lenofön eki. Telido, flens bäldädik e röletans kanons gebön nemaformi sonemiko neplütiki ad notodön konfidi patik. Nitedos ad küpedön, ön mods kinik konan koneda sököl nemom jipösodi mudöfo e ninälo.

Fövot ofovon.

KORÄKOT TEFÜ GASED MÄZULIK

Pad: 18, kedet: 3: DIL KIID → DIL KILID

YELOD TELDEGMÄLID

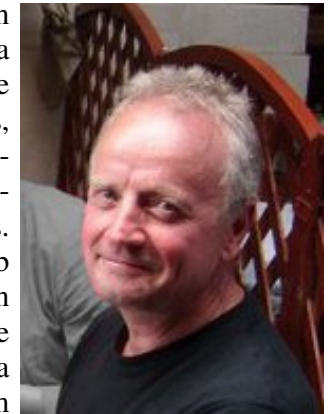
NÜM: 04

PRILUL 2016

Pads: 25 jü 32

O Volapükaflenes valöpo!

Ömna ek, kel no binon Volapükan, sevädön as yufan tefü pük obsik. Samo ün prilul yela 2014: bü yels tel, säkäd sököl ädabinon: Cifal e guvan ettimiks, ya laböls lifayelis za jöldegis, älabons materis tefü Volapük (ed i tefü mekavapüks votik), e no äsevoms, lü top kinik ökanoms-la sedön onis, dat ots no ömoikonsös. Ävilöfob ad lüsumön onis diseinü kiped. Ab ötefos bogis gretik lul u mälis, e sed se Linglän (kö nog lödoms) lü Deutän öjeronöv. Labob ye hikösti in Greta-Britän liföli, ed äsäkob omi, va bogis ot ökanons pasedön lü om, dat ün tim seimik ökanob kesumön onis lü Deutän.

Ivor Philipps: savan dokümas

Prilul 2014: Bogs se Linglän in lödöp oba.

Äsiom atosi, ab no nog äsevob, ön mod ed ün tim kiniks ökanob ramenön bogis. Hiköst ye älabom tiketi gudik, sevabo, das ökanoyla sedön bogis ot as näifled. Atos sinifon, das, ven veigafebäd seimik ga osedon fledigretik lü top semik, kanoy lükonfidön ote bogis okik diseinü sed otas lü top ot me fräd no gretik. E so äjenos. Hikost igo no ävilom gegetön fle-dafrädi. Ninäd bogas et nu binon in lödöp oba sis yels tel. Bundan kion tefü doküms nitedik e veutiks! Nes sevön osi, Volapükanef ya äfrutidon oni.

Ko florüpaglids,

Hermann Philipps

KONSÄLS GRAMATIK

fa ‚Dr. Arie de Jong‘, pekobüköls fa ‚Brian R. Bishop‘ ün setul 1979

DIL FOLID ä LÄTIK

31.6.1955

VÄRBATIMS

I see	= logob;
I am seeing;	= logob, jäfob me logam (<i>ko genitif</i>), jäfob ad logön (<i>ko kusatif</i>);
I have seen	= elogob;
I have been seeing	= elogob, ejäfob me logam, ejäfob ad logön;
I saw	= älogob;
I was seeing	= älogob, äjäfob me logam, äjäfob ad logön;
I had seen	= ilogob;
I had been seeing	= ilogob, ijäfob me logam, ijäfob ad logön;
I shall see	= ologob;
I shall be seeing	= ologob, ojäfob me logam, ojäfob ad logön;
I shall have seen	= ulogob;
I shall have been seeing	= ulogob, ujäfob me logam, ujäfob ad logön;
I should see	= ölogob;
I should be seeing	= ölogob, öjäfob me logam, öjäfob ad logön;
I should have seen	= ülogob;
I should have been seeing	= ülogob, üjäfob me logam, üjäfob ad logön.

Bo seimna etikob, das tim ökömon, das ösäkol, lio el ‚progressive form‘ ömuton pamagulön in Volapük. Cedob atosi säki fikulik, bi Volapük no labon difüli feinik at in Linglänapük komädöli. Bi Volapük binon vemo blegülovik, kanoyöv penön: binob logöl, äbinob logöl, ... ab no löfob fomis gramatik somik, bi in püks no-Linglänik mödik foms at no komädons.

To distöf gretik gramatafomas in Volapük, binod püka at binon vemo balugik, ed atos muton blebön soik. Mutobs vitön ad nüdügön patädis natapükas, ifi binonsöv nog so jöniks. Kredob, das dub dem atosa Volapük odakipon kaladi neudik ä patiko löniki oka.

E ga mutoy dasevön, das kanos zesüdön ad magulön kuratiko siämi verätik notodota natapükik seimik. Ad magulön laiduli duna cedob, das kanoyöv gebön värbi: jäfön (= to be engaged, occupied, at work, ...). Sekü kod at egivob in tradutods löpik notodotis labü el jäfön.

21.10.1955

NOBALADÄLIK

Sinif vöda at binon: noble-hearted, high-minded. In vöd Nedänik: ‚fier‘ binons bos pleida gidik e bos seveda veüta lönik. Ituvob in vödabuk Linglänapükik: ‚proud, high-spirited, -hearted‘. Ivälöb kludo vödi dobik!

COGIL

Fa ‚Cehov‘. Petradutöl se Rusänapük ini Volapük fa ‚F. J. Krüger‘ (dil balid) e fa ‚D. Morosof‘ (dil telid)

Fovöds. Dö tradutod at.

Tradutod Volapükik konota fa hiel ‚Anton Cehov‘ tiädü „Cogil“ ya telna epubon in gaseds Volapükik. Primo vilob penön bos tefü pübots büik. Balidnaedo el „Cogil“ pepübön in „Volapükagased pro Nedänapükans“ (yel: 1941, nüm: 2, pad: 15). Tradutan äbinom ‚F. Krüger‘. Liedo etradutom te dili primik konota Rusänapükik. Jenöfo igo set bal setema lätik no petraduton.

Telidnaedo tradutod ot penotükon su pads gaseda labü nem „Sirkülapenäd“ (yel: 2003, nüm: 9, pads: de 70 jüesa 71; gased at pevotanemon e nu pasevon ön nem „Vög Volapüka“).

Püban telid tradutoda fa ‚F. J. Krüger‘ (hiel ‚Ralph Midgley‘-li?) boso äbalugükumom vödastoki, dat Volapükans no önedons sukön in vödabuks nesuvöfavödis ömik, as sam: el ‚lämpik‘ pepladulon dub ‚klilik‘, el ‚jutön‘ pepladulon dub ‚spidön‘. I tiäd pevotükon („Vöds fol...“ pla „Cogil“). Lölföfiko suemob, kikodo püban pämutom ad dunön so: nek ökanonöv plänön ma dil fa ‚F. J. Krüger‘ pitradutöl siämi tiäda rigädik „Cogil“ (spelob, das nu neletian et pemoükon).

I seman (hiel ‚Sérgio Meira‘-li?) enotükom tradutodi nelölföfik fa ‚Krüger‘ pö el ‚Wikipedia‘ (pad ladetü ‚<https://wikisource.org/wiki/Cogil>‘). Püban sotüla bevüresodik ekoräkom bükapöki bal.

Ävilob fövön vobi hiela ‚Krüger‘ e lölföfökon tradutodi oma, dat valikans ökanons reidön Volapüko konedi lölik fa ‚Cehov‘. Kludo vödem sököl primon me dil fa hiel ‚Krüger‘ ya pitradutöl (te ekoräkob pökis e pölis pübota se „Volapükagased pro Nedänapükans“; id evotükob malülis Nedänapükik (sevabo saitamalülis sa foginamalülis) ad uts Linglänapükik). Etradutob te dili retik koneda.

Dinäd nog bal binon nitedik, sevabo das tradutan ettimik ägebädom ma vödem rigädik presenatimi pö kon dö paset efe sonemiki presenatimi jenavik. El „Gramat Volapüka“ dälon osi. Saitob noeti teldegid lebuka at:

„Pläoy semikna tefü nom : notodön jenotis in värbatims verätik ; sevabo geboy suviko **presenatimi** pla **pasetatim** ad liföfökon koni“.

Finü fovöds obik sötob penön bos dö penul nemas Rusänapükik ömik e dö foms difik nemas Rusänapükik tio valikas.

Tradutan balid äpenom famülanemi lautana as ‚Tsjechov‘ (ba ma penamamod Nedänapükik). No lecedob penuli et lönediki, bi tonats tel ed igo kils äbaiädons ko tonat bal e ko ton bal Rusänapükik, sevabo:

IV:30:2016

Kludo plöd et ba binon gudikum ka nin, keli sevobs, e salud lölik fota ba binon te vödam nesiämik.“ Ün neit seimik tiket süperik e künik äsüikon pö om, das bo ömögös ad kobotanön bimatuigis anik medü nijal, ad pladön oki sui on, ed ad nafön donio ve flumed. Logs oma änidons, e lad oma vemo äpebon. Änemögös ye, bi in flumed krokods äbundanons.

Kludo no veg votik fütürio ädabinonöv, pläs ad lüvön foti lä siem ona – if fot dido älabonöv finoti –, e täno ad lükonfidön oki vage glutik, plöde badik. Mosti et: sol < ömutom kolkömön e benosufön. Ibä ämögös sio, das lejonod ruvönik dö dredab sola leigo äbinon lug!

Tikod at – lätik in ked künik, fibiko sovadik – ädremükön eli ‚Kubu‘. Neai dü timäds valik fotamen seimik iriskon ad lüvön libaviliko foti e sufükön oki sole jeikik. E dönu äzigolom dü dels ömik tikodi oka vätälölo. E fino äkuradikom. Tü zedel seimik äkripädöm dremiko äl flumed, änilikom lü jol nidülöl, ed me logods dredälik äsukom magodi sola in vat. Nid ädolon vemo in logs pableinüköl oma; ämutom vifiko färmükön onis, ab pos timil äriskom dönu ad dunön osi, e poso dönu, ed äplöpom. Ämögös, äkanoy sufidön osi, ed igo ävedükös fredik e kuradik. El ‚Kubu‘ ävedom konfidik kol on. Älöfom oni, ifi ödeidon-la omi, ed ähetom foti bäldik, glumidik, kö kultans äkvagons e kö om: man yunik e kuradik < piproskilükom e pixilom.

Fövot ofovon.

Vöds anik:

dinöfälik sober-minded, nüchtern, sensate;
esoalikölan someone grown lonely, der Vereinsamte, alicuno devenite isolate;
geyilidön to shrink back, zurückweichen, recular;
klänedön oki to hide (oneself), sich verstecken, celar se;
lemaledit curse, Bannfluch, anathema;
lokamamagod mirror image, Spiegelbild, imagine reflectite (per le speculo);
miükön to pervert, verdrehen, alterar;
nestönön to revel, schwelgen, regalar se;
nijal bast, Bast, cortice fibrose;
rupädön to break out, ausbrechen, erumper;
süikön to come up, aufsteigen, surger;
xiläb outcast, Verbannter, bannito;
ziglibön to wander about, umherirren, curren hic e ibi.

IV:27:2016

8.1.1956

B! g.b.!

„Begö! güflekolöd bledi!“ ... kanoy klüliko brefükön oni. A.s. ad: „B! g.b.!”

BREFODS

Kredob, das brefods odavedons i dub ed in geb Volapüka. As pat smalik vilob ye nunön, das ‚Schleyer‘ epübom ün 1892 bukili smalik in kel brefods Vpik 181 komädons. A.s.: Y. = Yurop; S. = Siyop; F. = Frikop; M. = Merop; T. = Stralop. (Nem Stralopa äbinon büikumo: Talop. Nu kanoyöv gebön brefodi: Str.).

RATAKARP

Tefü vöd: ratakarp mutob küpälükön oli, das el ‚ratakarp‘ binon rigavöd pefomöl de vöd latinik: ‚artocarpus‘. (‚Schleyer‘ ifomom eli ‚ratakarpim‘.) Vöd: ‚karp‘ no dabinon in Volapük.

8.1.1956

W. Q

Si! in Vp. vöds no dabinons, kels primons me el ‚w‘ ed el ‚q‘.

8.1.1956 & 13.4.1956

‚LAW‘, ‚JUSTICE‘

‚justice‘ (‚the giving to every one his due‘) = gid; – (‚law‘) = git; – (‚judge‘) = cödal.

Säkol sinifi vödas: ‚law‘; gid, statud. Benö! ‚law‘ = lon; gid = ‚righteousness‘, ‚justice‘; statud(s) = ‚statute‘, ‚regulations‘.

8.1.1956

OL. OR

Sevol klüliko, das geboy in Volapük tio ai eli ‚ol‘. Dunoy so, bi valemö no zesüdös ad distidön vü el ‚ol‘ ed el ‚or‘. In natapüks mödik distidoy ye gramatafomis bofik. In lautots (natapükik) ut, kö lautan distikon japäliko fomis bofik, binos bo zesüdik ad distidön i in tradutods onas gramatafomis bofik.

STAMÄDS (i)

Ad säk olik, vio ‚Schleyer‘ estukom stamädös pro Volapük okik, liedo no kanob givön ole nünis kotenüköl. ‚Schl.‘ äneodom pro sit okik stamädös mu brefikünis. Pro zeil at evälom vödis se natapüks valasotik, ab gretadilo se püks Lingläna, Fransäna e Deutäna. Uto, kö atos äbinon zesüdik, evotafomom onis, jüs ivedons pötöfiks pro sit okik. Logolöd dilädi: III gramata! Dub dunamod at, Volapük no evedon pük su natapük seimik staböl, ab evedon äsvo pük livätik, pük ‚sui generis‘, pük labü kalad lönik.

13.4.1954**BAOL, DANÜD**

Klülös, das sinifs distik dabinons vü el „baol in danüdalecem” e „danüd in baolalecem”. If sevoy ad distidön gudiko bevü „baol” (an entertainment of dancing), „danüd” (dance, dancing) e „lecem” (an ample room), tän kanoy fasiliko givön leigätodis Linglänapükik de danüdalecem, baolalecem, danüd in danüdalecem, danüd in baolalecem, baol in danüdalecem e baol in baolalecem.

STAMÄDS (ii)

If ustudol staböfiko gramati Vpa, tän onolol i siti lölik püka at. Konsälob ole ad reidön dilädi kilid: tümolog < gramata, e pato bagafis: 119, 120 e 121.

20.8.1956**SÄKS E LINTELEKS**

Vp. no labon säkamalülis e lintekekamalülis telikis, klu no kanobs gebön onis in Vp., e klüliko i no säkamalüli fo e lintekekamalüli po set. Bi Vp. binon ye ze blegülovik, kanobsöv penön: „konsäli kion givol-li obe?” ad notodön i bosü säka. Ab no löfilob notodotis somik. Väloyös kludo rafiniko u säki u lintekeki!

5.9.1956**PRESENATIM FINIK, PASETATIM NEFINIK**

Säkol obe ad plänön disti bevü presenatim finik e pasetatim nefinik. Vö! binos jenöfiko fikulik ad begespikön säki at, ibä, if tikädoy gudiko dini, tän mutoy dasevön, das kanoy sagön, das bos, kel äjenon ädelo, ejenon ädelo. Ga distidoy in püks mödik (id in Linglänapük) timis bofik. Klu konsälob ole ad penön ma pükäl lönik olik; ab pö penam obinos ga gudik ad betikön ai, va bos ün tim pasetik ya finon u no.

Ad notodön timi nefinik Linglänapük labon nog eli „progressive form”, klu kanoy samo sagön ün pasetatim nefinik: ‚I was writing’ („äpenob (ebo)” ud „äjafob me penam”), ab el ‚progressive form’ no binon geböfik in Vp. (do fom at no pepoibon). Klu gebolös – äsä in püks votik – pasetatim nefinik, ven konobs bosü! Betikoyös, das pö kon feapladoobs obis ün tim et äjenölis! If viloy te sagön jenoti, das evisitoy eli ‚London’, osagoy: Ebinob in ‚London’, ab if viloy konön bosü, kel ejenon, ven äbinoy in zif et, tän osagoy bo: ven äbinob in ‚London’ ... Konsälob ole ad reidön, äsvo studölo, vödemi gaseda obsik. Süadob, das oküpol suniko in jenet kinik presenatim finik pagebon, ed in jenet kinik pasetatim nefinik.

F I N**FOTAMEN – DIL TELID***fa ‚Hermann Hesse’, 1914, tradutod fa ‚Hermann Philipps’*

„Odeadol plödo“, bäldikan ilemaleditom eli ‚Kubu’, e siso ävitoy hiyunani, pro kel spel no plu ädabinon. „Plödo” – atos äsinifon: plödü lomän, plödü fot lulitik. „Plödo” – atos id äsinifon jeki, skini ledolöl dub solaglut, e vagi deidöl glutik.

Lejekölo el ‚Kubu’ imofugom fagio, e ven älogom, das alan ägeyilidon de om, äklänedom oki in bimastam kevöfik ed älecedom oki päridöli. Äseatom us dü dels e neits ömiks, cenölo vü dadredäl e tod, e no äfümom, va mens tribüta omik ökömons-la ad deiflapön omi, u va sol it ödranon-la da fot ad beleseatön, yago dagetön e nosikön omi. Ab ni sagit ni sped, ni sol ni leklästral äkömons; nos äkömon plä fen dibätik e faem levemik.

Täno el ‚Kubu’ älöädöm ed äkripom se bim, dinöfäliko e tio ko senäl speta peläsetöl.

„Lemaledit kultana no vobedon“, ätikom stünölo, e täno äsukom nulüdoti. Posä ifidom ed äsenom, vio dönu lif äsirkülön da limesd oma, pleid e het ägeikons ini lan omik. No plu ävilom nu geikön lü omikans. Ävilom nu binön soalan e xiläb, utan, keli ähetoy, e kele kultan: veter bleinik < äpovokom lemaleditis nennämädik. Ävilom binön e blebön soelik. Büo ye ävilom plägön vinditi!

Ed ämogolom letikölo. Äbetikom dinis valik ut, kels föro idavedükons pö om dotis, e kels ijinons lü om as cüt, pato trum kultana e zäls omik. Plü äletikom ed äbinom soelik, plü äkanom dasevön kleiliko: Si! äbinos cüt; val äbinon te cüt e lug. E posä tikods omik ya iprogedons usio, äprogedons nog plu. Älüodükom nu mikonfidi okik, kel ivedon galälük, löliko lü val, kel pälecedon veratik e saludik. Kis, as sam, äbinon-li dinastad tefü fotagod e fetalid saludik? O! id atos äsiämon nosi; id atos äbinon cüt! E bemastikölo lejeki klänik, äprimom ad kanitön fetalidi, lukofiko me vög nestümöl e miükölo vödis valik. Kilna ävokädöm nemi ut fotagoda, keli nek plä kultan ädalon spikön nen deadapönod. E val äbleibon takedön, tep nonik ärupädon, leklär nonik älejuton donio!

Somo esoalikölan äziglibom dü dels e vigs ömiks ko plifs love logs e loged dudranik. Igo ägolom lü jol flumeda pö fulamun, kelsoni nek nog iriskon ad dunön. Us älogedom primo lokamamagodi muna e täno nemediko fulamuni e stelis. E mijenot nonik ädrefon omi. Dü löliks munaneits ömik äseadom lä jol nestönölo in litabrietül pepoiböl, e letikölo dö dins ömik. In lan omik mödik disins künik e jeikiks äsüikons. „Mun binon flen obik“, ätikom, „e stel binon flen obik, bleinan bäldik et ye binon neflen oba.

Klülös, das fino esludof ad blufön, va vöds bluvüköl svidik et põlilons-la, ven önekomb. Logob, vio of, paelik labü mud demü ledred maifiköl, seidof oki ini slifavabil, färmükof logis okik e, tali laidio eleditaglidölo, primof ad vabön... Slifabems brumons: "J-j-j-j..." No sevob, va el 'Nadenjka' dalilof vödis et... Te logob, vio löädof feniko ä fibiko se slifavab. Kanoy suemön dub logodanotodot ofa, das of it no sevofo, va elilof bosu u no. Du ävabof donio, dred esädüton ofe fägi ad lilön, ad leilön tonis, ad suemön...

Ye ekö! mätzul: mul florüpik < eprimon. Sol binon löfülikum. Bel gladik obsik dofikon, peron nidi okik e fino fesmeton. Finobs ad vabön. El 'Nadenjka' pidabik neseimöpo nu kanof lilön vödis et, i nek kanon sagön onis, bi no plu liloy vieni, e blümükob obi ad detävön lü 'Peterburg' — lunüpio ed igo bo laidio.

Seimna bü detäv, sevabo bü dels zao tels, timü soaralulit seadob in gadil, kel pemiedükon dub kiud geilik labü klufs de yad ut, põ kel el 'Nadenjka' lödof... Nog saido koldos, nif nog seaton dis dönakums, bims fe nog binons deadiks, ab ya smels florüpik dabinons, e grenakrovs noidiko vokädons, blümükölo okis ad slipön. Lügolob lü kiud e lunüpo logob da slitod. Logob, vio el 'Nadenjka' mogolof su yal e logetof silio me loged lügik ä glümülik... Vien florüpik bladon ebo ini logod ofik paelik glumik... Memükon ofi dö vien ut, kel äronon põ obs ün tim et su bel, ven ädalilof vödis fol et, e logod ofik vedon glumik, glumik, dren doniokripon love cüg... E jipulil pidabik tenükof namis bofik, äsvo begof viene at ad blinön ofe nog balna vödis et. Stebedob jüs vien bladon e sagob lafalaodiko:

"Lelöfob oli, o 'Nadja'!"

Godö! kio el 'Nadenjka' cenof! Vokädof, smililof lunädü logod lölik e lütenükof namis kosgolü vien. Binof fredik, läbik, so jönik.

Ed ob golob ad blümükön obi ad beslipön bedi...

Atos ya ejenon bü lunüp. Nu el 'Nadenjka' binof jimatan; u pematükof, ud of it ematikof (atos lindifon) ko hisekretan tütabüra noubanik, e nu ya labof cilis kil. Utos no peglömon, das seimna ävisitobs kobü od slifavaböpi, e das vien dablilon ofe vödis: "Lelöfob oli, o 'Nadenjka'!" Pö of atos nu binon memot mu läbik, mu fäküköl e mu jönik ünü lif lölik...

Ed ob, nü evedob bäldikum, no plu suemob, kikodo äsagob vödis et, ed ad kis äcogob... ■

YELOD TELDEGMÄLID

NÜM: 05

MAYUL 2016

Pads: 33 jü 40

O Volapükaflens valöpo!

Su pads lätik gaseda nuik fino kanobs reidön konoti lölik tiädü "Cogil" fa hiel Anton Cehov: lautan Rusänik, kel älifom de 1860 jü 1904. Ädeadom dub ftisid bäldotü yels 44. Lepals oma nog äbinons dutetans. Älicinom de famül pülasifädöfik Sulüda-Rusänik, e calo äbinom sanan, ye äplägom sanavi tio te stimacalo. Leigüpo älautom ed änotükom vü yels: 1880 e 1903 < vobotis literatik plu 600. Bevünetiko pasevom bu val demü teatadramats okik leigoäs els "Sörs kil", "Mev" e "Celagad". El Anton Pavlovic Cehov palecedom bal lautanas veütikün literata Rusänik demü mod tüpik oka ad magön – nedranädiko e krütaneudiko – patädis lifa e tikamoda menas provinik Rusänik.

Anton Cehov ün yel: 1898

Ekö! saitots anik fa el Cehov:

"Blig lekanana binon ad lonülön säkis, no ad begespikön onis."

"Men binon utos, kelosi kredon ad binön."

"Sanav binon jimatan lonik oba, e literat binon jimimatan obik; üf jibalan böladof obi, lifädob neiti ko jivotan."

Vipob reidanes reidayofi vemik.

If vilols sevön mödikumosi dö el A. P. Cehov, logolsös:

<https://www.facebook.com/AntonChekhovAuthor/>

<https://imnews777.wordpress.com/2011/07/25/anton-chekhov-a-writers-writer/>

<http://archive.theatre.ubc.ca/seagull/subject.html>

<http://feb-web.ru/feb/chekhov/default.asp> (pro utans, kels kanons reidön Rusänapiiki)

<http://feb-web.ru/feb/chekhov/texts/sp0/sp5/sp5-021-.htm?cmd=2> ("Cogil" Rusänapiikik)

HPL-L. RFS

MAN, KEL ÄGLÖMOM KOANIS

fa Frank Roger, petradutöl fa Hermann Philipps

Pö gödaspat äkolkömob mani, keli ya ilogob büo: baldikan fa sol pebraunüköl e lenlabü brefablit. Ai äzigolom lä melajol sukölo koanis pelüsveimöl, ed äseitom onis ini nürema-sakäd gretik love jot oka lagöl.

Ün del semik äloegob dosturön omi sui kiens e leadön falön sakädi. Koans, kelis ikonletom dü del et, äseatons speariko zi in sab. Äspidob lü om ed äyufom omi ad löädön ed ad geseitön koanis ini sakäd. Ädanom obi, du ästutom su jot obik.

„Valikos leodon-li?“ äsäkob spelölo, das nos badik iglepädon omi.

„Esuidikob ed ekredob, das öperob sevälöfi“, man äsagom. „Nu ye valikos leodon pö ob dönu. Too cedob, das binosöv gudikum pro ob ad golön lomio. Lödob nilo lä jol.“

„Okanol-li dunön atosi soelo? Odugädob oli, if vipol – demü sef olik.“

„Danö! plidoböv osi. Kien oka nog dolon bosilo. Ba södob konsälidön sanani oba.“

Nevifiko ägolobs lü lom omik, du ästutom oki me jot obik. Älabom lödöpi smalik in donatead doma lä melajol. Du ämökom kafü, äzilogob. Cem äfulon me jukaboks e sakäds binü mekavamater.

„Atos binon konlet obik melakoanas“, äplänom. „Iprimob ad konletön onis, bi sanan ikonsälom obe, das dunobös bosü ad bejäfön tikäli. ‚No vedol yunikum‘, äsagom. ‚If vipol ad blebön in stad gudik, blebolös jäfedik tefü koap e tikäl. Mufolös zi e tuvolös bosü, kel oblebükön tikäli ola nämöfiki‘. Kludo äsludob ad yümön dunis bofik, sevabo ad spatön ed ad konletön koanis. Kipedob onis in boks e sakäds at, e leodükob onis ma gretot, köl e pated. Vestigob e reidob dö yegäd at. Dido juitob atosi. Blebob jäfik, ed atos binon gudikum kas tuvedön krodavödarätis. Atos i leadon obi senälön kosami ko nat. Binos dunamod obik ad blebön tikälaflifädik.“

Äslürfobs kafü, ed älaispikom, du drimälo elogetom föfio, äsva äglömom komi obik ed äspikom te lü ok it.

„Too ömna senob, das no plu bemastob dinis. Fikulos pro ob ad memön ömikosi. Kludo äprimob ad dunön penetis, kels, üf glömob bosü, memükons obi dö dins, kelis övilob dunön. Igo epenetob, das konletob koanis. Atos binon ut, ad kelos leküpälob. Isagob-li atosi ole?“

lindifik ä nenlefäkiki, e lölikos, lölikos, keninükamü slivarüdod (sevabo: el ‘Muff’) ed el ‘bajlik’ (kapütül, kel pakloton sus hät nifüpik) ofa, sevabo logotil lölik ofik notodon bruläli vemikün. E logod ofik notodon klülo:

“Kis ejenon-li? Kin espikon-li vödis et? Va espikom u va te epölalilob-li etosi?”

Nefüm at favükon ofi, vedükon nesufädiki. Jipulil pidabik no begespikof säkis obik, fronükof flomi, jinof primikön ad drenön.

“Ba ogekömobli lomio?” säkob.

“Ye ob... plidob vabami at”, sagof redikölo, “ba ovabobsös nog balna!”

Plidof-la vabami at, too ini slifavabil oki seidölo, leigoäsä pö naeds büik et, binof paelik, töbo natemof demü dred, dremof.

Donikobs kilidnaedo, e logob, das logedof logodi obik, lükof lipis obik. Ab lenpladob sui lips särvätüli, kögob e, ven erivobs zänodi bela, plöbob ad sagön:

“Lelöfob oli, o ‘Nadja’!”

E rät bleibon binön rät! El ‘Nadenjka’ seilof, tikof dö bos... Dugädob ofi de slifavaböp jü lom, steifülof ad golön nevifikumo, nevifükumof stepami e bleibof stebedön, va ospikob ofe vödis et. Küpob, vio lan ofik liedon, vio steifof ad no sagön:

“Nemögos, das vien esagon atosi! E no vilob, das vien esagon atosi!”

Ün del fovik gödo getob penedili: “Üf ogolol adelo slifavaböpü, okömolös isio, dat odugädobös oli. N.” E sis del at ob ed el ‘Nadenjka’ golobs aldeliko lü slifavaböp, e donio medü slifavabil jutölo ai dönu sagob lafalaodiko vödis ot:

“Lelöfob oli, o ‘Nadja’!”

Suno el ‘Nadenjka’ kösömükof oki ad fraseod at, äsvö ad vin ud ad brietadrog. No fägof ad lifön nen fraseod at. Fe ai nog dredof ad jutön se bel, ab nu dred e riskäd ya vedükons vödis dö löf pato plitülükis. Vöds ot ai nog binons rätöfikis e tomons lani ofik. Otans tel paminiludükons, sevabo: ob e vien... No sevofo, kin telanas koefon ofe löfi, ab atos jiniko ya lindifon pö of; lindifos, de ken kina drinoy, bisä brietikoy.

Seimna tü zädel ägolob slifavaböpü soelo; eklänedölo obi ninü menamödot, logob, vio el ‘Nadenjka’ nilikof läi bel, vio sukof obi me logs ofik... Poso plafiko löpikof medü tridemil... Dredof, das mutof vabön soelo. O! kio dredof! Binof paelik äs nif, dremof, golof äsvö golof-la, dat pocödetadeidof, ab golof no pödiologölo, fümäliko. →

V:38:2016

“Dabegob ole!” sagob. “No dredolös! Ga suemol, das atos binon smalakurad, dredöf!”

El ‘Nadenjka’ yilidof fino, e logob ma notodot logoda ofik, das dub yilid riskädükof lifi okik. Seidob ofi paelik dremik ini slifavabil, bradob ofi, e stürob obi ko of ini gufur.

Slifavabil juton, äsä günaglöb. Lut paduflitöl flapon ini logod, roron e feifon in lils, sleiton e knibon doliko sekü badöf, vilonöv desleitön kapi de jots. Dub jok viena no labobs nämi ad natemön. Jinos, äsva diab it egleipon-la obis me kluvs okik, e tränon-la obis rorölo ini höl. Yegs züik kobioflumons ad strip lunik mäpeto mospidöl bal... Nog dü pülatimil, ed obs — so jinos — opäridikobs!

“Lelöfob oli, o ‘Nadja’ !” sagob lafalaodiko.

Slifavabil primon ad vegön ai nevifikumo. Ror e brum slifabemas no plu binons so jeikiks, natemam sästobon, e fino binons dono. El ‘Nadenjka’ binof ni lifik ni deadik. Binof paelik e natemof töbo... Yufob ofi ad löädön.

“Demü prem nonik oslifavabob dönu”, sagof, du lülogof obi me logs lejekik. “Demü bos nonik in vol! Binob tio deadik!”

Boso latikumo säkofudikof, e logedof obi säkölo ini logs: va espikob-la vödis fol et, u va te ekredof-la in lenoid viratepa, das elilof onis. (*Is finon tradutod fa ‘Krüger’.*) Stanob näi of, smökob e staböfo lülogedob lü gluf obik.

Gleipof obi len brad e lunüpo spatobs nilü bel. Rät jiniko no leadon ladälatakedön ofi. Vöds et pespikons-li u no-li? Sio u no-li? Sio u no-li? Atos binon säkäd oklestüma, stima, lifa, läba, säkäd go vemo veütik, veütikün in vol. El ‘Nadenjka’ nesufädiko, glumiko me loged ninälik lülogedof lü logod obik, gespikof neverätiko, stebedof, va oprimob ad spikön. O! pled kion su logod löfidik! pled kion! Logob, das komipof ta ok, nedof sagön semi, säkön dö bos, ab no kanof tuvön vödis, kofudikof, senälof dredü, fred neleton ofi ad bitön ma vil okik...

“Nolol-li, kisi cedob?” sagof, no logedölo obi.

“Kis-li?”

“Nog balna... ovabobsös!”

Bexänobs medü tridem beli. Dönu seidob eli ‘Nadenjka’ paelik dremik ini slifavabil, dönu jutobs ini gufur dredüköl, dönu vien roron e slifabems brumons, e dönu pö muf mu vemik ä lenoidik slifavabila sagob lafalaodiko.

“Lelöfob oli, o ‘Nadenjka’!”

Ven slifavabil stopon, el ‘Nadenjka’ belogedof beli lölik, love kel bü brefüp evabobs, poso lunüpo logedof ini logod obik, dalilof vögi obik

V:35:2016

„Si! dido äsagol osi“, ägespikob. Äfidrinob kafi, ädanob omi ed ämogolob. Äbinos vemo nitedik ad loegön töbidön eki ad dakipön sauni tikälik oka somo, igo penetön lü ok it. Ab va öplöpom-li medü dunamod at, e kilunüpo?

No älogob mani at pu dü mul bal. Ven äpubom dönu, äboato-golom, no älabom sakädi e no äsukom koanis. Kis ijenon-li?

Äglidob omi, ab älülogom obi vagöfiko. „Memol-li obi?“ äsäkob. „Brefobüo äyufob oli, ven kien ola pevidon. Ädugädob oli lomio, ed äjonol obe konleti olik koanas.“

„Koans ...“, äsagom, äsva vöd at ämemükon omi dö seimikos. „Si! älabob mödikis onas lomo, dido bokis fulik me dins maleditik at. Ästunob, kikodo ikipedob onis. Ämutob blibön lomo demü kien obik. Ävedob tufavik dö jodem at, ed emojedob valikosi at.“

„Ö! äcedob, das konletam melakoanas binon dunamod olik ad blebön tikälo saunik. Äsagol, das atos yufon ad konsefön leküpäli tikäla olik.“

Äfronükom flomi, älülogetom obi stuniko, ed äsagom: „Leno suemob, dö kis spikol.“

„E penets olik-li?“ äsäkob. „Penets-li, kels äpenol ole it ad memükön oli dö utos, kelosi ba glömol-la?“

„Penets-li? No memob penetis seimik.“ Dü timül äjinom meditön seimikosi. Ba imojedom i penetis et. Ba stad memäla omik ibadikumon, bi ämutom blibön lomo demü kienasäkäd oka, e dub atos no äkanom zispätön e konletön koanis.

„Memäl olik, lio staden-li?“ äsäkob. „Säkäds seimik dabinons-li?“

„Memälasäkäds-li? Neföro älabob memälasäkädüs.“ Vög oma ätonon vo süadiko.

„No plu nitedälol-li pro konletam koanas?“ ästeifülob osi nog balna.

„No labob nitedi dö dins somik“, äsagom. Täno älülogom obi ed äsäkom: „Reto, kiöpo elogob-li oli? Kiöpo ekolkömobs-li odi?“

„Is lä jol, ven älabol kienaviodi at. Memol-li osi?“

„O, si!“ äsagom. „Bo äglömob atosi. Dido labob kienasäkädi at.“

„Vipob ole saunikami gudik“, äsagom. „Dönulogö!“

Älülogom dönu obi vagöfiko, äsva ya iglömom obi. Bo so äbinos, leigoäsä iglömom melakoanis. ■

FOTAMEN — DIL KILID Ä LÄTIK

fa ‚Hermann Hesse‘, 1914, tradutod fa ‚Hermann Philipps‘

Nu slud oma imadikon, ed äjenöfukom oni, äsä plökoy fluki svidik. Ämekom fögi binü düfaboad e gleipäd vemo rovik e leitik, e mugödo tü del sökik äsukom eli ‚mata dalam‘, ätuvom retodi oma e täno omi it, äflapom me fög sui kap oma, ed äloegom fugön lani oma de mud blegik. Äseitom vafi okik sui blöt, dat sevoyös, dub kin bäldikan ideadom. E sui plen smudik föga ikratom töbiko medü koanadiled magodi, sevabo sirki sa stedaliunis anik: magod sola.

Kuradiko äprimom tevi lü plödikos fagik, e de göd jü soar ägolom in lüod stedik. Neito äslipom in tuigem, e gölo äfövom tevi okik dü dels mödik. Ägolom love bluks e maräds blägik e fino love länod geilikumöl e stonablögems muskagik — neföro ilogom somikis büo —, e fino löpio ai skapiko, petaedölo dub gurs, ini belem, ai da fot laidüpik, sodas piano ädotom ed ävedom lüigik, ed ävätälom tikodi, das jafäbs fota piproibons-la fa god seimik ad lüvön lomi okik.

E tü soar seimik — posä sis lunüp ai ixänom ed ireafom ini lut ai geilikum, sägikum, mänsidikum — süpo äkömom lü finot. Fot äfinikon, ye i glun leigo; po fot äbinom gufur: vag luta, äsva vol idäbrekon tü top at. Nosi äkanoy logön plä red fibik, fagik, e löpo stels anik, bi neit ya iprimon.

‚Kubu‘ äseidom oki len siem vola ed äfimatonom oki me voula-plans, dat no öfalomös donio. Kropölo älifädöm neiti in ledred e fäkäd vemik nes färmükön logis. Ün lulit gölikün göda älöbunom sui futs okik, e — love vagikos blegikölo — ästebedom nesufädiko deli.

Strips yelovik lita jönik äglimikons fago, e sil äjinon dremön spetiko, äsä ‚Kubu‘ ädremom, bi neai nog ilogom vedi dela in lutem veitik. E tufs yelovik lita älöflamons, e süpo — etflanü volagufur levemik — sol gretik e redik äbunon ini sil. Äbunon löpio se nos nenfinik, gedik, kel suvado ävedon blövlägik: mel.

E fotaman dremöl älogom fo ok plödikosi pesävealöl. Fo futs oma: gufur. Viso: klifabelem rosadaredik bijutasümik. Flano: mel dofik, fagio veitik. Jol vietik e skömik, labü bims smalik nutöl, äzugon zü on. E love valikos — love milats fomas nulik, foginik, vemik at — sol älöpikon ed äbestralon medü flum glutik lita voli, kel ädastralon me köls nidöl.

‚Kubu‘ no äfägom ad logedön ini sol. Ye äloegom flumön liti ona ko fluds kölagik zü bels, klifs, jols e nisuls fagik blövik. Ädonikom ed äbiegom me kap okik talio fo gods vola glorik at. Ag! kis äbinom-li om it: ‚Kubu‘? Äbinom nim smalik miotik, kel lifädön lifi dufik oka in marädahog: fot densitik, plafiko e glumäliko, sumätöfö lugods bapälilik. Ab ekö! atos äbinon vol, e god löpikün ona äbinon sol, e lunof fotalifa lunüpik oma äpaseton, e ya nu äprimon ad nosikön in lan omik, äsä magäd kultana deadik et. Medü futs e nams ‚Kubu‘ änexänom ve kliv skapik äl lit e mel, e love lan oma büosen drimasümik ädremon, äsä leläb vifilik dö taled fa sol pereigöl, su kel dabinans pelibüköl e kleiliks ölifons sumätöfö nek plä sol. ■

COGIL

Fa ‚A. Cehov‘, petradutöl se Rusänapük fa ‚F. J. Krüger‘ e ‚D. Morosof‘

Zedel nifüpik lämpik... Flod binon vemik, sodas nif kniron; e pö jiel ‚Nadenjka‘, kel kipof obi len brad, krugüls su tämeps e daun sus löpalip petegons me natem efredöl largentöfik. Stanobs su bel geilik. Fo obs plen skapik tenikon de futs obsik jü lestab fälida. Jinos, das plen at binon lok, ini kel sol logon. Näi obs slifavabil smalik me stof leredik petegöl dabinon.

“Slifavabobsös donio! o ‚Nadezjda Petrovna‘! dabegob ole, te mö naed bal! Lesiob ole, das oblebobs nätiks.”

Ab ‚Nadenjka‘ dredof. Spad lölik de plöjuks smalik ofik jü fin donik bela gladik jinon lü of as gufur dredabik levemo dibik. Tikäl ofa binon teafülilik, e natemam ofik stobon, ven logof donio, nü te vüdob ofi ad seidön oki ini slifavabil. Ab kis bo ojenon-li, if oriskof ad flitön ini gufur? Odeadof, operof täläkti!

VI:48:2016

LID GODALÜLA

*Dil lida fa rulänans: ‚Ainu‘ su nisul: Hokaideän päkanitöl,
se Yapänapük ini Volapük petradutöl fa ‚Danny Zhang‘.*

„Largentatofs falonsöd!
Goldatofs falonsöd!“

Somo du kanitob,
flumedi sökob e donio flitob.
Flitob bei vilag menas,
e donio logob.

Jinos, das
pöfikans büik vedons nu liegikans,
e liegikans büik vedons nu pöfikans.

Lä jol, cils menas
carilis e sagitilis
kipons, e pledons.

„Largentatofs falonsöd!
Goldatofs falonsöd!“
Somo du kanitob,

e bei cils,
flitob, e
dono rönonas.
Somo lilob:

„O böd jönik!
O böd Goda!
Yö! me sagits jütobsöd
bödi et!“

Utan, kel bödi Goda jütön –
kel balido oni jütön –
binon kuradikan voik,
e nämikan voik!“

Somo cils sagonas.
Pöfikans büik – ye nu liegikans –,
cils et,
carilis goldik e sagitilis goldik
kipons, e steifülons ad obi jütön.

Ad vitön sagitilis goldik
nü löpio flitob,
tän donio flitob.

Bevü ons –
bevü cils et,
binos cil bal.
Anu carilis e sagitis
kipom, e vedom bal onas.

Logob atosi,
e logob, das peklotom äsä cil pöfikanas,
e süpiko suemob.

Tikod gudik

**No utan binon jenöfiko süperik, kel
te konsälon püdi, flenami e gidi, ab utan,
kel gevon timi e skili oka ad födön tugis at,
kels sublimükons sogädi, kels rafinükons tati, e kels süükons
in votikans desiri ad dunön otosi. ■**

De Volapükagased pro Nedänapükans, 1933, pad: 30.

Hermann Philipps, cifal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

YELOD TELDEGMÄLID

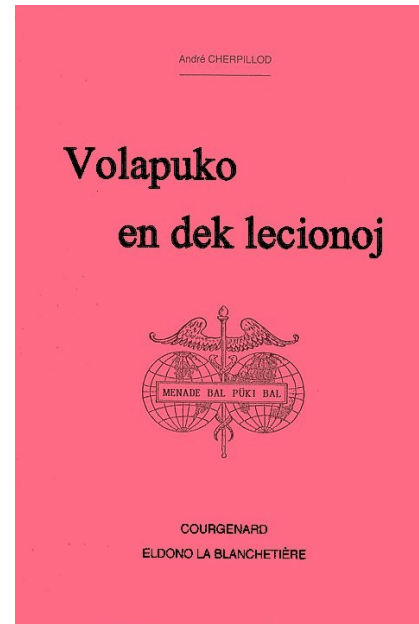
NÜM: 06

YUNUL 2016

Pads: 41jü 48

O Volapükaflens valöpo!

Hiel ‘André Cherpillod’ – pato sevädik in sogods ela ‘Esperanto’ –
binon lautan bukas, kels bevü yegäds votik i tefons pükis. Mödikans
ya sevons elis “Konciza Gramatiko de Volapuko” e “Vortaro

Volapük-Esperanto kaj Esperanto-Volapük”, medü kels slopanas mödik
ela ‘Esperanto’ älärnons püki obsik. I
Volapükans voik vilöfo gebons onis
ad kleilükön säkädis gramata e vö-
dastoka Volapüka nu ik.

Nu söl: ‘Cherpillod’ edabükom
lebuki nulikün okik Volapüki teföli,
sevabo eli “Volapuko en dek lecio-
noj” (*Volapük medü lärnods deg*).

Lärnod alik tidabuka at binädon
me dils tefü gramat sa sets samik,
tefü yümots, dönu sa gebädasams,
tefü lised vödas dö yegäds semik,
tefü tradutabligäds: Vp → ‘Esp’ ed
‘Esp’ → Vp, sa tuvedots, e tefü
vödems in püks bofik. Fino lärnod
alik ninädon sami literata Vola-

pükik, mu pato konoti tiädü “Fey” (*La Feino*). Finü tidabuk tuvoy
lisedi lölöfik vödas valik in lärnods pagebölas.

Vicifal e cifal älaboms pöti ad vestigön lebuki at ed ad loseidön
koräkotamobis, mödadili kelas söl: ‘Cherpillod’ flenöfo edemom. In
gased yulula onunobs modi, ön kel nitedäbs okanons dagetön buki
benodistiko pefomöli ati.

Delis gölahitüpip jönik (su lafatalaglöp
nolüdik) vipom:

JIBÄLDAN

fa 'Ivan Turgenev', se lölet "Poedots in prosad"
Tradutod fa 'Daniel Morosof'

Ägolob su fel veitik, äbinob soelik.

Süpo äjinos lü ob, das steps nelaodik ä prüdiks ätonons pödü bäk oba...

Ek ägolon su retods obik.

Äpödiologob ed älogob jibäldanili smalik blotik,
in rägs gedik pivilupöli.

Te logod jibäldanila pälogon disaü ons, sevabo:
logod yelovik, fronik, japanudik, nentutik.

Älūgolob lü of... Ästopof.

"Kif binol-li? Kisi neodol-li? Binol-li jipöfan?
Stebedol-li limuni?"

Jibäldanil no ägespikof. Äbiegädob lü of ed äküpob, das logs bofik
ofa pätegons me flid ü me flidil lafadulogamovik vietilik,
keli böds semik labons. Jelons me flid at logis okik ta lit tu klilik.

Ab pö jibäldanil flid et no ämufon e no ämaifükon logis...
sekü atos ädagetob kludodi, das äbinof bleinik.

"Vipol-li limuni?" ädönuob säki obik. "Ad kis golol-li pödü ob?" Ab
jibäldanil äsi büo no ägespikof e te äblotikof bosilo.

Ädeflekob obi de of ed ägolob ve veg obik.

Ed ekö! dönu lilob pödü ob stepis leitik periodik ot äsvo kripädölis.

"Vom at dönu!" tik ädavedon pö ob. "Kikodo böladof-li obi?"

Ab sunädo tikölo äläükob: "Ba sekü blein iperof vegi verätik, e nu
ägolof dalilölo stepis obik, dat kobü ob ölükömof lü top pebelödöl.
Si! si! vo atos binon soik".

Ye muif bisarik pianiko äbemastikon tikäli obik, sevabo: äprimos ad
jinön lü ob, das jibäldanil no te ägolof pödü ob, ab das älüödükof-la
obi, das äjoikof-la obi nu detio, täno nedetio,
e das nendesino älobedob-la ofi.

Too bleibob golön... Ab ekö! föfo ebo su veg obik bos blägon e
veitikon... sep seimik... "Sepül!" tiket äsüikon pö ob.
"Klülädos, das usio joikof obi!"

Deflekob süpo... Jibäldan dönu stanof fo ob... ab fägof ad logön!

Logedof obi me logs gretik badöfik badibümalöl... me logs
ravaböda... Nilikob lä logod ofik, lä logs ofik...

Ekö! dönu flid ot trubik, logot ot bleinik e dölik...

"Ag!..." tikob... "Jibäldan at binof fät obik.

Fät ut, de kel men nonik kanon-la skeapön!"

Ekö! sams nog aniks, kels jonülons, vio ladyeks subsatis anik
fümetöls padeklinons.

A. Ladyek bal:

*Mens votik ädalogons in gefs e smeitagefs valiks, ab ätuvons nosi
uta, keli no ädalabons.*

*Kiosamiko jireg-mot efölof atosi, obs valik sevobs. Nedänan ti
nonik kluo dabinon, kel no edigidon ofi me dalestüm e löf lölöfiks.*

*Nu äprimom ko käläl e ladäl lindifiks ad zedön löliko läbi reigäbas
oka.*

Ninädon bevü votikos konotis e fabis anikis in Volapük.

...niveres e löpajules mödikis...

...äsanölo malädis e liedis valasotikis in pöp...

...lü zif e top aliks...

Ä. Ladyeks plu bal:

*Tosts e kanits in Volapük ämödükumons nidi dela, keli mayor-
sanen: 'Göser' se 'Ulm' äjönükom me spikäd cogedik labü läükots
Volapükik, e pö kel klerans e tidans pükaskiläliks ä lekanäliks
äkevoboms.*

...melods e poedots valiks omiks...

*Klülös, das pösod(s) pamoböl muton(s) labön plä diplom zesüdik
(diplom profäsorana Volapüka) patöfis e tugis gudikis valikis...*

*So mödikans onas ävedons lekrediks, ed i no nemödikans vomas e
manas Helänikas cädikas.*

B. Subsats balnumik anik in genitif u datif:

Vipobs Volapükaflenes dabeni e benedi mödikis ün yel nulik.

*Do vüds valik äbinons pösodiks, kompenans as löl äkanons cedön
gideto, das äkomulons nämäto lüälis veütik valik lifä e tikoda
Yuropikas.*

Stimölöd fati e moti olikis...

...vobot kaena u datika menikas...

C. Subsats bal binon plunumik, subsats(s) votik binon(s) balnumik(s):

...statudis e nomemi kelikis...

Fon bundanik kion perotas, skana e nesufäda valasotikas!

*Klülös, das fo subsats anik, kelis fümeton, ladyek i stadon in
plunum, as sam:*

*Gramat Volapüka bejäfon uti valik, keli mutoy sevön pro gudiks
penam, reid e spikam Volapüka.*

*Sekü kods at gramat Volapüka muton ninädon noe Volapükikis
fomiri, tümoloqi e süntaqi...*

Kiomödiks skan, dol, tim, e moniperot... pavitonsöv täno...

Fövot ofovon.

I. Subsats anik, ladyek bal

Liedo hiel ‘Arie de Jong’ äsppearükom nünis tefü plunum da el “Gramat Volapüka” lölik oma. Deklinafoms e baiäd numa gramatik ladyekas pebejäfons nemu in bagafs: 51, 52, 233, 253 < lebuka bü-ikumo pemäniotöla. Te atos ya kofudükon studanis. Zuo el ‘Arie de Jong’ büiküno enunom reidanes, das “kösömo ladyeks binons nemediko po subsats, lü kel dutons. Pö jenet at ladyek no padeklinon ...” (“Gramat Volapüka”, bagaf: 51). Id in bagaf: 233 < lautan ot edönuom, das “ladyeks... kels kösömo stadons no pevotükölo po subsats”, padeklinons te “demü kod seimik”.

Notodots sümik, in buks difik mödikna pädönuöls, esüadükons Volapükistudanis mödik, das in Volapük ladyeks tio neföro lensumons-la deklinamali subsata pefümetöl. Ye ai klülädos pö plag lunüpik, das in Volapük ladyeks padeklinons suvikumo, kas no paceinons. Obo enu eküpob jeneti nitedik votükama ladyekas, fa el ‘Arie de Jong’ (ma sev obik) patiko no pämäniotöli (do el ‘Arie de Jong’ it neai äglömom nomi tefik).

Sevabo ladyek, kel duton lü subsats plu bal, igo nemediko po subsat ömik atas muton stadön in plunum. Üf subsats somik stadons in genitif, kusatif u datif, tän ladyek zuiko lensumon deklinamali tefädik subsatas pafümetöl. In jenet at vödem it ela “Gramat Volapüka” binon tidamed gudikün. Saitob bagafi tumteldegzülid lebuka at:

Vöds nulik kanons pafomön de vöds rigik dub koboyüm vödas at u dub läükam len vöds at foyümota u pyümota seimikas.

I vilob saitön bagafi teltumteldegtelid:

Suemodes e fomälodes valikes at men egivon nemis.

Reto pö sam lätik vöd “at” pöliko no pedeklinon. Ma vödems se “Volapükagased pro Nedänapükans” e diatek nulik, pönops jonik i no bleibons binön neceinoviks, ven fümetons vödis plu bal. Sams:

... pro mödiks calas e dinitas atas ...

... ibüoneletoy luküni e dämi atis ...

Ba ek reidanas ocedon-la, das pebejäföl nom plunumi teföl binon saido tikavik ä fasilik e no flagon mänioti patik. Ab in natapüks mödik (samo in Rusänapük) noms tefü baiäd numa gramatik ladyeka pö subsats anik no binons so tikaviks, klu kleilükam noma at kanon jäfidön pro pükans netas ömik as büoneletamed ta pöls. Bai ced obik, ma gramat Volapüka is i bisarot bal dabinon, efe ceinov ladyeka, nemediko po subsat pepladöla. Zuo suvo bal subsatas pafümetöl binon balnumik, ab ladyek fümetöl binon plunumik.

“Skeap nonik! Skeap nonik! Lienet kion!... Osötoy steifön.”
E jutedob flanio, lü lüod votik.

Golob vifiko... Ye steps molädik äsi büo tonons nelaodiko, efe nilo, nilo... I föfo dönu sep dofon.

Dönu flekob lü lüod votik... Ai dönu binon bruid ot stepas (äsvo bruid bledema) pödo e sten ot dredabik fövo.

Lü flans kiomödik ejutedob, äsvo binob-la liev pö leyag...
Val ai dönu binon ot, binon ot!

“Stopö!” tikob. “Ga ocütob ofi! Oglob neseimio”,
e sunädo seidob obi sui glun.

Jibäldan stanof pödo, mö steps tel de ob.

No lilob ofi, ab senälob, das binof is.

E süpo logob, das sten ut, kel äblägon fago, vebon, kripon ito lü ob!

Godö! Pödiologob... Jibäldan lülogedof ebo lü ob —
e mud nentutik peblegükon fa lusmilil.

“No oskeapol!”

1878, febul.

SLIT IN SPAD E TIM (I)

fa ‘Frank Roger’, ini Volapük petradutöl fa ‘Hermann Philipps’

Flitöms fūmo no nepubons nosio.

Kanons nepubön de radar, sturön ini mel, falön de sil, ab no balugiko nepubons.

Flitöm at ye enepubon balugiko. E ziom obik: ‘Adrian’ äbinom in ot ad visitön obi dönu pos yels mödik. Lejekob: Kikodo fät binon-li so kruälik?

Ma nuns calöfik jenöfots tefik binons so: Tü del 25^{id} prilula flit: BA 425 < de lutapof: ‘Washington Dulles’ zeilü el ‘London Heathrow’ enepubon de radar tü minuts nemödik bü prim donioflita ä! lutapof: ‘Heathrow’. Säkäds kaenik seimik no pinunons. Val äjimon leodön. E süpo ämoon.

E no te de radar. Flitöm no ipubon lä lutapof, e stur nonik pinunon. Flitöm äbinon love glun, ven enepubon, klu no ikanon sturön ini mel. Ab to suk küpälikün no äkanoy tuvön reti seimik da Linglän lölik. Dido stur somik in topäd vemo belödöl äs dil et Regäna pebalöl fūmo piküponöv. →

VI:44:2016

Ab binos so. Flitöm moon. E ziom: 'Adrian' leigo.

Sovüo jüs failots e funs viktimas no nog putuvons, orefudob ad sufodön, das ziom: 'Adrian' no plu binom-la bevü obs. Fe glifob levemo – notodölo osi fiböfiko. Mijenots somik no pabemastons fasiliko igo fa säkädituvedans äs ziom: 'Adrian'.

No kanob dunön plu kas küpälön ad nuns – e laispelön to dots obik.

***

Dels kil epasetons.

Ai nog no ätuvoy retodi flitöma. Lecedoy kvipi lölik e tävanis valik deadikis, do calöfiko mutobs stebedön, jüs utuvoy retis onas, kelos ba nog ojenon-la in tim u top seimik.

Famül obik belügon peri zioma: 'Adrian'. Ob ye no kanob lecedön omi deadiki. Pas osufodob atosi, posä ugetob nunädi calöfik. Ziom: 'Adrian' no binom sot pösoda, kel lüvomöv obis ön mod somik.

Luveratiko slüdob obi it ad atos. Mögos-la.

***

Dels mäl epasetons.

Ätuvoy retis flitöma nilü lutapof di 'Barcelona' – bisariko, bi stur nonik penunon us.

Suno äkleilikos, das dils nemödik – leno flitöm lölik – dido ädutons lü flit: BA 425. Ätuvoy funis kil bevü brekots. Äkanoy dientifükön onis – viktims et ni äfafilons ni pemitulons, e nog älabons pö oks dientifädis as tävans flita: BA 425.

Klülös, das tük at älabon plu as sek säkis pla gespiks. Lio dil flitöma äkanon-li pubön in Spanyol? Kiöpo binon-li ret flitöma? Kiöpo binons-li tävans votik e kvip? Diabö! Kis üfo jenenon-li?

Nun badik pro ob binon, das no etuvoy tävanis lifik. Lovelifäd zioma: 'Adrian' ga no jinon binön luveratik.

Ye obleibob spelön sovüo, jüs utuvoy funi oma. Voiko no sevobs, kis edrefon reti flitöma. Ye binosöv süpäd pro ob, if seimüpo nog opubonöv lä lutapof: 'Heathrow'.

***

Dels degbal epasetons.

Bos neplänovik ejenon. Rets flitöma e funs vel petuvons nilü lutapof bevünetik di 'Chennai' in Tamilän, Sulüda-Lindän. Leigoäsä jenetü el 'Barcelona', stur nonik pinunon in topäd et, flitöm nonik ämoikon ud älabon säkädis kaenik.

VI:45:2016

Vestig älabon as sek jenöfotis anik bluvüköl: Dido rets äbinons uts flita: BA 425, e funs vel – deadiks, ab dönu no etrovöls nesevädovio, äsä ispetoy-la – pädientifükons as tävans lul e kvipalimans tel flita mifätik et. Ziom: 'Adrian' no äbinom bevü ons.

Cifods no kanons plänön dinädi. Lio flitöm at kanon-li pubön as dils anik lä tops tel difik fago de od ed ün dels difik? Nek notodon teori seimik dö atos.

Äküpälikob ye dö tikod nitedik in topagased. Seiman äcedom, das rets mödikum flitöma opubons-la is ed us, ba sa tävans nog lifiks, kels okanons-la nunön dö dinäd at, ed atos ba okanonöv-la kleilükön boso klänöfi.

Do tikod at jinon-la smilöfön, enätükon speli obik, das ziom: 'Adrian' dido öpubom-la ed östunükom obis dub kon okik dö utos, kelos ijenon tefü flit: BA 425. Stebedob ko spetät. Ziom: 'Adrian' neföro äläsetom speti obsik. Kikodo no i nu-li?

Dönu dels kil epasetons.

Rets flitöma pätuvons nilü lutapof: Ezeiza < tö 'Buenos Aires', Largäntän. Dönu stur nonik pinunon. Dönu flitömafailots pädientifükons as uts flita: BA 425. Ätuvoy koapis mäl, kelas fol äbinons deadiks e tel nog lifiks, ye töbo sevälöfiks e tu kofudiks ad spikön.

Fövat ofovon.

JENETS BISARIK PLUNUMIGEBA

fa hiel 'Daniel Morosof'

Cedob, das hiel 'Arie de Jong' e timakompenans oma suvo ätuvodons säkädis ömik geba Volapüka pö tradut u laut vödemas rigädik. Liedo tio ai äpenons nosi dö tuvedots veütik somik onsik. Kludo obs: Volapükans nuik < mutobs vestigön staböfiko vödemis dasamik Volapükik (sevabo vödemis se "Volapükagased pro Nedänapükans", diateki nulik, eli "Gramat Volapüka" fa el 'Arie de Jong') ad seivön nomis valik Volapüka, pato utis, kels klülo dabinons, ab neai pebepenons. I no daloy-la seilön dö vestigs somik oka. Güö! mutoyös bepenön küpedotis valasotik gebi kuratik Volapüka tefölis, dat ün fütür Volapükans okanonsöv bemastön süperiko Volapüki e suemön difülis pülükün stüla onik, nendas oneodonsöv timiflagölis töbidis tuvemik. In tef at ya mödikos pedunon samo fa hiel 'Ralph Midgley', ab nog mödikos paklänedon ed obleibon paklänedön, büa vestigans mödik uprimons-la ad bejäfön Volapüki.

Igo säkäd geba plunuma no binon lölöfiko fümik. Nu vilob penön bosu dö plunum ladyekas e värbas. →

hiel 'Arie de Jong' äleodükom nomis tefik ad fasilükön onis, dat Volapükans no ömutons nespälön timi du ösludons, va präpod üzesüdon u no üzesüdon. Bevoban famik Volapüka in tef at evedükom yufapüki ela 'Schleyer' mu tikaviki ma sam Linglänapüka, Deutänapüka, Nedänapüka, e reta, bi gramatiko värbs sekidik Volapüka sümedons Lingläna- u Deutänapükiks värbs tefodik, pö kels nenfümbidirs no pabefoons fa vöd zuik (ön jenets somik el "ad" Volapükik baiädon ko el 'to' Linglänapükik ud el 'zu' Deutänapükik). Zuo värbs sekidik anik vo patradutons dub yufavärbs tefodik (sevabo: 'modal auxiliary verbs') Linglänapüka, sevabo: **kanön, dalön, mutön** (tefädo: 'can, may, must'). Värbs sekidik anik i patradutons dub värbs tefodik Deutänapüka, sevabo: **kanön, dalön, mutön, sötön, vilön** (tefädo: 'können, dürfen, müssen, sollen, wollen'). Cedü ob, flun Deutänapüka äbinon vemikum pö leväl värbas sekidik, bi värbs sekidik nog votiks labons leigätodis Deutänapükik, kels leadons moädön eli 'zu' fo nenfümbidir, sevabo: **koedön/büedön/leadön, bleibön, loegön, lielön** (tefädo: 'lassen, bleiben, sehen, hören'). Vöds "loegön, lielön" i sümons ad leigätods Deutänapükik oksik tefü geb kusatifa (sevabo subsat u pönop in kusatif kanon malön dunani tefü nenfümbidir).

Ba Volapükans atimik, suvo lisedi pläotas memidön no vilöls, cedons, das slud votik seimik äbinonöv fasilikum, sevabo u finid geba präpoda alseimik fo nenfümbidir, u güo geb präpoda ot fo nenfümbidir alik. Vi! nek obas äkanon-la dakonsälön ko el 'Arie de Jong' dö revid Volapüka. Leliedö!

2. LISEDI VÄRBAS SEKIDIK E PATÖFS VÖDIDEFOMAMIK OTAS

Bai sev obik, hiel 'Arie de Jong' neai ägevom lisedi lölöfik värbas sekidik. Lebuks tel oma (el "Gramat Volapüka" ed el 'Leerboek der Wereldtaal': tidabuk pro Nedänapükans) ninädons te lisedi nelölöfik ot, pesököl fa debreikamalül e binädöli me värbs vel somik: **kanön, dalön, leadön, koedön, büedön, bleibön, klülädön**. Vöds "**vilön, mutön, sötön, nedön**" id ejäfidons äs värbs sekidik in penäds pemäniotöl, efe läyümölo len oks nenfümbidiris nen präpod "ad". Too te värb "nedön" atas pemäkon as "sekidik" pö vödabuk gretik yela 1931, värbs anik ("mutön, sötön, vilön", i "jinön") no älabons mäki patik e päträitons as neloveädiks (*mutön, jinön, sötön*) u loveädiks (*vilön*), do nendoto i vödabuk et äninädon samis gudik, kels äblöfons, das els "jinön, mutön, sötön, vilön" dutons lü värbs sekidik.

Fövot ofovon in gaseds okömöl.

YELOD TELDEGMÄLID

NÜM: 07

YULUL 2016

Pads: 49 jü 56

O Volapükaflens valöpo!

In gased yunula lebukil fa hiel 'André Cherpillod' tiädü "Volapuko en dek lecionoj" penunon. Utans, kels vipons ad dagetön lebukili at, penonsös lü: André Cherpillod

La Blanchetière

F-72320 COURGENARD

France

Kanols spodön ko söl: Cherpillod < eli Esperanto gebölo (ab i suemom pükis votik). El 'ISBN' lebukila at binon: 978-2-36620-037-9. Ye no nog äkanob tuvön oni medü el 'ISBN' at in bevüresod.

Ivan Sergeyevic Turgenev

In gased yunula "poedot in prosad" fa el 'Ivan Turgenev' tiädü "Jibäldan" penotükon. I gased atmulik ninädön poedoti somik, efe tiädü "Dog", keli vicifal: 'Daniel Morosof' etradutom de Rusänapük.

Hiel 'Ivan Turgenev' älifon de 1818 jü 1883. Äbinom bal lautas balid in literat Rusänik, kels ägebons as yegäds ditretis e dredälis aldelikis sogäda Rusänik ettimik. Vobots lifayelas lätik oma ninädons i dinis nesiädik e klänöfikis. Juitolsös poedoti in prosad: "Dog" in gased at!

Ün mul at primobs ad notükön yegedi staböfik dö dinäd bosilo komplitik in gramat Volapüka, efe dö värbs sekidik. Vicifal 'Daniel Morosof' älahton oni. Yeged at okleilükönös atosi pro utans, kels jünü ba izogons ad gebön värbis somik.

I pro mul at vipom oles valikosi gudikün:

HPL-L-1945

SLIT IN SPAD E TIM (II)

fa 'Frank Roger', ini Volapük petradutöl fa 'Hermann Philipps'

Äblinoy onis lü malädanöp usik, kö pälekälons. Speloy, das osä-kofudikons, osevälöfikons löliko dönu, ed ogivons nünis dö jenot, kels oyufons ad plänön dinädi klänöfik at.

Jenet at diston de votiks dub jenöfots anik mu bisariks. Tel funas fol et pädientifükons as pösods, kelis ya ituvoy pö stur nilü 'Barcelona'. Primo äniludoy, das dientifäds onas picänidons, ab vestig gerädavik äklülükon nendoto, das koaps at äbinons kopiedots dientifik pösodas ot.

Dönu nek notodon teorik seimik fefik dö dinäds at. Fe pato pro lugaseds – ab i pro medäds valemo – atos binon din gretik.

Äsagob röletanes obik, das spetob konfido publi zioma: 'Adrian' ön stad lifik e saunik pö bal sturas okömöl. Jinos, das alan lecedon obi lienetiki. Fe dinäd lölik at ga sio binon lienetüköl.

* * *

Dönu dels fol epasetons, e dido ejenos. Ziom: 'Adrian' fino äpobom. Balugiko äsevob, das äbinom su veg. Äkanob senälön atosi "in bom obik". Liedo no binom lä obs, e bins neluveratik, das suno okömom lü obs. Dälöyös, das plänob atosi:

Dönu etuvoy retis anik flita: BA 425 < nilü lutapof di 'Roma Fiumicino'. I koaps lul petuvons, kil onas äbinons deadiks (bevü ons kopiedot dientifik eka, kel ya pituvon lä sturöp telid tö 'Chennai'), e tel lifiks – bevü ons ziom: 'Adrian'. Ma nunods televidik isufom viodis te pülikis, ed äsevälöfom. Äblinoy omi lü malädanöp, kö pälekälom. Odasäkoy omi, sosus stad omik omögükon osi. Tävan votik nog lifik töbo äsevälöfom ed älaispikom kofudiko dinis nesuemovik. Älecedoy dönusauni omik nefümiki.

Töbo kanoy fomälön säditretüli obsik, posä ilogobs in televid ziomi: 'Adrian' tefädiko nenviodiki. Ävilobs kosikön ko om, telefonön ko om, ye äsagoy obes, das anu no mögos. Klüliko atos osekidon vemo de dönusaun oma. Nesufädiko stebedobs ad lilön vögi omik.

Enu nolavan äspikom in televid dö plän mögik tefü jenets bisarik et. Ämäniotom teori ("anu te tikod teorik nen stab jenöfik"), das flitöm et ifliten-la da slit in spad e tim, fino äspearikölo da dils distik spadetima-yumöfota. Ab atos plänon-li, kikodo ans ipubons telna? E kis üfo binon-li slit in spadetim? Ye no elilob dido pläni gudikum.

VÄRBS MU BISARIKS VOLAPÜKA (I)

fa 'Daniel Morosof'

1. PRÄPOD FO NENFÜMBIDIR IN VOLAPÜK RIGIK E PEREVIDÖL

Ya sis lunüp ävilob penön yegedi dö värbs sekidik Volapüka. Ye vobod at eklülädon binön vemo fikulik, bi värbs enu pemäniotöls vero distons de ods ma patöfs vödidefomamik, fomirik e süntagiks. Bo igo kanoy dilädön värbis at ad grups gretik kil (reidolsös dö atos in kludods!*). Te patöf bal binon kobädik pö värbs sekidik valik, efe kanons pagebön kobü nenfümbidir nen gebäd präpoda "ad".

Püks mödik leadons stukön predikati komplitik me pösodafom värba e nenfümbidir binädöli. In tef at el "Gramat Volapüka" nunon pö bagaf: 240 < sökölösi:

"*Varbs sekidik binons värbs ut, kels no pagebons soelölo, ab ai kobü värb votik (nesekidik). Patanölo ko värb sekidik, värbs nesekidik neföro pabefoon fa präpod. Somo värb sekidik sa värb nesekidik fomons kobo värbi komplitik, lü värb komplitik kelik dutons patöfs lönik.*" (Vü kläms vilob küpetön, das balido värbs sekidik ömik suvo pägebons in vödems dasamik nen värb nesekidik, telido buükoböv notodoti "predikat komplitik" bu el "värb komplitik" demü kurat e suemov pluiks). Kanoy kludön dub sams bagafa ot, das värb nesekidik stadon in nenfümbidir po sekidik, sevabo: "kanön svimön, dalön spatön, bleibön laispikön, leadön dugolön, büedön kömön, ..."

Dido ya ün timäd di 'Schleyer' Volapükans ädalons kobükön värbis tel u pluikumis ad fomön predikati komplitik. Ye ettimo pö jenets somik präpod fo nenfümbidir värba telid äzesüdon te ad notodön patiko u kazetön suemodi diseina. Hiel 'Johann Schleyer' inemom stukotis somik labü präpod elis 'supina'. Pälecedons fa om as foms lönöfik värba (foms sümik labü nem ot sevabo el 'supinum' ädabinons in püks deadik difik keninükamü latin e vönaglögaslav). Leigodolsös setis sököl se tidabuk fa hiel 'A. Kerckhoffs'!

Kömöb al sagön ole.

Begob oli sagön ome.

(El 'Cours complet de Volapük', pad: 37. Präpod vönädik *al fo nenfümbidir baiädon ko el "ad" in Volapük nuik.)

Kludo ettimo Volapükans ädalons pladön u no pladön vödi zuik fo nenfümbidir asä dil predikata ma siäm kuratik seta lölik. Niludob, das

→

* in bal gasedas okömöl.

Kludo mutoy konstatön, das in tikodayumät ko subyet plunumik u subyets anik ladyek as dil predikata ai pagebon in plunum, e subsat as dil predikata ü predikatod kanon pagebön in balnum po vërb plunumik.

No cedob, das sets sümik ko koböfavöd-predikatod opubons-la in bundan gretik, ab mög sümik it binon pat nitedik ä studabik Volapüka. ■

DOG

Se lölet tiädü "Poedots in prosad" fa hiel 'Ivan Turgenev'

Binobs telo in cem, sevabo dog obik ed ob.

In yad tep ledredodik levemik roron.

Dog seadon fo ob e logon ebo ini logs obik.

Id ob it logob ini logs onik.

Jinos, äsva vilon sagön obe bosu. Binon müätik,
no labon vödis, on it no suemon oki, ab ob suemob oni.

Suemob, das ün timül at e pö on e pö ob senäl ot dabinon, das dist
nonik dabinon vü obs. Leigobs;

ninü alan obas flam nevemik ot filon e liton.

Deadalanan ojutedon flitölo, oflitämaflapon ta on

me flitäm vidik koldik okik...

E fin!

Kin poso otuvedon-li fümiko, flam kinik äfilon pö alan obas?

Nö! nu no nim e no men setökons logedis oksik...

Dido pärs tel logas leigik koslogons odi.

Ed in pär alik atas efe pö nim e pö men lif leigik bal

nästulon dredilo len votik.

1878, febul

Din veütikün ye binon, das ziom: 'Adrian' nog lifom. Kludo äzelobs zäli demü geköm oma. Liedo anu no äkanom binön lä obs. Ab atos ba omögon suno.

* * *

Dönu dels lul epasetons, e dins mödik ejenons.

Balido, etuvoy retis flitöma nilü lutapof di 'Brussel' in Belgän, kel dönu pedientifükons suvo as somiks flita: BA 425. Koaps fol petuvons, bevü ons pösods tel nog lifiks, bal kelas ya pituvon büo as deadik lä 'Barcelona'. Pro röletans ota atos fümo äbinon säditretül vemik. Ziom: 'Adrian' äbinom bal koapas deadik tel et ad lejek vemik obas, do äsevobs, das ga sio nog älabobs ziomi: 'Adrian' "votiki", lifiki e sauniki.

Telido, ziom: 'Adrian' (lifölan) löliko ädönusaunikom de fätots nevidafäküköl oka, ed änunodom onis cifodanes e medädes. Äkonom, das flit äjenädon nomiko, jüs valikos äprimon ad lunidön äs lutilokot, e vol zü ons piano änepubon. Poso äbinons su glun zänodü rets smölöl flitöma, milagiko nerviodiks, pu aniks onas. Leno äsevons, tim viomödik ipaseton, alo te minuts nemödik.

Äsevobs, das ziom: 'Adrian' dönu äbinom löliko saunik, ven äleli-lobs, das ikosükom oki ko ganetans tefü mob ad selön filmotagitodis leteik dö konot okik: "Dastun gretikün lutatävama sifädik, suno as filmot vemik". Bo filmotafebäds anik dido änitedälikons dö atos, ab cifodans älonädons, das no ädaloy dispenön balädis somik bü fin vestiga.

As säkäd zuik lavogan filmotadustoda äplänon, das ziom: 'Adrian' ömutom blöfön, das gidiko dunom as ok it, bi kopiedot dientifik oka (do deadik) pituvon bevü failots flitöma ot. Gitaviko te bal omas kanom binön el 'Adrian Flannagan' voik. Ab kimik-li? E lio ökanoy-li fümetön atosi? Medü vestig gerädik-li? Gerädaviko üfo binoms dientifiks. Sams büik no dabinons in jenotem sanava gitädik.

* * *

Vig bal epaseton.

Ai dönu atos jenon, e lejek gretik faneton alani. Dönu rets flitöma epubons lä tops difik fol, sevabo 'Vancouver' (Kanadän), 'Berlin' (Deutän), 'Lima' (Peruvän), ed 'Athéna' (Grikän). Jünü ti valans kvipa e tävanas pidientifükons. Pösods te tel nog defons. Fe pösods mödik äpubons telna ud igo suvikumna, anans ed as deadiks ed as lifiks, votans igo plu balna as deadiks, ed ömans igo as lifiks plu balna.

Ad süpäd obsik nog telid ziom: 'Adrian' vemo liföfik epubom, kel desirom ad selön filmotagitodis leteik dö konot dastunik oka.

Klülös, das bofans äbleboms fümiks ad binön el ‘Adrian Flannagan’ verätik, ed äkusadoms odi asä cütani (nes mäniotön eli ‘Adrian Flannagan’ balid, kel ipubom deadiko).

Gekömans klänöfik valik at pablibükons in karantenöps (ud in ma-lädanöps ma stad saunik onas) jü fin vestigas – ab atos oflagon-la timi anik. Nolavans mödik notodons niludis, teoris e ta-teoris, ab no nog kanoy loseidön pläni süadüköl dö utos, kelos jenon.

Nü epubons e dils mödikün flitöma e tio valiks utanas, kels äbinons in ot, speloy, das num sturas nulik flita: BA 425 < onemödikon vifiko e das fino ojenons no plu. Täno vob voik nolavanas oprimon.

Televidaprograms mödik bejäfons jenis bisarik at e tölati pöpäto-nolavik yegäda dö el “slit in tim e spad”, kel jünu ye binon te tika-magod nen blöfastab voik.

Obs ye spetobs ad kobikön ko ziom: ‘Adrian’ – alutan, kel binom-la pösod verätik. I lügobs demü utan, kel binom deadik, üf oklülädöm as verätik, do telans votik kondötoms vemo äs el ‘Adrian’ legik. Mutobs stebedön atosi.

* * *

Dü timil nos patik äjiron jenön. Ämobby ad libükön tävanis de karantenöp – pu utanis, kels no plu labons viodis u sufons nevi-dafäkükami –, dat ökanonsös golön lomio ad juitön plitöfi e trodi kobü flens e röletans oksik.

Ye büä atos äkanoy pasludön, bos äjenon, kel ästunükon alani.

Tü düp: vel < minuts kildeglul, kuratiko tü degs foldeglul pos lüköm disinik, flit: BA 425 < äpubon de blöv sila nilü el ‘London Heathrow’ ed äkömon glunio us.

Fövot ofovon.

Vöds anik in yeged löpik pegeböls (Lingl., Deut., el Interlingua {if difon}):

filmota-dustod film industry, Filmindustrie, industria cinematographic;

~**febäd** film company, Filmgesellschaft, interprisä cinematographic;

~**gitods** movie rights, Filmrechte, derectos cinematographic;

gerädavik genetic, genetisch;

lavogan lawyer, Anwalt, advocato;

leteik exclusive, alleinig;

luta-lokot mirage, Luftspiegelung, fata morgana;

nevi-dafäküköl traumatic, nervenerschütternd, de succussa nervose;

pöpäto-nolavik popular scientific, populärwissenschaftlich, de scientia popular;

sanav gitädik forensic medicine, Gerichtsmedizin, medicina forense;

smolöl smouldering, schwelend, arder lentemente (sin flamma);

spad-e-tim space-time, Raumzeit, continuitate de spatio e tempore.

JENETS BISARIK PLUNUMIGEBA (II)

fa hiel ‘Daniel Morosof’

II. Subyet plunumik, predikat dilo balnumik

Ma bagaf: 232 < ela “Gramat Volapüka”, “värbs baiädons tefü num gramatiko ma subyet”. Kludo if subyet binädon me subsats plu bal e malon dinis anik (ud, if sagoyöv vödis votik gebölo, subyets anik leigüpo dabinons), tän geboy plunumi värba. Sams:

Te medü dabin stida somik kanoy spetön, das balät Volapüka e baläl in Volapükane podakipons.

Tonats e däsinot talaglöpa blägons, e mels in talaglöp vietons...

Pö pöt at i Vpa-literat e Vpa-spodotem pidajonädons.

Sekretan e kädan pacälodons fa presidan feda baiodü lecifefs Volapükaklubas valemik netik.

...sol e rein us fümiko binons pro nims...

Dalob sagön, das kurat tikavik somik no komädon in natapüks mödik. Samo in Rusänapük, if pö set seimik subyets anik dabinons, num gramatik värba sekidon de dinäds difik, bevü votiks de num gramatik subyetas, siäm seta lölik, desin lautana, ...

Ye id in Volapük konflikt voik vü tikav e gramat semikna süikon. In Volapük, leigoäsä in püks mödik votik, predikat kanon binön vödalölöt, kel binädon me värb e subsat u ladyek (daloböv nemön vödalölöti at predikati komplitik, e sotis ona tefädo predikati subsatik, predikati ladyekik). Kanoy nemön subsati somik bai siäm ona e bai roul in set “predikatodi”, to nedabin deklinafoma patik efe predikata in Volapük.

If subyet binon plunumik u subsats anik kefomons vödalölöti efe subyeti komplitik, tän värb (keninükamü i värb, dil predikata komplitik binöl) pagebon in plunum. Ömna pö jenets somik dil subsatik predikata ü predikatod binon u jäfidon as koböfavöd (Linglänapüko: ‘collective noun’, Deutänapüko: ‘Kollektivum’, latino: ‘nomen collectivum’), klu stadon natöfo in balnum. Sams:

a) *Ats binons mon balik, keli emeritob föro ün lif oba;*

ä) *Obs: Yuropans, ekobokömöl ad notodön desiri pöpas valik kontinäna, sagobs lezäliko vili kobädik obsik in bagafs lul sököl, kels binons kobosum sludas fa kongred obsik pezepölas;*

b) *Lids obsik, vöqs obsik lüodikons frediko sülio! binons prelud kanita laidüpik in sülaspad veitik, kö ad jenöf cenon drim keinik poedota obsik!*

ÄL MEL, VISÜ FLOREM (面朝大海 , 春暖花开)

fa ‚Hai Zi‘ ini Volapük pedratulöl fa ‚Danny Zhang‘

De odel, obinoböv men läbik.

Onulüdoböv jevodi, ofäloböv boadi, obetävoböv voli.

De odel, okäläloböv risati e härbati.

Olaboböv domi, äl mel, visü florem.

De odel, ospodoböv ko röletan alik.

Onunoböv one läbi oba.

Utosi, keli leklär läbik inunon obe,

Onunoböv alane.

Ogivoböv e flumede alik e bele alik nemis flenöfik.

O foginan! obeatükob oli.

Vipob, das olabolöd fütüri glorik!

Vipob, das omatikalöd ko ut, keli löföli!

Vipob, das odagetolöd läbi in vol somik!

Vipob, das ostanobös äl mel, visü florem!

LID GODALÜLA (II)

Se Yapänapük ini Volapük petradutöl fa ‚Danny Zhang‘

Cil et i carilis e sagitis gebom,
ed obi zeilom.Cils, pöfikans büik – ye nu liegikans,
smilons, e sagon,„Ag! cil pöfik,
bödi et – bödi Goda –
igo me sagits goldik obas
no kanobs drefön.Kio rojik binol!
das cil pöfik, as ol,
riskol ad jütön oni
me sagit teik, me sagit puridik!"Somo sagolölo,
cili pöfik tridodons, e flapons.Too, cil pöfik
leno kälälom,
te obi zeilom.

Atosi logob, ed omi pidob.

„Largentatofs falonsöd!
Goldatofs falonsöd!"Somo du kanitob,
e nevifiko flitom
zü sil gretik.Cil pöfik
vegom mo e ge.Lipi beitom,
e sagiti jütom.Sagiti fliton,
e liton su sil.Atosi logölo,
nami stäänükob,
e sagitili reifob.Tulob.
Flitob.
Sa vien,
falob.Hermann Philipps, cifal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

YELOD TELDEGMÄLID

NÜM: 08

GUSTUL 2016

Pads: 57 jü 68

O Volapükaflens valöpo!

Bü tim anik tidabuk Volapükik fa ‚André Cherpillod‘ pro slopan
di ‚Esperanto‘ pejonodon in „Vög Volapüka“. Nu sevobs, kö kanoy
remön oni: <http://katalogo.uea.org/katalogo.php?inf=9307>

* * *

Ün jönik hitüpatim at gads noe gevons fredri, abi flagons küpäli
mödik, bi valöpo neflens lufidiälük lükons e tädons planis. In gad
obsik izüobs dü yels mödik florabetis valik me boubs ma sam kaseda-gads vönik. Liedo täno
jönul äpubon in topäd
obsik, efe larvat bouma-
tiena *Cydalima perspec-
talis*, kel vifiko dafaton
oki, lufidon e löliko no-
sükon boubaplanis ünü
brefüp. Tien at rigon de
Lofüda-Siyop. Balidna-
edo äpubon in Yulop ün
yel: 2006 in Solüdave-süda-Deutän. Tien e larvat oka no labons neflenafis; i böds obsik no
vilons fidön onis, bi dämabanäsäks at mismekons pö ons. Vemo
fikulos ad bekomipön onis in gad, if laboy boubabuidilis mödik. Sis
tumyels boubs as plans nemolädik pägebons in kasedagads gretik, kö
äkanoy lelogön onis jü bü brefüp as buidilis skilöfiko pefomölis. Ag!
dub vobed nüdränafa at jön onas nu no dabinon plu. Spelobsös, das
suno otuvoy tuvedi vobedik ta on u mögi ad plaädön boubi dub plan
votik.

Glidis ladöfik sedom oles ed olsikanes:

HPL-Lipps

SLITOD IN SPAD E TIM (dil: III ä fin)

fa 'Frank Roger', ini Volapük petradutöl fa 'Hermann Philipps'

Flitöm ästadon nedöfiko; kvip lölik e tävans valik äbenons, asä äbinons-la pö flit löliko nejenotaliegik. Ebo atosi dido äcedons, jüä änunoy ones, das lüköm ölatikon neplänoviko. No nog äsevädükoy ones patis mödikum, bi äcedoy, das no ösuemons-la atosi.

Valans pekarantenükons, nes sevön kodi. No igo niludons bosu dö utos, kel jenöfo ejenon; no suemons, kikodo no dalons golön lü päköp e poso lomio pos flit efenüköl love Latlantean.

Nolavan lestümabik älesagom, das nomam nu enätikon-la. Flitöm imufon-la da slitod in spad e tim, ireafon-la ini "timabul", e täno plödio nen däm vemik. Brekotis e gekömanis deadik e lifikis da tim e spad estäänikölis kanoy-la leigodön lä vefils in lulak, ini kel ston pejedon. Piano omoikons, jüs sürfat vata dönu utakikon.

Lo jenöfot, das "gekömans vefilasümik" vemo jenöfons, e das nomam no inätikon, posä flitöm "rigik" (üf vöded at veräton) igeikon nätikö, nolavan et balugiko ästetom, das plän at te binon teorik. Dinäd, das pösods valik at jünü dabinsons – mödons igo me kopieds tel u kils, anans deadik, anans lifik – no äjinson muifükön omi, e leno ludämon-la pläni teorik oma.

Flitakompenät äfümükon me nunod calöfik, das te kvipalimans e tävans flita ut, kel ikömon glunio lä lutapof di 'Heathrow', binons legiks. Pespetölo pösods mödik, kels nu eküpons, das ponedemons-la as "kopieds necalöfik", ekusadons flitakompenäti. Klülo ziom: 'Adrian', efe sotüls telid e kilid, binons vü ons me kusads ta flitakompenät, ta "kopied necalöfik" votik, e ta "legikan", kel pekarantenükom in malädanöp di 'London'. Tim kömöf obinon nitedik, e lavogans "japükons neifis oksik".

***

Feits gitädik binons vemöfiks.

Calöfo sakrifäbs no dabinsons, bi alans egeikons lifiko. Ye kisi odunoy-li tefü funs? No binons-li voiko deadiks? No sötoyöd-li sepülön onis? Kin opelon-li sepülamis? E kisi odunoy-li tefü gerots e tästums, e tefü pösods telna deadiko pituvöls – zuo ven fino ipubons lifiko? Okanoy-li balugiko moükön funis et, ibo pösods tefik voiko no binons deadiks? E kis ojenon-li tefü pösods lifik "necalöfik"? Okanoy-li leigo moükön onis? Alans sötons-li labön gitätis leigik? Omutions-li dilön votanes dalabotis oksik, i matanis e famülis? E lio kanoy-la distidön kopiedis tel u kilis pösoda bal, sosus pulibükons de karantenöp u malädanöp? Ibo alan klülo ofümükon, das binon pösod voik, rigik.

Nek äkanon büosevön säkädis somik; nek labon plaki tefü ons, e nek sevon tuvedi onas. Fe lavogans fredons, bi kanons dagetön moni dub töbidam oksik ad bemastikön onis.

Partisipaladvärb värba at äkomädon, as sam:

- *Ven inafobs neviñiko dü dels mödik, ed ikömobs töbido nilü 'Cnidus', no äleadölo vien fövön obis, älainafobs nilo ve Kriteän, nilöpü 'Salmon'...* (duns paostolanas: XXVII, 7)

- *...äsagof, leadölo falön oki ko seif ini stul...*

Balna el "leadön" pägebön in sufalefom. Cedob, das pö jenet et tradutan: el 'Arie de Jong' < ästeifülom ad sümädön stukoti gramatik seimik rigädavödema Vöna-Grikänapükik, klu no daloyös dönuön otosi. Saitob diateki nulik:

Ekö! dom olsik poleadon failön (gospul ma 'Matthaeus': XXIII, 38).

If värb nesekidik duton lü neloveädiks, tän subsat u pönop in kusatif malon dunölani u yegi pakaladöl tefü nenfümbidir. Sams:

- *leadön moön eki* (= dälön, das ek moon);
- *äleadof livön jevodi*;
- *Leadölös mogolön menis!* (gospul ma 'Matthaeus': XIV, 15);
- *leadölöd blibön legivoti olik us*;
- *Vom nu äleadof blibön böketi okik...* (gospul ma 'Ioannes': IV, 28);
- *leadön moikön kläni me deadam oka*;
- *äleadom blibön domo dauti*;
- *äleadoy binön soeliko omis*;
- *no leadon takädön koapi*.

Kösömo predikat komplitik "leadön blibön" patraduton ini nata-püks difik (samo ini Rusänapük) me vöd bal. Volapük i labon värbis siämaröletik, sevabo: **blibükön, posblibükön**.

If värb nesekidik duton lü loveädiks, tän kusatif balik pö predikat komplitik kanon malön u dunölani(s) (a), u yegi(s) (pösodi, dabini, e reti) vobedi värba suföli(s) (ä; pö jenets somik pönops rezipik: "ok, oks" < suvöfiko äkomädons), sevabo:

a) *Täno äleadom dunön omi* (gospul ma 'Matthaeus': III, 15);

ä) *...äleadom maifükön logis* (gospul ma 'Marcus': VIII, 25);

...mans e voms äleadons blunedön okis (duns paostolanas: VIII, 12);

Ven no äleadom slüädön oki... (bibapenäd ot: XXI, 14);

...vom äleadof bätodön oki (pened balid de 'Paulus' ele 'Timotheus').

Fövot ofovon.

• *Älielob nunön numi* (paokalüp: IX, 16) = älielob, das änunoy numi.

Ye suvöfiküno no ägeboy yegodi voik nen geb otüpik kusatifa, kel malon sagölani, as sam:

• *Elielobs sagön omi blasfämis ta 'Moyses' e God* (duns paostolanas: VI, 11). = Elilobs, das (vio) äsagom blasfämis ta 'Moyses' e God.

• *...älieloms spikön onis pükis fuginänik...* (bibapenäd ot: X, 46)

Subsat, kodi tonas u sagölani pö nenfümbidir dunalefomik nemöl, i kanon pabefoon fa präpod "fa". Sams:

• *...cil älielof de bed oka flapön düpis fa glok gretik...*

• *Sevob atosi vemo fümiko, ibä elielob sagön atosi ün yuniip oba fa lefat oba...*

Soäsä ya epenob, Deutänapük labon stukotis sümik labü värbs sienama e nenfümbidir sa kusatif, as sam:

'Ich hörte die Kinder singen.' = "Älielob kanitön cilis."

Leigätod gramatik Linglänapükik stukotas somik binon geb gerunda. Sam:

'I saw him dancing'. = "Äloegob danüdön omi."

Pö jenets sümik in diatek nulik Rusänapükik suvo partisip pla nenfümbidir Volapükik pegebon. If sümädoyöv stukoti Rusänapükik, mutoyöv samo penön "älogof silanans seadöl tel" pla "äloegof seadön silanans tel" (Deutänapüko: '...und sieht zwei Engel in weißen Kleidern sitzen...'; Linglänapüko: 'And she saw two angels in white sitting...'). Ye ba suvikumo pö tradut ini Rusänapük stukotas somik geboy sekidaseti.

3.3. El "leadön"

Värbs valik kodama ma patöfs mödikün sümions ad värbs sekidik sienama (samo suvöfiküno värb sekidik e neseکیدik nemons dunis pösodas (dabinanas, yegas, e reta) difikas), e zuo kanons pakoboplädön ko demod. Vöd "leadön" tio ai pägebon kobü nenfümbidir. Tikodayumät balik votik, pö kel värb pabejäföl ejäfidon äs värb loveädik, binon dotik e bo pölik:

Mutobs kludo leadön nefümiki, va is fäd ejenon, ab binos fümik, das tiiv voik de strals di 'Becquerel' ibinon sek dinädas fädik.

Obso, leadoy spikön obis telefono ziome: 'Adrian', efe "legikane", kel ilükömom lä 'Heathrow'. Nitediko no desirom as balikan ad selön filmotagitodis, bi no cedom, das kanom-la konön jenoti dastunüköl. Te ilükömom lato, nes sevön kodi. Äsagom, das atos no saidon pro filmot. Leigamagods tel oma ocödädoms, jüs ugetoms utosi, keli desiroms. Ab atos ojenon-la pos lunüp ud igo neföro. Ön jenet at neai okanobs juitön filmoti nitedik: "SLITOD IN SPAD-E-TIM – suno in bioskop olik."

***

Dü tim anik no plu ätuvoy brekotis flita: BA 425. Valemiko cedoy, das dinäds dönu evedons nomiks. Flitöm sa kvip e tävans ilükömons lä 'Heathrow'. Brekots e tävans deadik u lifiks in tops distik äbinons te leogs u naiproädäds, e fümö mutoy bejäfön onis, ab prinsipo ereafobs ad stad fümöfik, de kel kanobs primön ad vobön pro tuvedots.

Semikna dalobs spikön telefono ziome: 'Adrian' – legikane. Vilöfo spikobsöv i votanes, ab calöfo no binoms el ziom: 'Adrian' voik. Demü motivs klülik oms e lavogans omsik no baicedons. Gitädajenets olaidulons-la nog lunüpo.

***

Töbo kanobs kredön osi: Süpo flitöm egepubon su radar nilü lutapof di 'Washington Dulles'. Sunädo edientifükoy oni as flit: BA 425, kel ilüvon lutapofi at bü vigs mödik, klänöfiko inepubon ed enu fino ilükömon lä lutapof di 'Heathrow'.

Ma radionabroadot käpten isludom ad geflitön lü lutapof deflita, posä flitöm boso pidämükon dub lutadavir vemik. Ma om nek kvipaneffa e tävanas piviodon, ab icedom, das plu sefos-la ad geikön lü 'Washington Dulles', dat ökanoyös dalogön e nätükön flitömi.

Kludo spetoy, das flitöm okömon glunio telidnaedo, efe lölöfiko sa kvip e tävans. No kleilos, kö flitöm ibinon dü vigs büik – leigo äs ut, kel ikömon glunio lä 'Heathrow'. Dönu-li slitod spatetimik kondanabik et?

E kisi atos osinifon-li pro valans tävanas votik? Kins polecedons-li pösods voik e rigiks? Gitädajenets ovedons nog komplitikums, e teiko lavogans ofredons-la dö nun at.

Kludo mutobs spetön ziomi: 'Adrian' nog zuiki. Va ovilom-li selön filmotagitodis leteik? Fümö suno osevobs osi.

Ab veütikumo: Atos nu finon-li? U flitöm at opubon-li ai dönu, sa kvip e tävans? Seiman färmükönös slitodi at, begö!

Pö dalestüm valik dutik: Dido no neodobs kopiedis nog mödikumis zioma: 'Adrian'.

E spetobs filmoti gudik. Atos binon minum, keli dalobs spetön de ziom obsik – alutan, kel ugaenom gitädasäkädi. ■

VÄRBS MU BISARIKS VOLAPÜKA (II)

fa ‘Daniel Morosof’

Binos nitedik, das balidnaedo värbs “**loegön**” e “**lielön**” epubons su pads ela “Volapükagased pro Nedänapükans” tefädo ün yels: 1936 e 1937 < ko tradutods brefik balvödik e küpets “värb sekidik” u balugiko “sek.”. Vöds at no äkomädons in vödabuk gretik calöfik yela: 1931. Niludob, das bofiks penüdugons ini Volapük pas pos fin bevoboda ona. Jenöfo pänüdugons ini Volapük telidnaedo, bi balidnaedo ipubons in dabükot telid vödabuka fa el ‘Schleyer’. Ettimo älabons tradutodis sököl:

lielön = ‘*horchen, lauschen*’ (atimo vöd “dalilön” labon sinifi at),

loegön = ‘*bemerken (sehen), beobachten*’, ma dabükot folid vödabuka id el ‘*wahrnehmen*’ (värb at baiädon ko els “küpedön, logedön, lülogedön” in Volapük nuik).

Hiel ‘Ralph Midgley’ ipreparom lisedi mu lölöfiki värbas sekidik, pö kel änumädöm vödis degfol sököl: **bleibön, büedön, dalön, jinön, kanön, klülädön, koedön, leadön, lielön, loegön, mutön, nedön, sötön, vilön** (logolsös yegedi tiädü ‘The Correct Use of the Preposition „ad” se lölet tiädü ‘Volapük in Use’!).

Värbs sekidik nefölons nomis mödik Volapüka (ed igo nefölons bagafi dö oks it, bi suvo pagebons nen värb neseکیدik, klu no fomons predikati komplitik). Ma “Gramat Volapüka” värbs valik mutons padefomön de vöds bidas votik (de subsats, numavöds, ...). Saitob bagafi tefik efe tumdegjölid: “Ladyeks e värbs ai pafomons de vöds votik dub lenyüm poyümotas: **-ik** ed **-ön**.” Dido värbs sekidik anik nendoto labons subsatis rigik, de kels pedefomons, sevabo: *lead – leadön, vil – vilön, mut – mutön, söt – sötön, kan – kanön, jin – jinön, klüläd – klülädön* (subsats lätik fe komädon te in vödems, ab vödabuk calöfik Volapüka e fövots ad on i labons defomamavödis votik vödastaba ot, as sam: *klülädü, klülädik*). Ye ni vödaliseds ni vödabuks calöfiks ni vödems ninädons subsatis sümik tefü värbs “loegön, lielön, büedön, koedön, nedön, dalön, bleibön”. Do kanoyöv fasiliko fomälön vödis somik (mutoy te moukön finoti “-ön”), bo no daloyös bundanükön tuvemo vödastoki me leigasinifavöds nulik, ad suemods kelas vöds calöfik ya dabinons, as sam:

Ab geflekobsös obis ad stukots labü värb “loegön”!

Do värb sekidik ai stadon in dunalefom, semikna nenfümbidir sufalefomik pagebon. Täno subsat (pönop) nenfümbidiri teföl stadon in nominatif. Cedü ob, geb somik nominatifa äflagonöv mänioti patik in “Gramat Volapüka”, bi balido nominatif no pabefoon fa präpod seimik, telido no binon gramatiko lölöfiko subyet, do tefon värbi, kel malon duni gramatiko zuiki. Balna pö jenet somik igo demod ekomädon, sevabo:

• *Äloegob falön steli de sil lü tal, ed one kik fonäda gufura pägivon* (paokalüp de ‘Ioannes’: IX, 1).

Fo subsat (pönop), kel nemon pösodi dunöl tefü nenfümbidir dunalefomik, kanon papladön präpodü “fa”, sevabo:

• *...eloegof dunön osi fa fatül oka, el ‘Marie Jeanne’ tirof misuro*.

Geb somik präpoda “fa” i binon vemo bisarik.

3.2. El “lielön”

Värb sekidik “lielön” pö geb vemo sümon ad “loegön”. El “lielön” ai pagebon kobü nenfümbidir. Lecedob pöliki tikodayumäti balik, kel ejonülon votikosi, sevabo:

Ai dönu älielob, das in balspikot pläo nesuemovik oka ämäniotom nemi Lindänana.

El “lielön” neai pägebon in fom neyegik e neai ästadon in sufalefom. Nesuvo pägebon in partisipabidir, as sam:

Jesus, lielöl sagön atosi... (gospul ma ‘Marcus’: V, 36)

Kusatif bisarik gramatik, kel nemon pösodi dunöl tefü värb neseکیدik predikata komplitik, id äkomädon. Sams:

• *Elielobs sagön omi...* (gospul ma ‘Marcus’: XIV, 58) = elilobs, das (vio) äsagom...

• *Nu komot lölik äseilon, ed älielon nunön eli ‘Barnabas’ ed eli ‘Paulus’ dö mals e milags...* (duns paostolanas: XV, 12)

• *...äskanoms, ...ven älieloms vokädön cilis in tem...* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXI, 15)

Värb “lielön” leadon no bundanükön vödemi tuvemo me foyümotas letimik värbik e no tuvedön säkädi genas pösodas.

I kanoy gebön kusatifi bal, kel baibinon yegod nomik, as sam:

• ...*äloegom seatön in bed lümoti omik fifi suföli* (gospul ma ‘Matthaeus’: VIII, 14)

• *Ven Yesus äloegom stanön moti okik, e tidäbi, keli älöfom, lä of, äsagom lü mot: “O vom! logolöd soni olik”!* (gospul ma ‘Ioannes’: XIX, 26)

Nendoto kanoy mödükumön numi nenfümbidiras medü vöds, kels dutons lü nenfümbidir predikata komplitik. Sekü atos predikat nog plu komplitikon, as sam:

• *E ven äloegom kömön farisetanis e sadukanis mödikis ad pa-blunedön fa om, äsagom omes...* (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 7)

Semikna nenfümbidirs plu bal kobofomons ko vërb “loegön” predikati. Suvöfiküno epladoy konyuni “e” vü vërbs nesekidik, ab konyun “ä” i binon mögik. Leigodolsös samis sököl:

• ...*äloegom nexänön Lanali Goda, ä kömön sui ok* (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 16).

• ...*denu oloegols maifikön süli, e donikön e löpikön silanans Goda sui Son mena* (gospul ma ‘Ioannes’: I, 52)

Set labü predikat komplitik kanon magulön dunis anik palogöl, fa pösods u yegs aniks padunölis. Sam:

• *E sunädo ven äxänom se vat, äloegom slitön sili, e donikön Lanali äsä pijuni sui ok* (gospul ma ‘Marcus’: I, 10).

If vërb nesekidik duton lü loveädik, tän daloy leigüpo gebön kusatifis tel, efe bal malon dunani tefü nenfümbidir, votik — yegi ut, kele vërb in nenfümbidir loveädon vobedi oka, as sam:

• ...*äspelom ad loegön duinön omi milagi seimik* (gospul ma ‘Lucas’: XXIII, 8).

• ...*demü milags, kelis äloegons dunön omi* (duns paostolanas: VIII, 6).

El ‘Arie de Jong’ äpenom, das “vöd stadon in kusatif as yegod” (el “Gramat Volapüka”, bagaf: 231). Ye no cedob, das vöd ut in kusatif, kel sümon ma siäm ad subyet, dalon padütedön lü vöds, kels, äsä yegods valik, “binons gramatiko dins, keles vërb kanon loveädön vobedi oka” (fonät ot, bagaf: 210). Ba binos-la vipabik ad distidön sinifis tel kusatifa e tefädo sotis tel yegoda, sevabo: yegod voik, kel lüsumon ü sufon vobedi vërba, klu nemon yegi vobeda, e yegod gramatik, kel nemon “vobedani”.

vobed vërba	“loegön”	kanon panemön me subsat	“logam”,
” ”	“lielön”	” ”	“lilam”,
” ”	“büedön”	” ”	“büdam”,
” ”	“koedön”	” ”	“kodam”,
” ”	“nedön”	” ”	“neod”,
” ”	“dalön”	” ”	“kan” u “gität”,
” ”	“bleibön”	” ”	“föv”.

Cedob, das mastans ettimik Volapüka neai ästeifülons ad gebön vödastabi vërbas sekidik anik nen finot nenfümbidira u pösodafinot vërba sekü kod seimik veütik. Jinos lü ob, das vërbs sekidik at in Volapük pebevoböl pefomons me votükam smalik nemediko de vërbs siämaröletik tefädik Volapüka, sevabo ön mod sököl: *logön* → *loegon*, *lilön* → *lielön*, *büedön* → *büedön*, *kodön* → *koedön*. Kludo lecedob stamädis vërbas at nedeteilovikis ü nenlibikis, bi no kanons pagebön nen vërbafinot seimik. Cedü ob stamäds vërbas “nedön” e “bleibön” i binons nenlibiks, ab licin vödä at jinon binön plu brulik. Tefü pär “neodön, nedön” kanob penön, das ma dabükot folid vödäbuka fa hiel ‘Johann Martin Schleyer’: datuvan Volapüka < ädabinon te vërb “nedön” (subsat “ned” id ädabinon). Niludob, das menodan ömik Volapüka (ud el ‘Schleyer’ it, ud el ‘de Jong’) isludom ad teilön vërbi rigik ad vöds tel (sevabo sekidik e nesekidik) e poso äceinom subsati ivönädiköl *ned ad “neod”. Kludo ma tümolog vërb nesekidik “neodön” pefomon de vërb sekidik, do kösömo lüod fomama äbinon güik. Zuo in Volapük rigik subsats “liel, loegam, büed” ädabinons (fonäts ömik i gevons vödi “loeg”), do älabons sinifis, kels no lönedons-la tefü vërbs sekidik nuik, sevabo:

liel = ‘das Horchen, Lauschen’ (ma dabükot telid vödäbuka calöfik; atimo: “dalilam”),

loegam = ‘Beobachtung’ (ma dabükot telid vödäbuka enu pe-mäniotöla; ma dabükot folid vödäbuka ot id el ‘Augenmerk’; leigätod nuik: “küped”),

büed(am) = ‘Verordnung’ (ma dabükot folid vödäbuka calöfik; ma vödäbuk ot id ädabinon vërb “büedön” ko tradutod ‘verordnen’; leigätods nuik: ‘Verordnung’ = büdül(am), ‘verordnen’ = büdülön).

Klülos, das subsats mögik *ned, *liel, *loeg, *büed pemoükons desino se vödäbuk e vödaliseds calöfiks. Atos gudiko jonülön, das ma

desin bevobana äbinos vipabik, das värbs sekidik anik ölabons stamädis nenlibik.

Grup värbas “bleibön, blebön, blibön” i binon nitedik de tikädöp tümologa. Ma dabükot folid vödabuka calöfik, Volapük älabon te värbi bal atas, sevabo: “blibön” (ko tradutods ‘bleiben, verbleiben’; id ädabinon subsat “blib”, me vöd ‘Verbleib’ pätradutöl). Värb at pägebön nemu in siäms distik tel efe as värb neloveädik voik (leigätod in Volapük nuik binon “blibön”) ed as värb neloveädik nemirik (leigätod in Volapük nuik binon “blebön”). Leigodolsös samis sököl se tidabuk fa ‘Charles Sprague’ Volapüka rigik:

Äblibob in Rom du yels kil. (Pad: 32; el *du is baiädon ko el “dü” Volapüka nuik.)

...blibob dünan olsik divodikün... (Pad: 63; nu penoyöv eli “blebob” pla “blibob”).

Pö jenet at menodan lätik Volapüka eplaükom värbi bal dub värbs fonetiko sümiks kils ma sinifs difik licinavöda Deutänapükik. Posä votükam at vödastoka ezenöfikon, värb sekidik ma pron plu sümedon vöd Deutänapükik tefik ka värbs neloveädik. Too büocedob, das siämarölet vü balflano värbs “blebön, blibön” e votaflano värb “bleibön” töbo binon-la klülük pro no-Deutänapükans.

Äsä jonülob fovikummo, värbs sekidik Volapüka jäfidons gramatiko vemo distöfiko. Emutob vestigön mödikis vödemis dasamik Volapükik ad küpön patöfis ömik (as sam, evestigob vödemis mödik se “Volapükagased pro Nedänapükans”, diateki nulik, eli “Gramat Volapüka”). Värb sekidik tio alik pakaladon me patöfs lönik geba. Atos sekidon de dinäds difik keninükamü grupam siämik, bi mödadilo värbs sekidik siämagrupa ot pagebons ön mods sümik. Cedob, das in Volapük daloy distidön siämagrupis sököl värbas sekidik:

- värbs sienama: **loegön, lielön;**
- värbs kodama: **büedön, koedön, leadön** (äsä hiel ‘Arie de Jong’ änumom, värbs kil at patradutons me vöd bal ini Deutäna- e Nedänapük, tefädo me els ‘lassen’ e ‘laten’);
- värbs luverata: **jinön, klülädön;**
- värb laidula: **blibön;**
- värbs vila: **vilön, nedön;**
- värbs möga: **dalön, kanön, mutön, sötön.**

Kaladob värbis at balposvotiko ma sökaleod boso vilädik, sevabo de vöds, kels jinons lü ob as Rusänapükän pö geb mu fikuliks, jü vöds jiniko plu fasiliks. Pö sait diateka nulik nunob nümis kapita e setema, dat alan okanon leigodön saitoti lä tradutod diateka nulik ini motapük okik.

3. KÜPEDOTS TEFÜ GEB VÄRBAS SEKIDIK

3.1. El “loegön”

Ma sinif värb “loegön” no diston de “logön”, labon te patöfis süntagik lönöfik, sevabo pagebon ai te kobü nenfümbidir (kel kösömo stadon in presenatim): dil predikata komplitik. Fom neyegik (ko finot “-os”) värba sekidik at no äkomädon, värb at neai id ästadon in sufalefom. Nesuvo ädefomoy partisipi de värb at, as sam:

Tidäbs, loegöl golön omi su vat laka, äsagoms ebluvölo... (gospul ma ‘Matthaeus’, kapit: 14, setem: 26)

Värb (ü predikat) komplitik jäfidon, äsva binon vöd bal, kel kanon labön pö ok yegodi(s) e vödis votik fümetöl. Fikul e bisar vemiks pö geb ela “loegön” süikons, bi dils difik predikata magulons dunis pösodas (yegas, suemodas neyegik, e reta) difikas, sevabo set lölik bepenon, das pösod bal logon, vio pösod (nim, yeg, e ret) votik dunon bosi. Ai kanoy votafoimülön, värbi “logön” gebölo, setis sümik ön mod somik, das set vedon komplitikum, e yegod(s) gramatik seimik efe subsat(s) u pönop in kusatif vedon(s) subyet(s) efe subsat(s) u pönop in nominatif, as sam:

Äloegof seadön silanans tel in klotem vietik, balani len kapofinot e balani len futofinot plada, kö koap Yesusa iseaton (gospul ma ‘Ioannes’, kapit: 20, setem: 12). = Älogof, das silanans tel äseadons in klotem vietik, balan len kapofinot e balan len futofinot plada, kö koap Yesusa iseaton. (Is geb värba sekidik eleadon tradutani vitön mänioti gena silananas.)

Sekü patöf at lecedob setis labü el “loegön” peträkölis, do el ‘Arie de Jong’ no ämäniotom in bagaf teltumteldegmälid ela “Gramat Volapüka”, das nenfümbidir pö värb “loegön” binon med träka.

If värb nesekidik duton lü neloveädiks, tän kusatif te bal zesüdon ad nemön dunani tefü nenfümbidir. Sams:

- *...äloegof seadön omi lä fil...* (gospul ma ‘Lucas’, kapit: 22, setem: 56).

lefomi, fomi neyegik. Kionaütik värb at binon! Patöf te bal binon pluuneplu nitedik, sevabo: kanoy gebön kobü “bleibön” nenfüm-bidiri sufalefomik.

Saitob vödemadiledis anik ko “bleibön”. Küpetob, das ma bibapenäds kösömo predikat komplitik labü “bleibön” petraduton ini Rusänapük me vöd bal.

- ...*stel, keli ilogoms in loföd, äfogolon omis, jüs äbleibon stebön sus plad, kö cil ädabinom* (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 9).
- *No ston bal **obleibon seatön** su votik nes podistukön* (gospul ma ‘Matthaeus’: XXIV, 2).
- **Bleibolsöd seadön is, jüs uplekob us!** (bibapenäd ot: XXVI, 36).
- *If regän komipon ta ok it, tän regän no kanon **bleibön dabinön*** (gospul ma ‘Marcus’: III, 24).
- **Äbleibom ye seilön, ed ägespikom nosi** (bibapenäd ot: XIV, 61).
- ...*demü atos fredob, ed **obleibob fredön*** (pened de ‘Paulus’ elanes di ‘Philippi’: I, 18).
- ...*desirob ad mogolön ad binön ko Kristus, bos kel binon vipa-bikün, ab **bleibön lifön** binos zesüdikum demü ols* (bibapenäd ot: I, 23—24).
- *If **bleibols lekredön** vödis obik...* (gospul ma ‘Ioannes’: VIII, 31).
- ...***bleibob palöfön** fa om* (bibapenäd ot: XV, 10).
- *Mutobs **bleibön vobön** ad jenöfükön diali obsik...*

Fövot ofovon.

KORÄKOT TEFÜ GASEDS YUNULA, YULULA E GUSTULA slit → slitod

In gaseds pemäniotöl äkanols reidön konoti dö jenots bisarik tefü flitöm, kel süpo inepubon e poso äpubon pluna. Kod atosa äjiron binon nenomad in binod tima e spada. Nolavans äniludons pubodi, keli änemons: ‘rift’ (Lingl.) in spad e tim. El ‘rift’ at pitraduton neveräto medü vöd Volapükik: “slit”.

Ye vöd: slit < malon duni u vobedi (= ‘act of splitting’) värba: slitön (*lov.*). Sek slita binon “slitod”.

Dub liegöf Volapüka nog värbs sümik tel dabinons, sevabo els “sleatön” (*nel.*) e “sleitön” (*lov.*). Sams:

Sak sleaton → nu sleatod binon in sak.

Äsleitoms klotis okik = ‘they tore their clothes to shreds’.

Soldats ädesleitoms ome klotis = ‘the soldiers tore the clothes from him’.

Dogs ädasleitons jipis tel = ‘the dogs mauled two sheep’.

Ai studoyöd kälöfiko vödabuki e vödemis, büä geboy vödi!

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

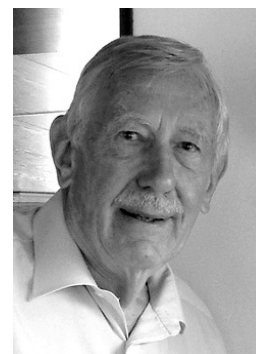
YELOD 26id NÜM: 09 SETUL 2016 Pads: 69 jü 76

O Volapükaflenes in vol lölik!

In gased at pubon dil kilid yegeda nitedik e tidaliegik dö “värbs mu bisarik”. Ye noe te värbs in Volapük ömna binons bosu bisariks, abi samo subsats. Enu Volapükän: Danny Zhang < elonülom säki tefü vöd: humenim (Lingl. ‘humanism’). Vöd at ettimo pifomon fa ‘Arie de Jong’ de stamäd: humen = Deut. ‘Humaniora’. Vöd ävönädiköl at malon “studi vöna Grekänik-Romänik as stab dugäla ed as tida- e xamajäfüds” (petradutöl se Vödabuk Deutänapükik: ‘Duden’). Kludo “humanim” malon te eli ‘renaissance humanism’ (logolsös yegedi tefik in el ‘Wikipedia’). Bisar binon, das voiko as din balid el ‘humanisme’ ädabinon, e stud tefik äpubon pas poso. Too vöd suemoda rigik: humenim < pädefomon de vöd suemoda telgredik: humen < fa feafoman Volapüka. El ‘J. M. Schleyer’ edatuvom vödi: **humanistik** = ‘humanistisch’ (“Großes Wörterbuch der Universalsprache volapük. Vierte, sehr vermehrte Auflage”, 1888). De atos kanoy niludön, das vöd Vöna-Volapükik: humanist < tefon eli ‘Humanismus’. Liedo el ‘M. W. Wood’ äplänom in “Dictionary of Volapük”, 1889: “humanistik – humane; pertaining to the humanities”,

Humeniman: ‘Desiderius Erasmus Roterodamus’

‘Homaranisto’:
Läxcıfal: ‘Brian R. Bishop’

kelos ba no verätön, bi els ‘humanities’ no tefons eli ‘Humanismus’, ab elis ‘Geisteswissenschaften’ (= nolavs tikäla [‘human sciences’] tapladü natavs).

Zuo nutimo sotüls votik ela ‘humanisme’ dabinons, kels no tefons studi vöna Grekänik-Romänik, ab tikods menätik, volädälük, e ret. I sotül kilid dabinon, sevabo el ‘homaranismo’, kel kaladon kosmopolani di ‘Esperanto’.

Gudikosi valik vipom oles,

HPL. L. P. K. S.

VÄRBS MU BISARIKS VOLAPÜKA (III)

fa 'Daniel Morosof'

Klülös, das geb värba sekidik leadon no mäniotön patis nezesüdik pö tikodayumät ömik (as sam, daloy no nunön, kin edunon bos).

Värb komplitik labü "leadön" i kanon reigülön leigüpo me kusatifs tel, sodas kusatif bal malon dunölani bosa, kusatif votik — yegi (dabinani), kel sufon vobedi värba neseکیدik. Sams:

- *No oleadol logön saludani olik rübikami* (duns paostolanas: XIII, 35; = No odunol so, das saludan olik ologon rübikami).
- *In menäds büikum eleadom bevegön netis valik vegis lönik onsik...* (bibapenäd ot: XIV, 16).

Pö stukots komplitik somik dunölan i kanon panemön me demod. Sams:

- *Äleadof dakipön ome lini, ed ävedof sunädo jimatan oma* (= ädälof, das ädakipom lini).
- *...leadolöd dakipön ome i mänedi!* (gospul ma 'Matthaeus': V, 40).
- *...no leadolöd sevön name nedetik ola utosi, kelosi nam detik ola dunon...* (bibapenäd ot: VI, 3).
- *If pardols eke sinodis omik, sinods papardons ome; if leadols dakipön eke sinodis, tän dakipon onis* (gospul ma 'Ioannes': XX, 23).

Ma diatek nulik, stukots ko kusatifs tel e ko kusatif sa datif binons vero leigätiks tefü od. Leigodolsös samis sököl:

- *Leadolöd deadanis sepülön deadanis onsik!* (gospul ma 'Lucas': IX, 60)
- *Sökölöd obi! leadolöd deadanes sepülön deadanis onsik!* (gospul ma 'Matthaeus': VIII, 22)

Semikna pösod dunöl tefü nenfümbidir dunalefomik pämaon dub subsat u pönop sa präpod "fa". Sams:

- *...no leadob trätitön obi fa ol as leigagredätan olik.*
- *...äleadoms sunädo süadükön okis fa lomänan oksik, das...*

Värb "büedön" sümon ad värb enu pebejäföf efe "leadön". Vöd "büedön" ai pagebon ko nenfümbidir. Partisips e foms neyegik värba at no ekomädons in vödems pevestigöl. Semikna ägeboy sufalefomi värba sekidik at, sevabo:

- *...els 'Cynthia' e 'Judith' päbüedofs kömön...*
- *...pebüedob kömön isio...*

3.7. El "klülädön"

Värb sekidik at pagebon e kobü värb neseکیدik in nenfümbidir, e soelölo. Sufalefom ela "klülädön" neai äkomädön, do nenfümbidir sufalefomik pägebon pö värb sekidik at. Balna partisip värba at äkomädön, sevabo:

Gased obinon büfiko timapenäd telmulik. Pö neod klülädöl opubon pluna.

Gevob samis geba ela "klülädön" kobü nenfümbidir:

- *Volapük äklülädön binön plago gebovik;*
- *äklülädön binön hilepul gudikün brigada;*
- *cifodans Reigäna kilid klülädoms binön nefleniks ta tikamagot valemapäka;*
- *cal, ad kel äklülädof labön patöfis peflagöl valik;*
- *i maläds difik nimas klülädons pekodön dub virud.*

Fom neyegik "klülädös" kanon binön predikat dila ninü pluset. Stukots sököl dabinons: *klülädös, das; äsä klülädös; klülädös se, sekü bos; klülädös lü ek.*

Ekö! sams anik geba foma neyegik:

- *eeklülädös lü obs, das kadäman: 'Pietro Poletti' ya sis lunüp eloveikom de dabinöp ini lananöp;*
- *if klülädös sekü zöt lonöfik sanana skilik, das binom nesanoviko lienetik;*
- *soäsä klülädös se löpikos, Vpamuf eperon dub deadam oma komipani lezilik ä nenfeniki;*
- *'Antonio' äbinom Litaliyänan, äsä äklülädös saidiko sekü nem omik;*
- *das 'Simon' no äbinom man neveütik, klülädös süadükölo se penäds fa om peposbinüköls.*

Pö tikodayumäts anik el "klülädön" pägebon äs värb neloveädik efe lölöfiko neseکیدik in sinif "plago pablöfön". Sams:

- *nol at kanon klülädön sekü tradutod;*
- *tefü mäks at remiäl gretik dabinon, kelos klülädön sekü sel;*
- *i döfs smalik anik, kels iklülädons plago, pämoükons;*
- *in kobikams ai löf gretik omik pro Vp. äklülädön.*

3.8. El "bleibön"

Värb "bleibön" binon mu nenitedik se värbs sekidik. Ai pagebon kobü värb neseکیدik in nenfümbidir stadöl. No labon partisips, sufa-

IX:74:2016

Värb suvöfik po “jinön” binon el “binön” (sa ladyek u subsat sökiks). Sams:

- *äjinom binön fenik;*
- *atos jinon binön lü om miniludik;*
- *pläyot äjinson binön milagiko fredik e läbik;*
- *lätikan äjinom binön perädan.*

El “binön” kanon pamoädön (kösömo fo ladyeks), klu vöd “jinön” jäfidon äs värb neloveädik nemirik, as sam:

- *atan äjinom go no stunik;*
- *mem omik äjinson fägik ad sumodön ko füm tuvemik vödi alik päreidöl;*
- *näm äjinson nu pö ob boso dredälüköl;*
- *atos äjinson lü of ga neluveratik;*
- *lүxüöd äjinson naudodik lü of;*
- *pläy at äjinson pö om feinik;*
- *spad lölik... jinon lü of as gufur dredabik levemo dibik.*

Fom neyegik “jinos” jäfidon as predikat dila ninü pluset. Dil somik pluseta kösömo binon ma gramat cifaset, do sekidaset ninädon nüni veütikün. Stukots sököl binons suvöfiks: *jinos, das; jinos, äsva; jinos lü, pö ek.* Sams anik:

- *äjinos pö om nemögik, das no ilogomöv nimi ifugöl, dö kel ägevom küpedotis so verätikis;*
- *äjinos so pö ob, äsva vög oma ätononöv lü ob dese spad dumik u dese sep;*
- *alo äjinos nesiämik ad leadön büfo süükön tikodis dredäla;*
- *äjinos, äsva no äsevom lifamodi votik;*
- *jinos, das labülol no nenmeritabo pladi obik;*
- *tümagan, kel ädebom, äsä jinos, moni no nemödik söle: ‘Larroque’...*

Vilob küpälükön, das värb Volapükik “jinön” neföro reigülon me datif distidü värbs leigätik se püks difik. In Volapük geboyöd präpodis “lü, pö”, ab no datifi!

Vüset: “so jinos” < balna äkomädön, sevabo:
Nog dü pülatimil, ed obs — so jinos — opäridikobs!
Balna sekü pöl el “jinön” päsökon fa “ad”, sevabo:
...nelab at äjinson ad süükön pö of mediti.

IX:71:2016

3.4. El “büedön”

No lecedob vödemadiledis et sio verätikis. Bo värb loveädik siämaröletik “büedön” tuvemo äflunon gebi ela “büedön” pö jenets et.

If värb neseکیدik duton lü neloveädiks, tän geboy kusatifi ad jonön utanis, kels fölons büdi. Sams:

- *Äbüedom kömön kapiteni...* (gospul ma ‘Marcus’: XV, 24).
- *E tü soar fovik äbüedof kömön dönu foi ok trubaduri kurugik.*

If värb neseکیدik äbinon loveädik, tän yegods mödadilo pägebons kösömiko, efe ad jonön utosi, kelos kanon getön vobedi värba. Pö jenets somik no veütos, kin(s) jenöfukon(s) büdis. Sams:

- *...äbüedom vokön kläniko lofüdasapanis...* (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 7).
- *...äbüedom deidön... cilis...* (bibapenäd ot: II, 16).
- *...ebüedom bumön sünagogi pro obs* (gospul ma ‘Lucas’: VII, 5).
- *Ebüedob säkapön eli ‘Ioannes’...* (bibapenäd ot: IX, 9).
- *...äbüedom doniodugön eli ‘Paulus’ e blinön omi lo oms* (duns paostolanas: XXII, 30).
- *E tü soar fovik äbüedof dugön trubaduri nogna foi ok...*

Semikna pösods, kels igetons büdi, pämalons me subsat (pönop) in datif, sevabo:

- *...äbüedom promön ones, ad dakipön rafini licina, ed ad no migikön ko cils ela ‘Cham’ (= äbüedom, das äpromons ad dakipön).*
- *...äbüedom välön nägäraslafanes, kels ädutoms lü skip ata, va äviloms pastadükön libio in pof balidkömö l u va äviloms dünön fovo as lelivans sumätöfü büds oka.*

Semikna pö predikat komplitik labü “büedön” datif pägebon in siäm patedik ed änemon getani, as sam:

- *...büedolös omi nunedön omes, dat...* (gospul ma ‘Lucas’: XVI, 28; els “oms” binoms getans nunedä).
- *Tän lebüdans äbüedoms desleitön omes klotis, e gevön omes stafaflopis* (duns paostolanas: XVI, 22; els “oms” binoms getans pönodas. Pö jenet balid geba demoda buükoböv sotüli votik, sevabo: “desleitön klotis de oms” pla “desleitön omes klotis”).

Plago (pu ma diatek nulik e vödems se “Volapükagased pro Nedänapükans”) värb komplitik labü “büedön” neai äreigülon leigüpo me kusatifs tel. Too cedob, das mög atosä dabinon.

Pö predikat komplitik labü värb pabejäföf präpod “fa” id äjäfidon ad malön utani, kel ifölon büdi. Sams:

- ...äbüedom pänön omi **fa pänan** skilikün Läna Sola sülöpiköl.
- ...äbüedom sejedön eli ‘Bertran De Vilamour’ **fa dünans** grobälik okik de kased okik...

3.5. El “koedön”

Värb at i neai pägebon nen nenfümbidir. Partisips ela “koedön” no äkomädons, do värb sekidik at ästadon in fom neyegik, as sam:

Äkoedos memön obe lomi lönik obik...

Balna värb sekidik at estadon in sufalefom, sevabo:

...el ‘Tossy’ pakoedof golön lü bed tü düp: zül e laf...

No lecedob fomi at verätiki. Bai ced obik, pö jenet et tradutan äsümädöm stukoti seimik vödema rigädik. Jinos lü ob, das sekü kod seimik tradutan ävilom gebön sufalefomi, ab värb neseکیدik äbinon neloveädik, klu pämutom ad fomön sufalefomi de “koedön”. Kösömo in predikat komplitik dil neseکیدik stadon in sufalefom, as sam:

Ab ols, no koedolsöd panemön rabinans! (gospul ma ‘Matthaeus’: XXIII, 8)

If värb neseکیدik predikata komplitik duton lü neloveädiks, tän subsat u pönop in kusatif pö stukot at malon pösodi dunöl u yegi pakaladöl tefü nenfümbidir mu veütik ma siäm. Sams:

- ...koedom **sülöpikön soli** love badikans e gudikans... (gospul ma ‘Matthaeus’: V, 45; = <Fat> dunom so, das sol sülöpikon...)
- Tän äkoedom **golön omi domio**... (gospul ma ‘Marcus’: VIII, 26).
- Äkoedom **kömön lä ok degtelanis**... (bibapenäd ot: X, 32).
- Koedolsöd **seadön omis in grups pösodas luldeg!** (gospul ma ‘Lucas’: IX, 14)
- ...dünans äkoedons **tonön timpunis e trompetis**...
- ...äkoedom **löädön ofi** (gospul ma ‘Marcus’: I, 31).
- Söl koedomöd **glofön e mödikumön in ols löfi kol ods e kol valans, leigoäsä obs löfobs olis!** (pened balid de ‘Paulus’ elanes di ‘Thessalonica’: III, 12)

If värb neseکیدik duton lü loveädiks, kusatif balik pö predikat komplitik u malon pösodi(s) dunöl (a), u binon yegod kösömik (ä). Sams:

- a) Lanal äkoedom **spikön omis** (duns paostolanas: II, 4; = äspikoms);
...äsagom ad koedön **koefön omi me lebatam**... (bibapenäd ot: XXII, 24);
- ä) ...lädakor mö pösods 18 äkoedom **lilön hümi Vpa**... (= äliloy hümi).

*Nog ün yel ot äkoedom **bükön** pö kurabukatedan: ‘Tappen’ in ‘Sigmaringen’ prinsipis volalafaba.*

*Ab volakrig ün 1914 ösplodülöl äkoedom **büosenälön ye jenotis** ökömöf...*

*...yudans äbegoms ele ‘Pilatus’ ad koedön **breikön lögis** omas, e **desumön omis** de krods (gospul ma ‘Ioannes’: XIX, 31).*

Värb komplitik labü “koedön” i kanon reigülön leigüpo me kusatifs tel. Sams:

- Tänä ‘Herodes’... äkoedom **nunön omis** kuratiko **timi**, tü kel stel **ipubon** (gospul ma ‘Matthaeus’: II, 7; = oms änunoms timi)
- ‘Pilatus’... äbinom tu fibälik ad koedön **senälön yudanis nämäti** okik.

Ab suvöfikumo värb komplitik at äreigülön me kusatif sa datif, efe datif ämalon dunölani(s) tefü dun, pänemon me värb neseکیدik. Sams:

- ...koedol **senälön obe atosi vemo lölöfiko!**
- Ibä koedol **lilön obes dinis** bisarik (duns paostolanas: III, 26).
- Ab äbinos vero nemögik ad koedön **voükön ome sludi** omik...

Balna dunölan sümik pemalon me pönop sa präpod “fa”, sevabo:

- ...äkoedons blunedön okis **fa om** in el ‘Iordanis’... (gospul ma ‘Matthaeus’: III, 6)

3.6. El “jinön”

Värb sekidik at pagebon e kobü värb neseکیدik in nenfümbidir, e soelölo. Partisips e sufalefoms ela “jinön” no äkomädons. Äsi pö jenets värbas sekidik valik votik fovikumo pabejäfölas, dils predikata komplitik labü “jinön” lölöfiko, efe gramatiko e siämo, dutons lü subyet bal, klu fikuls mödik no süikons.

If el “jinön” pagebon kobü nenfümbidir, tän geb yegodas e demodas pö predikat komplitik sekidon de patöfs reigülik värba neseکیدik. Sams:

- *jinol kredön plu omi ka obi it;*
- *mot oma no plu jinof nitedälükön omi;*
- *atos äjinon kodön eli ‘Tossy’ ad meditön;*
- *logs manas äjinons konön ofe, das äbinof te “vemo komunik”;*
- *äjinom eglömön fati pöfik oka;*
- *no äjinof logön omi.*

Värb neseکیدik kanon stadön in sufalefom, sevabo:

- *Ma ced semanas valemäpukasäkäd **jinon patuvedön** ainog no saidiko.*

X:84:2016

VÜ KRÄKS

fa 'Frank Roger', ini Volapük petradutöl fa 'Hermann Philipps'

Ün göd mudela seimik älatob boso ed äkudob ad kömön tu lato pro tren. Rein nevemik ivedükön süti bosilo slifülabiki. Demü spidiäl oba äperob leigaveti, penedasakäd äfalon de nam obik, ed ädosturob. Man nenlödik ilogom mijenoti obik. Äkömom lü ob ed äyufom obi ad löädön. Du ästeifob ad leodikön, man at älakobükom dinis, kels iseslifons se penedasakäd obik.

Läbo iblebob nenviodik. Neläb kion, if futayoin obik piviodonöv! Man nenlödik älüsmilom obi ed äsäkom, va val äleodon-la pö ob. Logod miotik, balib lunik e neklinik, klotem vorik äpatedons menasoti oma, ye nid in logs omik äsevädükon tikälakleili vemik. Ädanob omi ed ägiovob ome bankazöti mö dolars lul, keli frediko ädasumom. Poso ämogolob spelölo, das no ökömob-la tu lato pro tren.

Tü tudel äloegob seadön fleni obik in gul ot äs ädelo. "Gödi gudik!" äsagob ed äseitob könädis anik ini skel oma. Plütiko äglidom ed ädanom obi. Jenot ädelik äjinon ivedükön kosami vü obs. No plu äbinom pro ob bal menas nenlödik nennemik in u nilü stajon, e pro om no plu äbinob bal tävanas, kels spidons ini bürs okas u ge lomio.

Ün dels sököl kösömot semik ädavedon pö ob. Ekömöl lü stajon äsukob mani at medü logs obik; suviküno ätuvob omi lä top ot, äglidobs odi, ed ägiovob ome könädis anik, demü kels ädanom obi. Äbinom us ün dels tio valiks, ye semikna äfabinom. Äsäkob obi, kiöpo äbinom ün tims at. Igevom-li oke vakenadelis? Äbinom-li votaseimo? Ämisauonom-li ed äbllibom-li in steböp seimik oka?

Kösömiko ägeikom pos dels anik. Älüsmilom ed äglidom obi, ye no äsäkob omi, kiöpo ibinom. Atos klülo no äbinon din obi teföl.

Pos tim anik äküpbob bosu bisarik. Alna ven igeikom pos bal "vakenas" oma — äsä änemob timis nekoma omik —, älogotom küpoviko bäldikum. Äsevob klülo, das mens nenlödik bäldikons vifikumo ka obs votik. Kösmiko labons lifi brefikum. Sufons ditretis, tuike drinons spitinis, nemödo u no getons käledi sanavik. Pro ons no veütos ad lifön sauniko. Kanoyöv sagön, das lifons "lä siem gufura", sodas suvo sturons de siem at, büä tim onas ekömon.

Fövot ofovon.

YELOD 26^{id} NÜM: 10 TOBUL 2016 Pads: 77 jü 84

Sis yels anik balionats mödik fuganas e nütevanas äkömons lü Yurop, kelos nu kodon säkädis in läns pateföl. Bi mödikünans menas at binons slamans, valem cedoy, das säkäds at pakodidons rele. Baibinos-li jenöfo, das difs relik födons konfliktis? Pöpa-jäfüdisevan: 'Reiner Klingholz' konstatom (in gased: 'GEO', nüm: 10 yela 2016), das **dugäl** vedükon disti vü **krig** e **püd**.

Nilü Yurop topons läns de Vesüda-Siyop e Nila-Lofüdän jü Nolüda- e Vesüda-Frikop, kels sadons in vir säkädas. Viläd bolitik e korup bundanons. Reiganefs leläsikons, e tio valöpo num menas vobafägik pluikon vifikumo ka num vobamögas. Bu val hiyunans nekotenoms, bi töbo laboms mögis ad meritön kosidi okas. Vedoms vilöfik ad zepön tikodemis relöfa sevärik, e volutoms ta kuliv "vesüdänik", keli lecedoms döbiki tefü bads valik. Ab atos binon-li konflikt vü sogäds Larabänik-slamik e kuliv vesüdänik? Nö! magäd at no veräton. Jenöfo säkäds läs tefons difis sogädik u relikis, ab **stadi dugäla**.

Ad suemön konfliktis pemäniotöl, mutobs tikädön dinädis bü yels zao 500. Ün tumyel 16^{id} el 'Martin Luther' ätradutom bibi ini pük, keli mens komunik Deutänik ökanons suemön. Ettimo ye tio nek pöpa komunik äkanon reidön. Kludo äflagom julis pro jipuls e hipuls valiks. So ästabükom stäänikami dugäla valemik, do atos no äbinom desin voik oma. Dugäl valemik gudikum at täno äbinon büostip veütikün progeda nolavik, kulivik, kaenik, e demokrata in topäds pereformatöl Yuropa. Läns löliko romakatuliks äsökons mödo latikumo, bi us kleranef nämädik nog lunüpo äneleton dugäli valemik.

Valöpo, kö sogäds — neseکیدik de rel — äzepons dugäladiali at, kel rigiko äbinon protästik-vesüdänik, tio ai proged konömik äsökön. Nitediko vol Larabänik — kel mödo äpluon lä vesüdän tefü nolavs jü tumyel 13^{id} — desino ärefudon volfi somik. Ün 1485 sultan: 'Bayesid II' äproibom me deadapönod stiti bukavoböpas pro tonats Larabänik. Siso dugälastad menas usik äblebon pülik, e leigo stad könomik. Do dugäl no binon stip saidik ad savön menavoli, binon stip zesüdik — ma el 'Klingholz'.

Kälobsöd kludo dugäli fütüramenefa obsik!

Gudikosi valik vipom oles redakan e cifal:

HPL. L. RKS

VÄRBS MU BISARIKS VOLAPÜKA (IV)

fa 'Daniel Morosof'

3.9. El "sötön"

Värb sekidik at pagebon e kobü värb neseکید in nenfümbidir, e soelölo. Sufalefom e partisips ela "sötön" no äkomädons.

Mödadilo el "sötön" sa värb neseکید kobofomons predikati komplitik. Sams:

- *büad at sötonöv palasumön ini gased;*
- *Volapük söton binön valemäpük;*
- *Kisi sötoḃ-li dunön pö om?*
- *Sötoḃ-li cedön omi bünunani?*
- *sötoy nemön onis visionanis;*
- *men alik osöton spikön püki at plä netapük oka;*
- *no sötol dulterön!* (pened de 'Paulus' elanes di 'Roma': XIII, 9);
- *sötos binön so;*
- *sötol löfön kemeni olik äsä oli it!* (gospul ma 'Matthaeus': XXII, 39).

Kösömo pö predikat komplitik värb sekidik jonon letimi, e värb neseکید — lefomi (dunalefomi u sufalefomi). Obo komandob ad fölon nomoti at. Ye tikodayumäts ömik päpläons de nomot at, sevabo:

- *...el 'Kerckhoffs' äpreparom Vpakongredi kilid, kel **ösötom pojenükön** in zif 'Paris'...;*
- *...ad fomön dub atos vigagasedi gretik Vpik, dub kel votükams Vpa **ösötoms poledunön** vifiküno.*

Fom neyegik "sötos" kanon pagebön ito, efe nen nenfümbidir zuik, as sam:

- *Leigoso i mans, kels, äklemölo kosädi natik ko vom, edage-toms ledesiri kol ods: mans nepuedoms ko mans, e getoms ito äsä **sötos**, bläfodi demü deikam oksik* (pened de 'Paulus' elanes di 'Roma': I, 27);
- *O voms! binolsöd sumätöfiks lü himatans olsik, soäsä **sötos** me büad Söla!* (pened de 'Paulus' elanes di 'Colossae': III, 18).

3.10. El "kanön"

Värb "kanön" pägebon ed as dil predikata komplitik, e soelölo. Sufalefom vöda at neai äkomädon, ab partisips (keninükamü partisipaladvärbs) äkomädons, as sam:

- *Pö lonam däta, ünü kel komits **mutons pugegetön**...;*
- *...tonajok pesesedöl alik **muton elabön** büiko timi ad gekömön asä leog...;*
- *Stok lölik bukema usik mö milats anik bukas **muton poxamön** bai stips kösömik somik;*
- *Fino penäds nog: 2 **mutons pemäniotön**...*

Too pö jenets valik te dil bal predikata komplitik ejonon letimi.

Zuo fom neyegik "dalos" äkomädon, as sam:

- *Fovo dalos pamäniotön, das in pübots de 1936...;*
- *So no dalos jenön bevü ols...* (gospul ma 'Matthaeus': XX, 26).

Fom sümik värba "mutön" no äpubon.

4. KLUDODS

Värbs sekidik valik labons patöfis kobädik ömik. No komandob ad gebön sufalefomi värbas sekidik, bi jenets geba sümik värbas kodama jinons lü ob as seks dotik traduta tuvemo vödika. Vemo nesuvo partisips de värbs sekidik pedefomöls äkomädons (värbs: *loegön, lielön, leadön, klülädön, kanön, vilön* < älabons plago partisips lönik). Partisips somik no binons komandabiks ad pagebön in vödems. Suvöfiküno lautans Volapükik timäda di 'de Jong' ävions ad defomön partisips de värbs sekidik, buükölo sekidasetis ko konyuns valasotik: *ven, du, büä, ibä, posä*... Ekö! sams anik:

- *Ibä elielobs sagön omi, das Yesus et di 'Nazareth' odäbreikom topi at, ed ovotükom südis, kelis 'Moyse' eloveükom obes* (duns paostolanas: VI, 14);
- *Tän ägevom gönü pöp libi ele 'Barabbas', e posä ibüedom lebatön Yesusi, älovegivom omi ad pakrodön* (gospul ma 'Matthaeus': XXVII, 26);
- *So i ven loegols jenön atosi valik, osevols, das binos nilik* (gospul ma 'Marcus': XIII, 29);
- *Semans utanas, kels binons is, no odeadons, büä oloegons kömön Soni mena ini regän omik* (gospul ma 'Matthaeus': XVI, 28).

Fövot ofovon.

- *no nedof igo nemön nemi veratik oba;*
- *if vilomöv jafön bosì, tån nedom te sagön: Dabinonöd! ed at dabinon;*
- *no plu änedom dredön omi;*
- *no nedons fölon somikosi;*
- *no änedobs sagön bosì dö atos.*

Fom neyegik “nedos” pägebon soelölo as predikat dila pluseta, sevabo:

- *...e nu no nedos, das binoy pükavan zadälik ad suemön, das rölet vemik dabinon bevü el ‘Tsyangar’ e zigan;*
- *Nedos-li nog dönuön begi redakanas: “Propagidoyös e slopükoyös pro Volapük!”?*
- *No nedos ad sukön ün tims vönädikum, ka ün ut kriga Rusäna-Yapänik, ad tuvön samis sublimik atosa.*

Pö jenet lätik pöliko epladoy eli “ad” vü “nedos” e nenfümbidir.

3.13. Els “mutön, dalön”

Els “mutön” e “dalön” vemo sümons ad od. Värbs bofik flagons pö geb nenfümbidiri. Neai ästadons in sufalefom. Partisips de värbs at i no äkomädons. Gevob samis anik geba ela “mutön” (a) ed ela “dalön” (ä):

a) • *Pos Volapük kluo volapüks nulik vemo mödiks epubons, de kels as veütiküns mutons panemön els ‘Esperanto, Nov Esperanto, Ido, Idiom neutral, Mondolingvo, Lingua internacional, Myrana, Nov Latin, Interlingua, Lengua catolica’;*

- *...us naf ämuton pasäfledön (duns paostolanas: XXI, 3);*
- *Jep ämuton padilön ad laf...;*
- *Bi säks nonik ädabinons, kels ämutons pabegespikön, presidan äfärmükom me vöds ladöfik anik kobikami.*

ä) • *Atose daloy bo kodidön, das Volapük no enepubon...;*

- *...if dalob gebön vödi at... (vüset);*
- *Ekö! us dunoms utosi, kelos no dalon padunön (gospul ma ‘Marcus’: II, 24);*
- *Ekö! tidäbs olik dunoms bosì, keli no daloy dunön tü jabat (gospul ma ‘Matthaeus’: XII, 2).*

Kösömo pö predikat komplitik värb sekidik stadon in letim alik, e värb nesekidik — in lefom alik (duna- u sufalefom). Ye semikna äpläoy tefü nomot at. Täno värb nesekidik äcenon ad malön letimi, sevabo:

- *...kels evedükons dabinädi badiko logöli, badiko lilöli, ... flitön no kanöli...;*
- *Si! ven ob, no nog äkanöl suemön läbi levemik obik, ävilob visitön ofi ün del fovik, idetävof;*
- *...no äkanölo sludikön, ävokom oni balugiko me: “O kat! O kat!”*
- *...no äkanölo plöpön tefü atos, äsagom...*

Kösömo geboy eli “kanön” kobü värb nesekidik in nenfümbidir. Nenfümbidir at kanon binön sufalefomik, e tio ai malon presenatimi nefinik, do pläots i nesuvo ädavedons, as sam:

- *...mödikos no kanon pemäniotön...*
- Saitob vödemadiledis anik patedikumis:
- *...klub äkanon pafövön...;*
  - *...mens okanons lelilön odis...;*
  - *Kanobs nunön reidanes...;*
  - *Läb obik äkanon te padagetön me dun negita;*
  - *...<yegs> äkanons fasiliko pamosumön;*
  - *...äfünom in ‘Oosterbeek’ Vpabüri, kö äkanoy dagetön nünis dö Vp.*
  - *So kanoy sagön ko gitod semik, das vöds rigik in pük seimik binons vöds tonisümädöl;*
  - *Väl yufapüka neudik seimik okanon ye pajenükön nen fikuls gretik.*

Fom neyegik “kanos” i pägebon, as sam:

- *Voto okanosöv jenön, das... (gospul ma ‘Lucas’: XIV, 29);*
- *Tefü Vpakadäm kanos panunön, das...*

Semikna (te in vödems petradutöl) dil predikata “dunön” pämoädon, e värb “kanön” äjäfidon äs värb loveädik, sevabo:

- *Besäkoröd drenis pöpa orik, e pleidülöröd täno, if kanor atosì, lo ‘Brahma’ demü lieg ora!*
- *Klüliko kanob atosì.*
- *Ävilom logön, kis Yesus äbinom, ab dub menamödot no äkanom atosì, bi älabom magedi smalik (gospul ma ‘Lucas’: XIX, 3).*

Gebäd somik voiko no binon vipabik pö laut vödemas nulik.

3.11. El “vilön”

Värb “vilön” pägebon ed as dil predikata komplitik, e soelölo. El “vilön” neai pägebon in sufalefom e fom neyegik. Partisips de värb at komädons, as sam:

God, **ävilöl** jonön zuni okik... (pened de 'Paulus' elanes di 'Roma').

Kösömo värb at labon nenfümbidiri pö ok, as sam:

- ...*evilob kobükön cilis olsik*... (gospul ma 'Matthaeus': XXVI, 15);
- *Kisi vilols-li givön obe, if loveükob omi oles?* (bibapenäd ot: XXIII, 37);
- *Somo änilikoms lä vilag, lü kel ägoloms, ed ädunom, äsva ävilom fövön vegami okik* (gospul ma 'Lucas': XXIV, 28);
- *Mutob penön ole mödikosi, ab no vilob penön ole me nig e pen* (pened kilid de 'Ioannes': 13);
- *Üf viloyöv ye pübön nuni seimik nogna u pluna in yelod ot, okanoy dunön atosi, if ulautoy alna notedi in mod votik;*
- *Viloböv spikön ko ol dö din veütik;*
- *No ävilob e no äkanob dotön, das nu älogob vali verätiko...*

Kanoy gebön nenfümbidiri sufalefomik, as sam:

- *Vilolöv-li padomonitön?*

El "vilön" suvo päkoboplodon ko konyuns difik (*if, äsä, das*). Pö jenets somik pägebon soelölo e semikna igo äjäfidon äs värb loveädik, efe äreigülön me kusatif. Sams:

— ko el "if":

- *O sö! if vilol, kanol klinükön obi* (gospul me 'Matthaeus': VIII, 2);
- *If vilol, obumobs is tänadis kil...* (bibapenäd ot: XVII, 4);
- *If vilol atosi, leadolös beigolön köpi at de ob!* (gospul ma 'Lucas': XXII, 42);
- *Donastad pebemastikon. Nu golas, if God vilom osi, dönu löpio.*

— ko els "äsä, soäsä":

- *E soäsä vilols, das mens dunons oles, leigo, so dunolsöd ones!* (gospul ma 'Lucas': VI, 31);
- ...*mödikans ädabinoms, kels äsevoms sio, das in cal at ökanoms betifön regi, so mödiko äsä te öviloms.*

— ko el "das":

- *Vilob, das givol obe tü timül at su bov kapi ela* 'Ioannes': blunedan (gospul ma 'Marcus': VI, 25);
- *Kiöpo vilol-li, das oblümükobs ole pasatafidädi?* (gospul ma 'Matthaeus': XXVI, 17);
- *Kime vilols-li, das gevob pro ols libi?* (bibapenäd ot: XXVII, 17);

• *Äninikom ini dom, ed ävilom, das nek ösevon atosi...* (gospul ma 'Marcus': XII, 24);

• *Kisi vilols-li üfo, das dunob ko man, keli nemols hiregi yudanas?* (bibapenäd ot: XV, 12).

Tikodayumätis ömik lecedob samis seta nelölöfik, bi binos fasi-lik ad lölöfükön seti dub nenfümbidir deföl bai tikodayumät veitöfikum, as sam:

- ...*edunoy ko om, soäsä eviloy <dunön>* (gospul ma 'Matthaeus': XVII, 12);
- ...*givob oni utane, kele vilob <givön>* (gospul ma 'Lucas': IV, 6)
- *Ab no ävilom <sufädön>, ämogolom ed äfanäbükom omi* (gospul ma 'Matthaeus': XVIII, 30);
- *Vien lebladon, kiöpio vilon <lebladön>...* (gospul ma 'Ioannes': III, 8);
- *Vilob <geikön, mogolön, ...> lü mot oba;*
- *Selolös obe bos läba! Vilol-li <atosi>?* (Pö jenet at igo kusatif pemoädon.)

Äsä ya eküpols, värb at kanon reigülön me kusatif. Kösömo kusatif at labon sinifi valemik e duton lü pönops u lü vöds de pönops pedefomöls (*os, atos, bos, ...*). Sams:

- *Klu bos no sekidon de utan, kel vilon bosi, u kel töbidon – ab de God miseröl* (pened de 'Paulus' elanes di 'Roma': IX, 16);
- ...*dunolöd utosi, kelosi ovilol!*

Ye semikna kusatif no binon so nedabinotik ma siäm, as sam:

- ...*vilobs balami kontinäna obsik...*
- ...*vilobs daloni gitätas mena...*

Too no daloy penön, das "viloy yegi seimik" tefü bos dabinotik; värb "desirön" binon lönedik pro zeils somik.

Leigodolsös setis sököl:

Vilob drinön vati — Desirob drinedi (vati).

3.12. El "nedön"

El "nedön" pägebon e kobü värb nesekidik, e soelölo. Värb sekidik at no äkomädon in sufalefom; fom neyegik i neai äpubon. Balna ecänidoy värbis "neodön" e "nedön", sodas el "nedön" pägebon, äsva binon värb loveädik, sevabo:

- ...*e no onoloy onis nen stud leigo fefik, äsä ut, keli nedoy samo pro hebrey u sanskrit.*

Ab mödadilo värb sekidik at flagon nenfümbidiri pö ok. Sams:

XI:92:2016

Ölecedonsöv-la obi lienetani – ud öbuükonsöv-la ad dakipön kläni vola oksik vü kräks.

Ai dönu äbetikob voli et alna, ven älogob nenlödikanis zü stajon. Äsäkob obi, va dido ilogob bosili vola klänik, u va din bisarik pikonon obe. Ed ömna äsäkob obi, kikodo ivälöb töbi e komipi aldelikis. ■

Veg in fog

*Se Volapükagased 1958, yelod: 23, nüm: 3, pad: 11.
Poedan luveratik: 'Johann Schmidt'.*

O veg! voto so sevädik, kio binol miklänöfik in fog!
Ag! kiöpo bims, doms e gads binons-li? Te fog, vefs e jads pro log.

E kiöpo mens flenöfik binons-li? mans, cilils gudik e voms?
Fa fog peslugons. Us po stons tak reigon, te jads vebons zü doms.

Lilob plonis e seifis, hags go nelaodikis po jad.
Soal so bisarik binon e süpiko jek davedon in lad.
Godö! jinos, das milanans lükons badöfiko, lumans tädoms.
Senob osi, das nams bomik blümions us pro tatak badik po doms.

Soal e späk in luimül züons obi äsä sepül nen trod.
Ag! gevölös in gud Olik, das orivob fini läbik, o God!

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

YELOD 26id NÜM: 11 NOVUL 2016 Pads: 85 jü 92

REINHARD HAUPENTHAL (1945 - 2016)

Ün del 29^{id} setula ayelik edeadom pos maläd lunüpik e sevärik el 'Reinhard Hauptenthal', slopan e födan veütik ela Esperanto.

Pemotom tü febul, 17, 1945 in zif: Kronach (Frankalän, Deutän). Ästudom pükis, Godavi, filosopi e dugä-lavi pö niver di 'Saarbrücken'. Poso ätidom julajäfüdis: Deutänapük e rel katulik. Zuo äbejäfom jäfüdis: nolav di 'Esperanto' e valemöpükav < pö niver zifa ot. Sis yel: 1968 ädabükom bukis e pämodis plu 290 mödadilo dö el Esperanto. Bevü votiks ye id ädabükom bukis dö Volapük e dö el J. M. Schleyer. Igo ästütedom, das pädan: Schleyer < pösetomös beatik, ye nen plöp pö cifods tefik di 'Vaticano'. Ün 1982 ädabükom tidabuki balid (yela: 1880) fa el Schleyer tiädü "Volapük. Die Weltsprache. Entwurf einer Universalsprache für alle Gebildete der ganzen Erde." ("Volapük – disin valemöpüka pro kulivans valik taleda lölik") sa bibliograf vemik dö literat Volapüka ettimik.

De 1985 jü 1990 el Hauptenthal äbinom redakan gaseda tiädü "Volapükabled", kel ätefon dinädis Volapüka dü tim datuvala. To tiäd at neföro ye ägebom Volapüki, ab te eli Esperanto. Älecedom Volapüki stabi veütik mekavapüka fa el Lazar Samenhof, e leno änitädalom dö Volapük fa el Arie de Jong perevidöl. Zuo no änitädalom dö pük it, ab te dö jenotem Volapüka rigik. Äkonletom materis tefik, kelis täno älovegiovom tatabukeme Bayänik tö 'München'.

Danobs omi demü duinods oma gönü Volapük.

Takädömös in püd!

H.P.L. Philipps

VÄRBS MU BISARIKS VOLAPÜKA (V)

fa 'Daniel Morosof'

Värbs sekidik anik u värb sekidik ko ked nenfümbidiras anik semikna sio kobofomons predikati nog plu komplitiki. Sams anik:

- ...*ad saunükön ofi äzesüdos ad büedön mökön rezäpis sanana...*
- ...*äkonof omes drimi okik, äbüdölo omes ad büedön sukön melafiori saunikami gevöli.*
- ...*no äfägom ad kosididön nen yuf cilis okik, e nog neplu äkanom koedön dugälön onis.*
- ...*atan epromom obe ad givön ole laidacali, if vilol bleibön vobön nomiko, e no plu drinön.*
- *Dü del lölik ämutom bleibön seadön löpo...*
- **Ebleibob stanön** *nog dü pülatimil ad loegön motävön omi.*
- *Sekü kod kinik-li? Benö! ad koedön jinön, das nübreik ejenon-la!*
- *Lasumolöd omis, rafinükolöd oli kobü oms, e pelolöd omes frädi, dat okanomsös leadön jeifön kapis oksik!* (duns paostolanas: XXI, 24).
- *No vilob leadön degolön onis jöeniko, dat no sukubons dü vegam* (gospul ma 'Matthaeus': XXV, 32).

Ma patöfs süntagik kanoy dilädön värbis sekidik ad grups kil sököl:

1. Värbs sienama sa värbs kodama (*loegön, lielön, leadön, büedön, koedön*). Värbs sekidik at pagebons ai kobü värbs neseکیدik ön mod somik, das dils distik (sekidik e neseکیدik(s)) predikata komplitik magulons dunis (vobedis) pösodas, nimas, yegas, e reta, difikas. Kludo värb komplitik kanon reigülön leigüpo me kusatifs tel, de kels bal malon dunölani(s) tefü värb neseکیدik, votik — pösodi(s), nimi(s), yegi(s), e reti, kele(s) vobed värba neseکیدik paloveädon. Värbs komplitik labü värbs kodama i kanons reigülön me kusatif sa datif, efe datif jonon dunölani(s) tefü värb neseکیدik. Tef ot i panotodon me pladam präpoda "fa" fo subsat u pönop pösodik. Stukotis somik labü "fa" lecedob lölöfiko penamapükikis e no komandob ad gebön. Cedob, das meds at malama dunölana: kusatif, datif, präpod "fa" äbinons leigätiks ä mätediks. Lecedob gebi kusatifa asä sotüli egaenöl.

2. Värbs libik, binädöl me värbs luverata, värbs anik möga e värbs vila (*jinön, klülädön, sötön, kanön, vilön, nedön*). Värbs at kanons pagebön e kobü värb neseکیدik in nenfümbidir, e soelölo. Värbs sekidik anik grupa at binons telnatälik, sevabo: el "jinön" jäfidon äs

Tü göd sököl äglidob omi äs kösömo, ägiovob ome dolaris lul plas könedis te nemödikis, äkropikob nilü om ed äsäkob ome dö stad omik.

"Stadob beniko," äsagom me vög kniröl. "Danob demü val. Vipob ole deli gudik."

"Kanob-li dunön bosu pro ol?" äsäkob. "Jinos, das stadol in fiku-lots. Äyufol obi naedilo, klu yufoböv oli go vilöfo."

"Memob osi," äsagom, äsva ämemom-la fibiko bosu de tim sis lunüp pasetik. "Jenöfo, no zesüdos ad kudön."

"Ab too kudob. Klülös, das stadol vemo badiko."

Man äsmililom, e spag et in log omik äjonon, das visedäl omik nog ädabinon. "Te binos bäld," äsagom. "Atos go binon natöfik."

"No kanol bäldikön so vifiko," ägeob.

"Dido nö!" ägespikom. "Lifädob ye timi mödik vü kräks."

"Vü kräks-li?"

Dönu äsmililom. "Vü kräks," ädönuom, "lü top kelik golobs, ven labobs moni saidik: top, kö lif binon nejerikum e fasilikum. Obs valik golobs usio. Binos topil klänik obas. Us tim pasetikon nevifikumo. Gekömobs isio te, ven no plu labobs moni. Te so lunüpo, äsä zesüdos."

"Cogol-li?" äsäkob.

"Te mod bal dabinon ad tükön osi," äsagom. "Sogolöd oli lä obs. E sökolöd obis. Täno osevol osi. E fümü no oplonol osi."

"No mögos", ägeob.

"U töb e komip aldeliks u top vü kräks," äsagom. "Kanöl välön. Deli gudik!"

Bi spikot äjinon finön, ämospidob ad rivön treni obik. Dü vegam ävätälöb utosi, keli man at isagom. Ägebom-li metaforis? Töbo äkanob fomälön topi, lü kel nenlödikans kanons-la golön: vol nejerik e plitöfik vü kräks – kräks kisa-li? – e golön ge e mo vü vol jenöfik ed ut klänik.

Dido atos äkanon-la plänön, das äjinons bäldikön so vifiko e deädön pö bäldot nevemik: Jenöfo atos no äbinon-la so; älifädons-la timi mödikün onsik votaseimo: tö top, kö tim äpaseton nevifikumo.

Poso no plu älogom mani at. Ibä ijinom stadön nilü fin lifa okik, äniludob, das ideadom. Neföro ölabob-la pöti ad bespikön kuratikumo ko om lifi vü kräks, e no ävilob mäniotön yegädi at lo nenlödikans votik.

6. El 'Leerboek der Wereldtaal' fa 'Dr. Arie de Jong'. Pepüböl balidnaedo ün yel: 1932. Pübot leäktronik fa hiel 'Hermann Philipps', yel: 2014. Kanon padagetön as nüned di 'pdf' se grup Volapüka pö sogädaresod 'Facebook' (ladet grupa at binon: <https://www.facebook.com/groups/volapukalised/>)
7. El 'Volapük die Weltsprache. Entwurf einer Universalsprache für alle Gebildete der ganzen Erde' fa el 'Johann Martin Schleyer', 'Sigmaringen', 1880. Lebuk at as nüned di 'djvu' kanon padagetön pö ladet leäktronik sököl: <http://yadi.sk/d/S3-MSoc19TRx6>
8. El "Volapük in Use" fa hiel 'Ralph Midgley': konlet yegedas dö säkäds fikulik Volapükigeba. Ragiv tefik leäktronik di 'zip' labü nem "Viu-14r" kanon padagetön se grup Volapüka pö sogädaresod 'Yahoo!' (ladet grupa at binon: <https://groups.yahoo.com/neo/groups/volapuk/info>)
9. El 'Wörterbuch der Universalsprache für alle gebildete Erdbewoner. Zweite, ser vermerte Auflage' fa el 'Johann Martin Schleyer', 'Überlingen am Bodensee', 1882. Dabükot telid vödabuka calöfik Volapüka. Kanon padagetön as nüned di 'djvu' pö ladet leäktronik sököl: <http://yadi.sk/d/o1r-CTf79aEYA>
10. Fövots fa el 'Arie de Jong' ad vödabuk gretik Volapüka pro Deutänapükans fa otan. Nüned di 'zip' labü nem 'nachtraege_de_jong' dabinon pö grup Volapüka sogädaresoda 'Facebook'.
11. Maters ela "Volapükagased pro Nedänapükans" fomü vödems leäktronik ladetü https://wikisource.org/wiki/Volapükagased_pro_Nedänapükans
12. Ragiv nümas valik ela "Volapükagased pro Nedänapükans" fomü magods. Ladet leäktronik binon: http://volapuk.temerov.org/Volapukanef/vol/Volapükagased_pro_Nedänapükans.php

VÜ KRÄKS (II)

fa 'Frank Roger', ini Volapük petradutöl fa 'Hermann Philipps'

Too flen obik äjinom bäldikön vifikumo, kas älecedob osi kösömi-ki, igo tefü nenlödikan. Äsäkob obi, kis äbinon-la kod atosa, ed igo ävilob lüspikön omi demü atos, ye fino no älabob kuradi. Ibo te balna äkosädobs, e no äbinobs flens voik. Äcedob, das man at äbinom nesaunik e no älabom mögi ad getön lekäli lönedik.

Dü vigs e muls sököls stad omik ai plu äbadikon, e vo äkudob dö om. Fümo äsufom dub seimos. Ivedom mu döfik; skin oma löliko äfronon, herem e balib oma igedikons ed ivedons vemo luniks e mänsidiks. Äseadom in gul, äsva ek ijedon omi usio e nu man at no plu äfägom ad löädön. Äkanob-li dunön bosu pro om? Naedilo ga iyufom obi, klu äsötob nu bläfön osi ome.

värb neloveädik nemirik, el "klülädön" — äs värb neloveädik voik, els "kanön, vilön" — äs värbs loveädik voik, bi kanons reigülön me kusatif, sevabo semikna labons pö oks yegodi patedik. Varbs tio valiks plä "vilön" pagebons in fom neyegik. Värb komplitik labü värbs grupa at kanon reigülön me kusatif u kusatif sa datif ma patöfs dila nesekidik predikata komplitik.

3. Värbs balugik, binädöl me värb laidula e värbs anik möga (*bleibön, dalön, mutön*). Daloy gebön värbis at te kobü värb nesekidik in nenfümbidir.

Ma küpeds oba, Volapükans nuik nendredälo gebons värbis sekidik ömik (*dalön, mutön, kanön, sötön, nedön, bleibön, vilön*), ab vitons ad gebön värbis sekidik votik (*loegön, lielön, büedön, koedön, leadön, jinön, klülädön*). Niludob, das se Volapükans nuik te hiels 'Ralph Midgley': läxguvan < e 'Hermann Philipps': cifal < laiduliko geboms värbis bisarik at. Kodidob atosi defe bagafas tefik veitöfik in tidabuks e samas zesüdik in vödabuks. Spelob, das pos reid yegeda löpik Volapükans ostopedonsös ad vitön demü dred pölas gebi värbas mu bisarikas Volapüka. Värbs sekidik valik oflagonsöv atosi.

Elovelogob patöfis värbas sekidik valik medü taib peläüköl.

Finü yeged vilob danön cifali 'Hermann Philipps' demü küpets e konsäls frutiks. Nen yuf at no ekanoböv küpön patis ömik yegädi löpo pebejäföli tefölis. ■

* * *

Fonäts anik pegeböl

1. Dabükot folid vödabuka calöfik fa el 'J. M. Schleyer' pro Volapükans (tiäd rigädik: 'Grosses Wörterbuch der Universalsprache Volapük: vierte, sehr vermehrte Auflage'), 'Konstanz am Bodensee', 1888. Lebuk at as nüned di 'djvu' kanon padagetön pö ladet leäktronik sököl: http://yadi.sk/d/8JwwnQsJ8_iKq
2. Diatek nulik, fa el 'Arie de Jong' petradutöl. Ladet leäktronik pübota bevü-resodik binon: http://personal.southern.edu/~caviness/Volapuk/Diatek_Nulik/
3. El 'Cours complet de Volapük' fa el 'August Kerckhoffs', 'Paris', 1887. Buk at kanon padagetön as nüned di 'djvu' pö ladet leäktronik sököl: <http://yadi.sk/d/VJ6O5o9tAxHtE>
4. El "Gramat Volapüka" fa el 'Dr. Arie de Jong', 'Leiden' (Nedän), 1931.
5. El 'Hand-book of Volapük' fa el 'Charles Ezra Sprague', 'New York, London, Chicago', 1888. Kanon padagetön as nüned di 'djvu' pö ladet leäktronik sököl: http://fabzaycev.ucoz.ru/Volapuyk/Sprague_Handbook_of_Volapuyk_1888.djvu

Penul vödas Rusänapükik

Lafab	Penul						
	ISO	DIN	GOST	BSI	ALA	AdJ	
A	a			a			
Б	б			b			
В	в			v			
Г	г			g			
Д	д			d			
Е	е			e			ē
Ё	ё	ë	ë	jo	ë	ë	ē
Ж	ж	ž	ž	zh	zh	zh	zj
З	з			z			
И	и			i			
Й	й	j	j	j	ĩ	ĩ	ĩ
К	к			k			
Л	л			l			
М	м			m			
Н	н			n			
О	о			o			
П	п			p			
Р	р			r			
С	с			s			
Т	т			t			
У	у			u			
Ф	ф			f			
Х	х	h	ch	kh	kh	kh	kh
Ц	ц	c	c	c	ts	t^s	ts
Ч	ч	č	č	ch	ch	ch	tsj
Ш	ш	š	š	sh	sh	sh	sj
Щ	щ	š	šč	shh	shch	shch	sjsj
Ъ	ъ			"			---
Ы	ы			y			ü
Ь	ь			'			j
Э	э	è	è	eh	é	é	e
Ю	ю	û	ju	ju	yu	i^u	ū
Я	я	â	ja	ja	ya	i^a	ā

no pamagulon

- ISO** International Organization for Standardization (1995)
- DIN** Deutsches Institut für Normung (1982)
- GOST** Gosstandart Rossii (1978)
- BSI** British Standards Institution (1958)
- ALA** American Library Association (1976)
- AdJ** Arie de Jong in "Gramat Volapüka" (1931)

VOLAPÜK
VALÖPO
VEÜTIK

VÖG VOLAPÜKA

Hermann Philipps, cıfal
Beethovenallee 61
D-53173 Bonn - Bad Godesberg
Deutschland / Deutän

Ponapük

Sirkülapenäd Volapükaflenes valöpo

YELOD 26^{id} NÜM: 12 DEKUL 2016 Pads: 93 jü 100

E DÖNU BINOS LEKÖMA- E KRITIDATIM ...

Ün lekömatim dabinons makets di 'Nicolaus' e kritidamakets in zifs gretik e smaliks in läns Deutänapükik. Igo de läns foginik kömoy isio ad logön boadabuigis kritidiko pedekölis, kö seloy dinis nifüpik, äs sams: luhäts, glufs e särvigastofäds lainiks, ab i rietalinagloks, zö-nüls, bijutüls, benosmelots, ködöts boadik, daifets, mielakeks lada- e stelafomiks e dins mödik votik. Pö buigs mödikün ye kanoy juitön fidis e drinedis: loetamasositis, kukis peloetöl me pötetaräpidots binädölis, bijopavini, biri, e ret. No logoy ye seimikosi dö Yesusil.

Jinos, das dönu evedobs pagans. Too juitolsös timi at!
Vipobs reidanes kritidazäli läbik e tikädiki.

HPL Philipps

GLUMALADÄL

Fa ‘A. P. Chehkov’, 1886, petradutöl fa ‘Daniil Morozof’

*Kine onunob-li dö lügajenot obik?
Se pöpalid Rusänik*

Soaralulit. Nifaflogs gretik luimöfik trögiko vironz zü lantärs enu pefilüköls e seitons okis sui nufs, jevodabäks, jots, häts me jüd slenik molik. Hibökan: ‘Iona Potapov’ < binom löliko vietik, äs späk. Eblotikom, viovemo koap lifik fägon ad blotikön, seadom su bök e no mufom. Jinos, das igo if nifakum lölik udofalonöv sui om, tän no olecedomöv zesüdiki ad delemufükön nifi de ok... Jijevodil omik i binof vietik e nenmufik. Demü nenmuf okik, gulöf fomas, sted stafasümik lögas igo nilo sümedof pitakekajevodil a kopek bal. Mu luveratiko letikof dibätiko. Binos nemögik ad no tikön pro utan, kel pedesleiton de plaud, de länodz gedik kösömik e pejedon isio, ini vir at, pefulüköl me lits mostöfik, tonät no seiliköl e mens rönöl...

El ‘Iona’ e jijevodil omik no mufikons de plad ot nog sis lunüp. Edetävons de yad nog bü koledüp, ab ai nog veigotamoni nonik emeritons. Ye ekö! dag soarik donikon sui zif. Pael filas lantärik votikon ad köl liföfikum, e jäf in süt vedon noidikum.

“O bökan! lü ‘Vyborgskaja!’” el ‘Iona’ lilom. “O bökan!”

El ‘Iona’ dremikom e da logahers, me nif fäikleiböls, logom himilitani in mäned labü kapütül.

“Lü ‘Vyborgskaja!’” himilitan dönuom. “Ga slipol, vo-li? Lü ‘Vyborgskaja!’”

As mal baioda el ‘Iona’ tirom stirajainädis, sekü kod kelik jüds nifa dofalons se jevodabäk e se jots omik... Himilitan seidom oki ini slifavab. Bökan klikom me lips, tenükom särviigi ön mod svana, löikom e – plu ma kösömot ka sekü zesüd – lefänom bati. Jijevodil i tenükof särviigi, blegükof lögis stafasümik okik e nefümäliko primof ad golön...

“Kiöpiö! o hidiabikan!” el ‘Iona’ sunädo lilom vokädis se menamödot dofik, mo e ge muföl. “Kiöpio diabs koedons-li vabön oli? Detiö!”

“No skilol ad stirön! Detiö!” militan skanom.

Bökan seimik blasfämom dese bökavab, beigolan badöfiko logedom e delemufükom nifi de sliv, posä erönom love veg ed ekoedom kobjokön joti ta nud jijevodila. El ‘Iona’ mufedom su bök, äsva seadom su nads, lujokom me kubits, e koedom mufätön logis, äs lienetan, äsva no suemom, kiöpo binom, e kikodo.

NOETS TRADUTANA

- 1 Drak: ‘Gorynych’ (ü vödiko “hisnek: ‘Gorynych’”) binom nim badik magälik se pöpamärs Rusänik.
- 2 Tail luimöfik: jonäd ad jigod miteodas Rusänik (Mot: tail luimöfik). Jigod at pemäniotof in pöpamärs Rusänik.
- 3 ‘Hi! ho! ho!’ (i ‘ha! he!’) binons züpäds Rusänapükik smilatonas. Tefü geb züpädas somik hiel ‘Arie de Jong’ ebüdülom pö noet degtelid ela “Gramat Volapüka” sökölösi: “Ad magön kaladi lönik topäda komandabos, das lovesumoy in tradutods Vpik lintelekis natapükas no petradutölis” (otos tefon linteleki: ‘gy-y’).
- 4 “Spiral”: sevabo cogedo “duf luta”. Sinif at cogedik edavedon in Rusänapük sekü süm pronik vödas: ‘spirat’ (= kobopedön), ‘spjortyj’ (= dufik, metaforo “pepedöl”), ‘spiral’ (= spiral). El ‘spiral’ pedefomon-la de värb ‘spira-t’ medü poyümot ‘-l’ (“-ot”).
- 5 “Emoikom in deadanareigän...” Is lautan egebom pükalöni Rusänapükik sököl: “büedom lifön lunüpo”. Pö tradut fraseod votik pestukon as plaädot notodota at.

Poedot fa el Danny Zhang (me ‘tetrameter’ yambutik)

DRIM

Lunüpo bü yunüp oba,
drimi bisarik ifomob.
O! Kiof! smilülü kela
epromob, das no öglömob.

Äkolkömobs, ye te in drim.
Äläbobs, ye nek isevon,
das löf vanik, dialik, ko glim
neai gudöfo finon.

Alneito äslipikob
so göliko, dat logod at
jönik, brefüpik – ävipob –
öpubon in drim, äs verat.

Ün del, fino emadikob,
dönu eslipob, ko zeil,
das löfi ofe ösagob.
Ab iflitof, nen glid u smil.

O God! drim nog ebinonös! do lan cilas madikonös!

XII:98:2016

“Evilol-li drinön?” el ‘lona’ säkom.

“Verätö! drinön.”

“Benö!... Ad saun gudik... Vüö! pö ob, o bäldädan oba! son edeedom... Elilol-li dö atos? Ün vig at in malädanöp... Jenot kion!”

El ‘lona’ küpedom, vio vöds omik evobedons, ab logom nosi. Yunikan etegom oki ko kap e ya slipom. Bäldan seifom e kratom oki... Äsä yunikan evilom drinön, so el ‘lona’ vilom spikön. Suno vig opasetikon, sisä son edeedom, e nog spikom voiko ko nek... Nedom spikön kludöfiko, veitöfiko... Nedom konön, vio son ämalädikom, vio äliedom koapo, kisi äsagom bü deadam, vio ädeedom... Nedom konön veitöfiko dö sepulam e dö vegam ini malädanöp ad gegetön klotemi edeadöläna. Daut: ‘Anis’ja’ < eblibof in vilag... Nedom bespikön id ofi... Nu kanomöv bespikön dinis kiomödik! Lilan mutonöv hagön, seifön, viön... Binos vipabikum ad spikön ko voms. Fe binofs jifopans, ab ledrenofs demü vöds tel.

“Goloböd ad kontrolön jevodi!” el ‘lona’ tikom. “Ün tim alik kanoy golön ad slipön... Bo oslipob saido...”

Klotom oki e golom lü jevodalecek, kö jevod omik stanon. Tikom dö vaen, sigayeb, stom... Ven binom soelik, no kanom tikön dö son... Binos mögik ad spikön ko ek dö om, ab binos nesufovik ä miklänöfik ad tikön ito e pänön in magäl pro ok magedi oma...

“Cuvol-li?” el ‘lona’ besäkom jivevodi okik e loegom nidön lögis ofik. “Benö! cuvolöd! cuvolöd!... Üf no edagetobs me vabam moni ad remön vaeni, tän ofidobs sigayebi... Sio... Ya evedob tu bäldik ad vaibön... Son mutom-la vaibön, ab no ob... Äbinom bökan skilik... If lifomöv-la...”

El ‘lona’ seilom dü tim ömik e dönufövom:

“Binos soik, o bäldädan oba ä jivevodil!... Hiel ‘Kuz’ma lonych’ no dabinom... Emoikom in deadanareigän...⁵ Sunädo edeedom vero demü nos...”

Ekö! Samo labol-la jevodüli, e binol-la mot voik jevodüla at... Sunädo – büocedobs— jevodülil at umoikonöv in deadanareigän... Obinosöv üfo pidabik, vo-li?”

Jivevodil cuvof, lelifof e natemof sui nams dalabana okik...

El ‘lona’ jäfälikom e konom ofe vali... ■

XII:95:2016

“Jäpans kion valans binons!” militan cogedom. “Ai steifons ad kobojojökön ta ol ud ad padovegön fa jevod. Klülos, das erajanons ko ods.”

El ‘lona’ pödiologom lü slifavabatävan e mufükom lipis oka... Jiniko vilom sagön seimikosi, ab bos no sekömon se gug omik pläs tons raudik.

“Kis-li?” militan säkom.

El ‘lona’ blegükom mudi oka me smilil, letöbidom me gug e sagom raudiko:

“Pö ob, o cädasöl! etos... Ün vig at son edeedom.”

“Ag!... E sekü kod kinik edeedom-li?”

El ‘lona’ güflekome koapi okik lölik lü tävan e sagom:

“Töbo ek nolon-la atosi. Ba sekü fifahit... Ünü dels kil äbblibom in malädanöp ed edeedom... Ma vil Goda.”

“Flekolöd oli, o diabikan!” palilon in dag. “Logs olik esefalons, vo-li? o ludog bäldik! Logolöd me logs!”

“Bleibolöd vabön, bleibolöd!” tävan spikom. “Ön mod somik töbo olükömobs-la igo jü odel. Vifö!”

Bökan dönu tenükome särvigi oka, löikom e lefänom bati ko feinül groböfik. Poso anikna pödiologom lü tävan, ab hietan efärmükome logis e no jinom benoladälodik ad dalilön. Eleadölo segolön omi su süt: ‘Vyborgskaya’, stopom lä bötädöp, blotikom su bök e dönu no mufom... Nif luimöfik dönu vietükome omi sa jivevodili. Paseton düp bal, e täno nog bal...

Su pärunaveg, lelaodiko tagölo me plöjuks e zanädölo odis, yunans kil beigoloms, efe telans omas binoms lunotiks e mägiks, kilidan binom smalik e gobadik.

“O bökan! lü pon poldik!” gobadan vokädom me vög noidülük. “Kilans... a könäd völadü kopeks teldeg!”

El ‘lona’ tirom stirajainädis e klikom me lips. Fe kopeks teldeg no binons fräd pötöfik, ab fräd no nitedon omi... U ruab, u lul-kopekakönäd, nu lindifos pö om, bisä te tävans obinonsöv...

Yunans, joikölo odis e blasfämölo, lükömoms lü slifavab e valans kilo grämoms sui seadöp. Sludam säkäda primon, sevabo: telans kimik oseadoms-li, e kim ostanom-li? Pos zan lunüpik, mivim e blams dagetoms sludi, das gobadan omutom stanön, bi binom mu smalik.

“Gö! föfiomofolöd!” gobadan vokädom noidüliko, du fimükom oki e natemom ta kapapödot ela ‘Iona’. “Flapolöd! Luhäti kion labol, o bäldädan! No tuvoy-la luhäti badikum tö ‘Peterburg’ lölik...”

“ ‘Gy-y... gy-y...’ ” el ‘Iona’ smilom. “Labob te somiki...”

“O ol! el “labob te somiki”! föfiomofolöd! Somo ostirol-li dü vabam lölik? Sio-li? Ed if ta särvig poflapolöv-li?...”

“Kap oba kio dolon!...” balan lunotikanas spikom. “Ädelo lä els ‘Dukmasovy’ obs telo: ob e hiel ‘Vas’ka’ < efidrinobs fladetis fol konyaka.”

“No suemob, kikodo lugoy”, votikan lunotik skanom. “Lugom äsvo äs veter.”

“Popönobös fa God, if no esagob verati...”

“Atos binon verat ot, das puf kögon-la.”

“ ‘Gy-y!’ ” el ‘Iona’ lusmililom. “Söls kiocoge-edik!”

“Ag! diabö!...” gobadan skanom. “Va ovaibol, o koler bäldik! u no-li? U ba stiroy-li so? Flapolöd jjevodi me bat! Gö! diabö! Gö! Flapolöd levemo!”

El ‘Iona’ senom pödü bäk okik koapi tulöl e noidüli vögik gobadana. Lilom blasfämis omi palüspikölis, logom menis, e senäl soalöfa primon ai plu ad luvön lanäli omik. Gobadan blasfämom, jüs teafom sekü blasfäm komplitik mällimik e paglepädom fa kög. Lunotikans primoms ad spikön dö jiel ‘Nadezhda Petrovna’ seimik. El ‘Iona’ pödiologom lü oms. Estebedom jüs paud brefüpik esüikon, pödiologom nog balna e tisagom:

“E pö ob ün vig at... etos... son edeadom!”

“Obs valik odeadobs...” gobadan seifom, kluinölo lipis pos kög. “Gö! föfiomofolöd! föfiomofolöd! O söls! fümiko no kanob bleibön vabön somo. Kitimo ofivaibom-li obis?”

“Bosilo kuradükolös omi... ta särvig!”

“O koler bäldik! elilol-li? Ga oflapob ta särvig... If bitoyöv plütiko kol ols: bökans < tän ai mutoyöv tävön futo... Elilol-li? o drak: ‘Gorynych’¹! U ba vöds obsik lindifons-li pö ol?”

Ed el ‘Iona’ mödikumo lilom, kas senom, tonis kapapödotiflapa.

“ ‘Gy-y...’ ” smilom. “Söls cogedik... God ogevonös oles sauni!”

“O bökan! Matol-li?” lunotikan säkom.

“Ob-li? ‘Gy-y!’... söls kiocoge-edik! Nu labob jimatani te bali: tail luimöfik²... ‘Hi! ho! ho!’³... Sevabo: sepül!... Son ga edeadom, ab ob lifob... Binos bisarot, das deadalanan ecänidon yanis... Plas älü-golon-la lü ob, älügon lü son...”

Nu el ‘Iona’ güflekom ad konön, vio son omik edeadom, ab gobadan sunädo seifom nevemo e stetom, das – Gode lobi! – fino lükömoms. Egetöl könädi völadü kopeks teldeg, el ‘Iona’ dü lunüp sölogetom bötidanis, kels moikoms in nügolöp dofik. Dönu binom soalik, e dönu seilöf süikon pö om... Glumaladäl dü brefüp etakiköl dönu suikon e tufülükon vemikumo ladäli. Logs ela ‘Iona’ dredälo e ko datom loegons vifagolön ve flans bofik süta menamödotis. Ba okanoy-li tuvön te balani milanias at, dat odalilon-la omi? Ye menamödots rönonis, küpölo ni omi, ni glumaladäli... Glumaladäl binon levemik ä nenmiedik. Jinos, das üf blöt ela ‘Iona’ omaispranonöv e glumaladäl oseflumonöv plödio, tän oloveflumonöv love vol lölik, ab too glumaladäl at nelogädon. Eplöpon ad nüpladön oki ini jal so pülik, das töbo ek küpon-la oni delo pö filalitam zuik...

El ‘Iona’ logom hisäpüfükani ko sak e sludom ad lüspikön omi.

“O digikan! düp kinid nu binos-li?” säkom.

“Degid... Kikodo estopol-li is? Beivabolöd!”

El ‘Iona’ movegom mö steps anik, blegikom e slafälikom de glumaladäl... Ya cedom, das binos nenfrutik ad lüspikön menes. Ab igo minuts lul no epasetikons, büä löikom, lemufükom kapi, äsva esenom doli stegöfik, e tirom stirajainädis... No plu kanom besufodön atosi.

“Yadiö!” tikom. “Yadiö!”

Sunädo jjevodil, äsva esuemof tikodi omik, primof ad trotön nevemiko. Zao pos düp bal sa lafadüp el ‘Iona’ ya seadom lä fön gretik neklinik. Menamödot snoron su fön, su glun, su bams. ‘Spiral’⁴ e luimül dabinons in lut... El ‘Iona’ logedom slipanis, kratom oki e pidom, das tusuno elomiökömom...

“Me vob vabamik no edagetob igo moni pro vaen”, tikom. “Fümo sekü atos glumaladäl esüikon. Men ut, kel binon skilöl in febäd okik... kelan it binon satik – e jevod kelana i saton – laiduliko takedon...”

In gul bal spadäda bökan yunik löikom, slipöfiko kögülom e tenükom nami lü böket labü vat.